

Suna Kırac
Liseler Arası Öykü Yarışması
2009

Suna Kıraç
Liseler Arası Öykü Yarışması 2009

İstanbul Mayıs, 2009

ISBN 978-975-9123-60-4

Yayına Hazırlayanlar: Hatice Onaran, Evrim Demirören

Yayın Koordinatörü: Zeynep Ögel

Kapak Resmi: Naz Sakarya

Grafik Tasarım: TUT Ajans, www.tutajans.wordpress.com

Baskı: MAS Matbaacılık A.Ş.
Hamidiye Mah. Soğuksu Cad. No: 3 34408 Kağıthane-İstanbul
Tel: 0212 294 10 00
info@masmat.com.tr

Suna Kıraç Liseler Arası Öykü Yarışması 2009 kitabı,
Suna Kıraç'a armağan olarak 500 adet yayımlanmıştır.

Kitaptaki öyküler yazar soyadı sırasına göre yerleştirilmiştir.

Suna Kırac
Liseler Arası Öykü Yarışması
2009

Dr. Jale Onur

Koç Özel İlköğretim Okulu ve Lisesi
Genel Müdür Yardımcısı

3 Haziran, Sn. Suna Kırac'ın doğum günü ve biz onun doğum gününü geçen yıl olduğu gibi gençleri engelleri aşarak başarılı olmaya teşvik edecek bir öykü yarışmasıyla kutluyoruz. Yarışmanın ana temasına ilham veren "Sen Benim Engelimsin" dizesi ve de afişlerinde kullanılan merdivenlerin yarattığı çağrışım; engellerin aşılma, merdivenlerin tırmanmak için var olduğu ve bunları başarmanın bize mutluluk vereceğidir. Yarışmaya katılan 105 genç arasından seçilen 28'i, engelleri aşma hikâyelerini yaratma sürecinde işte bunu başardılar. Bu kitapta hikâyelerini basılmış ve resimlenmiş olarak gördüklerinde hissedecekleri mutluluk da o merdivenleri tırmanma çabasının sonucu. Hepsini ayrı ayrı kutluyorum, özellikle de son basamaklara kadar çıkabilen Ü. Tanberk Gürel ve Emir Beriker, Özen Uğurlu ve Burcu Vitrinel ile Sarp Kalfaoğlu ve Fırat Duman'ı.

Gençlerimize bu fırsatın yaratılmasında emeği geçen herkese, başta jüri üyelerimiz Sayın Murat Gülsoy, Yekta Kopan ve Ayfer Tunç'a, edebiyat öğretmenlerimiz Hatice Onaran ve Evrim Demirören'e, resimleyen öğrencilerimiz

ve onları yönlendiren öğretmenlerine, bu kitabın gerçekleşmesinde bize destek olan Suna ve İnan Kırac Vakfı Kültür ve Sanat İşletmesi Genel Müdürü Sayın Özalp Birol'a ve işletme çalışanlarına, projenin her aşamasında yanımızda olan Suna ve İnan Kırac Vakfı Yönetim Kurulu Üyesi Sayın Ümit Taftalı'ya ve yarışmamızın ödülleri hediye eden Suna ve İnan Kırac Vakfı'na sonsuz teşekkürlerimizi sunarım.

Sevgili Suna Hanım'a da daima engellerin aşılması ve güzelliklerin yaratılmasında hepimize örnek olduğu için teşekkür ediyor, sağlığının önündeki engelleri de yenmesi umuduyla doğum gününü kutluyoruz.

Sevgi ve Saygılarımla,

Murat Gülsoy, Yekta Kopan, Ayfer Tunç

Seçici Kurul Üyeleri

Kapı

Dilimizin güzel özlü sözlerinden biri “Marifet iltifata tabidir” der. Bir başka deyişle, başarı övüldükçe gelişir. Yazmak boşluğa taş atmaktır öte yandan. Taşı atan, boşluktan bir ses bekler. Ödül, boşluktan gelen sestir. Atılan taşın kaybolmadığını, bir yere değdiğini, yerini bulduğunu gösterir. Bu nedenle ödüller önemlidir, katılanları başarıya davet eder, yazar adaylarına kendilerini sına, yazdıklarını nesnel bir biçimde görebilme olanağı verir, daha önemlisi -hatta en önemlisi- cesaretlendirir.

Cesaret de önemlidir, çünkü yazmak cesarettir ve cesaret edebiyatın giriş kapısıdır. Bu cesareti gösteren, yani eline kalem alıp yazan herkes yazar olamaz. Ama bu cesareti göstermeden de yazar olunamaz.

Öncelikle, bu ödüle katılan tüm genç yazar adaylarının, edebiyatın cesaret kapısından geçtikleri için kutlanmaları gerekiyor. Öykülerini gönderdiler ve ilk kapıdan geçerek uzun bir yola adım attılar. Biz seçici kurul üyeleri, bu cesareti gösteren bütün genç yazar adaylarını kutluyoruz.

Suna Kıraç Öykü Ödülü’ne katılan ve ön elemelerden geçen öyküler iki grupta değerlendirildi. Birinci grup Koç Lisesi öğrencilerinin, ikinci grup diğer liselerde okuyan öğrencilerin öykülerinden oluşuyordu. Her iki grup ayrı değerlendirildi, her iki gruptan da birinci, ikinci ve üçüncüler seçildi.

Seçim yapmak hiç kolay olmadı. Öyküleri birbirimizden bağımsız olarak okuduk, her birini hem nesnel ölçütlere, hem de öznel ölçütlerimize göre değerlendirdik ve on üzerinden puan verdik. Birbirine yakın puanlar toplayan, bu nedenle gönül rahatlığıyla birinci-ikinci-üçüncü diye sıralanamayan, sayıları üçü aşan öykülerin bir kez daha değerlendirilmesi gerekti. Bu kez onları kendi aralarında değerlendirdik ve yine on üzerinden puan verdik. Sonuçta her iki grubun birinci, ikinci ve üçüncüleri, nesnel ve öznel ölçütlere göre belirlenmiş oldu. Oldu da, neydi ölçütler?

Nesnel ölçütler dendiğinde çoğunlukla dili kullanım, anlatım gücü, kurgu becerisi, özgünlük ve konuya yaklaşım anlaşılır. Öznel ölçütleri tarif etmek ise zordur. Kimileri buna “damak tadı”

veya “iyi metnin kokusunu alma” diyebilir. Tarif edilemeyen bir “sihirli dokunuşun varlığını hissetme” veya öyküyü yazan kalemde “yazar kumaşı” arama da öznel ölçüler arasında sayılabilir. Bunlar işinin ehli bir ustanın, iyi bir ürünü dokunarak hissetmesine benzer. Bu öyle bir “kumaş”tır ki, daha ilk dokunuşta hissedilir, veya damakta kalan öyle bir lezzettir ki diğerlerine benzemez, ama bunların tarifi mümkün değildir.

Biz de değerlendirmelerimizi bu ölçütlere göre yaptık. Sadece nesnel ölçütler dikkate alındığında, bütün öykülerin en az üçünü taşıdığını gördük. Bir sıralama yapmak gerekirse, değerlendirdiğimiz öykülerin tamamının dili kullanımı çok başarılı, konuya yaklaşımı yerinde ve anlatım gücü yüksekti. Öykülerin çoğunda olan, ama tümünde olmayan iki nesnel ölçüt, kurgu becerisi ve özgünlük oldu.

Bütün öykülerde var olan bu üç unsur, öyküleri gerçek anlamda “öykü” yapmaya yetmiyordu. Dolayısıyla öyküleri bir de öznel ölçütlerimizle değerlendirdik. Bu değerlendirme sonucunda işimiz kolaylaştı mı? Sevinerek söylemeliyiz ki, hayır. Ön elemeyi geçen öykülerin tümünde bir “yazar kumaşı” yoktu, ama büyük çoğunluğunda vardı ve bu nedenle seçmek, hele birinci, ikinci, üçüncü diye sıralamak hiç kolay olmadı. Ama bir sıralama yapmamız gerekiyordu, zor da olsa yaptık.

Yakın bir gelecekte, sadece dereceye giren öyküleri yazan kalemlerin değil, ön elemeyi geçen öyküleri yazan hemen hemen bütün kalemlerin yeni öykülerini dergilerde, kitaplarda okuyacağımızı umuyoruz, ummaktan öte eminiz.

Bu kalemler cesaret kapısından geçerek edebiyat dünyasına girdiler. Şimdi sıra her birinin kendi özgün damarını kazmasında, kendi dilini, üslubunu, kendi yazı evrenini bulmasında.

Onları kutluyoruz, kutlamaya devam edeceğiz.

Hatice Onaran, Evrim Demirören

*Sen benim engelimsin beyaza.
Yaparım, yıkılır,
Saldıran sularda silinen
Kumdan kuleler deniz kıyısında...*

Behçet Necatigil

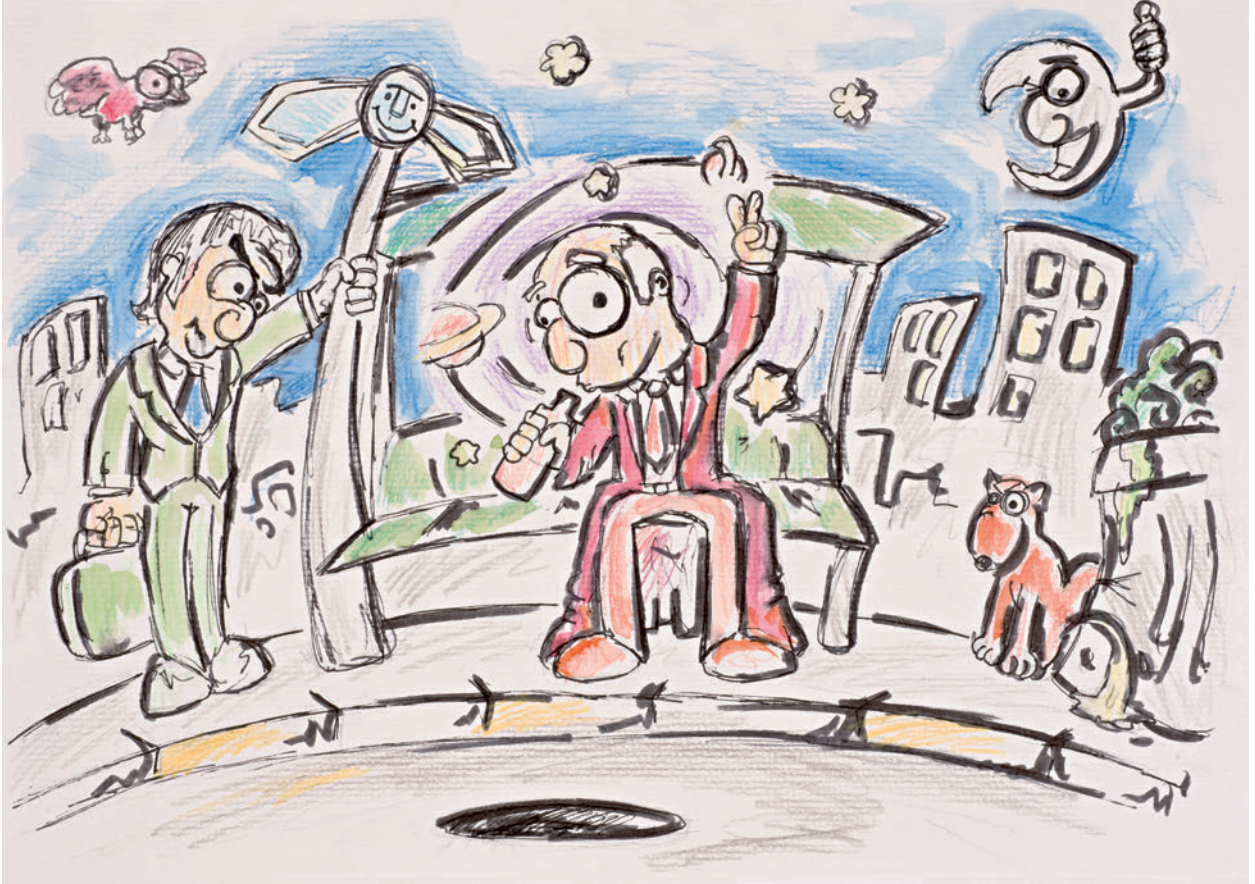
Suna Kırac'ın "Ömrümden Uzun İdeallerim Var" sözünü çıkış noktamız yaparak başarı öyküleriyle çıkmıştık yola. Hiçbir başarının tesadüf olmadığına inanarak. Bu yıl da istedik ki engellerimizi anlatalım öykülerimizde. Başarı öykülerinin derinliklerinde gizli, bizi düşlerimizden alıkoyan, yoran engellerimizi, başarıya karşı, hayata karşı önümüze çekilmiş setleri...

Engeller, engeller, engeller... Yollar yürürüz kimi zaman bir arpa boyu, akıntıya karşı kürekler çekeriz, bir rüzgâra teslim olur iskambilden evlerimiz, bir dalgayla silinir gider kumdan kalelerimiz... İstedik ki öykülerimizde bu engelleri bulup çıkaralım derinlerden, hepsiyle yüzleşelim, her birine tek tek hesap soralım. Belli mi olur bir de bakarız ki aştığımız her engel gülümsemeyle andığımız birer anı olmuş hayatımızda, bizi beslemiş, bize güç vermiş tıpkı

Nietzsche'nin dediği gibi. "Beni öldürmeyen her darbe güçlendirir".

İstedik ki engel tanımayan engellilerin öykülerini anlatalım. Zihinsel, düşünsel, bedensel engellere teslim olmamış, en büyük engelin çalışmamak ve üretmemek olduğu bilinciyle başarılarla imza atan kahramanları tanıyalım.

Sen benim engelimsin... dedik ve gerisini size bıraktık. İstedik ki biz sizi engellemeden, engel size ne ifade ediyorsa siz onun öyküsünü anlatın. Şimdi sıra sizde. Anlatın, engelsizce... dedik ve yüzlerce öyküyü biriktirdik dosyalarımızda. Öğrencilerimizin ilgisi, edebiyat ve bu yarışmanın geleceği adına umut vericiydi. Yarışmanın duyurulması, eserlerin toplanması, değerlendirilmesi oldukça yoğun bir süreçti. Bütün bu süreçte bize yardımcı olan Sayın Jale Onur'a, Türk Dili ve Edebiyatı bölümündeki sevgili arkadaşlarımıza, öykülere resimleriyle bambaşka bir boyut katan öğrencilerimize ve Güzel Sanatlar bölümü öğretmenlerinden Dilek Demir, Ayşe Saban, Mehtap Ünlütürk, Fuat Karakuş'a; genç öykü yazarlarına verdikleri desteklerinden ötürü değerli jüri üyelerimize sonsuz teşekkürlerimizi sunarız.

Otobüs Etkisi, Kıvılcım Çelik

Otobüs Etkisi

Duruyoruz yine. Eski günlerdeki gibi. Ne güzel hava! Karlı ve kalın bir soğuk. Seslerimizi bile çıkartamadan bir rüzgâr, kirpiklerimize asılıp duruyor. Hayli memnunum ben bundan. Çünkü duruma bir çözüm bulabilirim. Şikâyet etmem. Yer mi ıslak? Ne var yani? İki gıdım yanındakine yanaş. Tanımıyor musun? Ne olacak kuzum? Tanışırısın. İnsan değil de nedir yani “yabancı” diye nitelendirdiğin yaratık? Yahu kendin yaratık diyerek niteliyorsun. Hırsız mı doğar be her insan ana rahminden?

Solumdaki bay hayli sinirlenmiş. Durmadan ayağa kalkıp hiç görmediğim, görmeye de çabalamadığım yerleri pinekliyor. Hava puslu biraz. Şakaklarım karıncalanıyor. Sonra tatlılığı bir sivrisinek ısırtığı ile bile karşılaştırılmaz bir kaşıntı. Of be! Kaşıyorum. Elime beremden sarkan saçlarım geliyor. Tüh! İki tane tel düştü. Bu soğukta nasıl mı fark ettim? Gözlerim yakını iyi görür. Bay zırt pırt ayağa kalkıyor yine; bir süreklilik var hareketlerinde. Gören biri onu

vallahi atlet zanneder. Koşuya başlamaya kalkan bir atlet. Sürekli hazır. Bakın yine oturdu. Duruyor oturduğu yanımda. Omzuma değişiyor omzu. Rahatsız değil. E ben de değilim, kime ne! Hop, kalktı. Gidip yürüyor. Ben de fırsattan istifade çoraplarımın sıkıldığı bileklerimi kaşıyayım bari. Of be! Heh! Geldi yine bay. Sanki kendini ayarlamış gibi. Bir dakika oturuyor, otuz-kırk saniye dolanıyor.

Hayır, diyebilirsiniz ki sana ne be adam. Hani sen kimseyi hor mor görmez idin. Ne oldu yani kalsın otursun, amma da gergin sinirin varmış birader. Efendim rahatsız olan kim? Vallahi ben değilim. Şu yanımdaki hayli güzel kızım olabilir, fakat vallahi de billahi de ben değilim. Ben yerimden memnunum. Bu durağa her akşam geldiğimden; e her gelişimde istisnasız biraz da çakırkeyif olduğumdan soğuğu hissetmek şöyle dursun, havayı bile ciğerlerim ister diye içime çekerim. Yarı uyurum yani. Şikâyetim de yok. Gelgelelim bu bay... Dakik adamı sevmem ben.

Sevmezsen sevme birader, demeyin. Açıklayayım. Dakik adam her şeye kulp bulur. Fincandaki kulbu bile kırar, gider yepyeni kulp bulur getirir. Sevmez dakik adam. Önce insanı sevmez. İnsanlık hali bu bayla randevulaşsanız; beş dakikacık geç gelseniz size randevunuzu dar eder. Kaldırımlara iter sizi. Beş dakikacık yahu! Kim ölür beş dakikada. Aman bırakın yol onun olsun, kaldırımlar zaten insanlar için.

Şimdi ben sinir olurum da şu kız olmaz mı? Bence o da sinir olur. Kapkara gözleriyle devamlı bana bakar bir hali var. Ama gelin görün ki ben yaşını başını almış bir adamım. Bana bakmaz. Bilirim. Babası yaşında adamım yahu! Siz.. siz yok musunuz siz. Az şey değilsiniz ha!

Kız bence kesin sinir oluyor bu baya. Oralarda, karanlığın içinde yakılan bir mum gibi parlıyor yine bay. Eski, bin dokuz yüz ellili yılların filmleri gibi adam. Boylu boslu, irice. Kafası da huni gibi bence. Ben, neme gerek sevmedim bu bayı. Gıpgri giyinmiş. Gri giyinmek kötüdür. Kül rengidir bir kere. Ama kravatı şık hani. Siyah fakat turuncu çizgili. Sorsanız kaçta aldığını, en az üç ile çarpar rakamı. Anlayın artık nasıl bir adam. Neden mi üç ile çarpar? Ben de bilmem. Zaten bilsem şu anda bay olan ben olur idim.

Ben bay falan değilim kızım ısrar etme.

Bak şu suratsız. Nerede kalmışmış otobüs? Devlete verdiği vergiler haram olsunmuş. Hastanede her daim karşılaşacağım bir tip şu bayan. Tam benlik kadın. Ah biraz imkânım olsa da, demin durağa geldiğimde bana yer veren o

gencin olduğu yerde olsam. Eşekoğlu eşek! Otobüste uyurlar yer vermezler, karlı buz gibi havada ayakta dikilirler. Kadıncağızın yanına girsem de biraz dalga geçsem. Kesin göçmen. Boya baksanıza yahu! Ohoo. En az bir seksen. Sizi ilgilendirir mi bilmem ama, ben kadının uzununu sevmem. Kadında boy sevmem. Yok yok, bastırılmış bilmem ne zırvası yapmayın. Atalarımızdan gördük. Kadının uzununu yolda, kısası yataкта makbuldur. Heh heh! Yahu cidden otobüs de gelmedi. Aman neyse be! Beni bir yarımcık daha idare eder vücudumdaki alkol. Hem geceyi burada geçirirsek, cebimdeki kanyak ne güne durur vre? Göçmen karısı seni! Bana mı bakıyor?

Hava iyice soğudu. Ya da benim vücudumdaki alkol oranı gitgide düşüyor, ben soğuğu hissediyorum. Avuçlarım buz kesti. Parmak uçlarımı hissetmeyeli bir çeyreklik oluyor. Ben de mi kalksam acaba? Olmaz. O zaman şu karşıdaki bey hemencecik oturur. Pis kıllı yünlü herif. Kesin İstanbullu değil. Göçmüş. O eski İstanbul da kalmadı. Her yeri lahmacun, kebab, lahmacun kebab. Eskiden mezeciler dolanırdı. Şimdi işte şu kestaneciler kaldı. Dünyada sıcak bir yerin olduğuna dair tek gözlemim de o şu an. Tüm gecenin ayak ucu soğukluğunu yok eden bir duman havaya yayılıyor. Ama yayılmakla kalıyor. Gelmez buraya ne dumanı ne kendi. Geniz yakan o simsiyah kestane kokusu. Vermez ki anlayışsız iki tane şu yaşını başını almış insanlara. Ne var yani? Şu yıldızsız İstanbul gecesinde bir gece de kar etme be arkadaş! Ancak, neme gerek

anlayışsız işte.

Bay yine ayaklandı. Yahu adam otur da çenem ısınsın bari. Oturdu yine. Paltosunun paçaları bembeyaz oluyor her oturduğunda. Ve bu beni güldürmeye yetiyor. Doğrusu şu keskin soğukta her şey komik. Karşıda bir kokoreççi dükkânı var. Gençken gelip yerdik. Ama ne yemek. İyi de yaparlardı. Dükkân dememe bakmayın sakın. Şimdileri yıkık virane bir yer. Dört tane tahtayla tutturulmuş hesap ödediğimiz o küçücük kapı. Tatlı tatlı yerdik, ne hoş günlerdi! Ne kaldı ki eskilerden geriye? Bir tek kar kaldı. Eee, o da gidici desenize. Oturdu yine bay. Durağın camına siper alan deminki çocuk nerede. Kıçı bayın oturduğu yere değiyordu. Ters ters bakmıştı demin. Kızacak ne varsa?

-Yahu be adam, yeter! Otur şuraya, neyine senin ısınmak için zırt pırt kalkmak?

Aman Allah'ım. Benim sesim mi o? Ne de gür çıktı. Sanki ses tellerimi kulaklarıma yapıştırmışlar. A-a! Hayatında tek ünlemi doğarken atan ben.. bir baya?!

-Bir şey mi var beyefendi?

Adamın yüzü mosmor. Kız kıkırdıyor. Bakayım göz ucuyla göçmen kadın ne âlemde? Yahu durak durak değil panayır yeri. Dolmuş taşıyor. Hay minibüs kadar boyun devrilsin be! Tam da gelecek zamanı buldun. Akın akın minibüs bekleyenler doluşuyorlar. O akında göçmen kadını görmek.. heh. O da bu yana bakıyor. Ne yaptım ben yahu? Sessiz sessiz üşüyordum sadece. Kız dirseği ile beni dürttü. Ne münasebet? Ne demek ki bu şimdi? Bir şeyi mi ifade ediyor. Terbiyesiz bunlar. Düşünce

tarzları, adapları yok bunların. Bakıyorum suratına. Bu sefer de kapkara gözlerinin üstünde iki raf gibi duran kaşları oynuyor. Bir yandan gülüyor, bir yandan da bir orkestrayı mimikleri ile yönetiyor. Hey rabbim! Kafamı öne atıyorum. Bir şeyi duymamış, tekrar edilmesini ister gibi. Bir şey demiyor kız. Hey Allah'ım!

Az sonra anladım ki, kız adamı işaret ediyor. Adam artık ne hiddetle, ne delici bakmışsa. Kafamı omuzlarımdan üstündeki eski yerine getiriyorum. Yüzümü adama dönsem mi? Dönmezsem ayıp yahu! Hey yaradan! Neden ben yahu, neden ben?!

Bakıyorum adama.

Delirmişçesine bakıyor bana. Gözleri bir tarlayı hatırlattı bana. Yeni hasatı vermiş ve bakirliği bozulmuş bir tarla. Bu sene de hasadı vermiş ve seneyi ipe çekmeyen bir tarla. Sahibi kesin göçmendir vre! Neyse ne. Ne demeli bu adama? Omuzlarını silkip dik dik bana bakmaya devam ediyor. Bir ara, ama saniyenin çok ufacık bir kısmında yanımdaki kıza da baktığını gördüm. Ya da bilmiyorum, zannetmiş de olabilirim. Ama bir şey kesin: Bu adam kesinlikle bakir değil. Zira o nasıl omuz. Titrediğinde sanki dört metre oluyor. Bu omuzlara, kemerli ve bir dağın zirvesini andıran burna rağmen hayır diyecek pek az kadın tanıyorum. Adam hâlâ bakıyor. Git be kardeşim! Hatta git be bayım. Gri paltosu gelen geçen araçların etkisiyle sapsarı, kıpkırmızı ve yer yer bembeyaz yansıyor geceye. Eskiden olsa kafa tutardım böylelerine. Böyleleri? Kim ki onlar? Hey Allah'ım. Ah o otobüs ah! Vergilerim haram olsun. Hangi

vergilerim mi? Parmaklarım karıncalandı.
Otobüsler.

Adam bir süre daha devam etti bakmaya.
Ama zannediyorum arkamdaki cam delindi.

Ben üşümüşüm yahu! Hemen şu cam şı şeyi..
heh. Kapağı da elimi kesmese bari. Yaşasın
kanyak! Yaşasın kaymakam! He he! Yahu şimdi
içiyorum da, bu meret başkasına benzemez.
Yakar geçer ortalığı. Neyse ne canım. Benim
ben. Kendimi iyi bilirim, nerede duracağımı da.
Oh, mis mis. Yaka yaka gidiyor. Güle güle
efendim yine bekleriz. Güzel şey şu kanyak.
Turuncu mu ne rengi? Yakını iyi görür gözlerim.
Turuncu mu, kırmızı mı? Hay aksi damlattık
üstümüze. Damlatmak da kelime mi; döktüm be!
Yazık oldu giden kanyağa. Akıyor da şimdi
gömleğimden donuma. He he! Olsun. Gömlek
de candır, hatta canandır. O da içki ister. İçsin.
Merhaba pantolon! Sen de mi istersin iki
yudumluk? Al sana, biiiiiir. Dur yahu palto dur!
Kıpraştırma kendini, zaten elim titriyor soğuktan.
He he. Sana da geleceğiz, şu pantolonumun
ikinci yudumunu... Tüh iyice ceket tarla ettik.
Ama.. bakir değil benim ceketim! Olamaz da! He
he. Ceket sen sus azizim yahu. Aaa! Tamam üç
yudumcuk sadece. Dur palto.. ama yani..

Kızcağыз gülüyor:

-Nereye gidecektiniz siz?

Kız da güzel. Ama kanyağım kırmızı benim
bir kere! Varsın kokoreççiler kralı olayım. Tüm
kanyağımı da dökeyim yakayım şu koskoca
şehri!

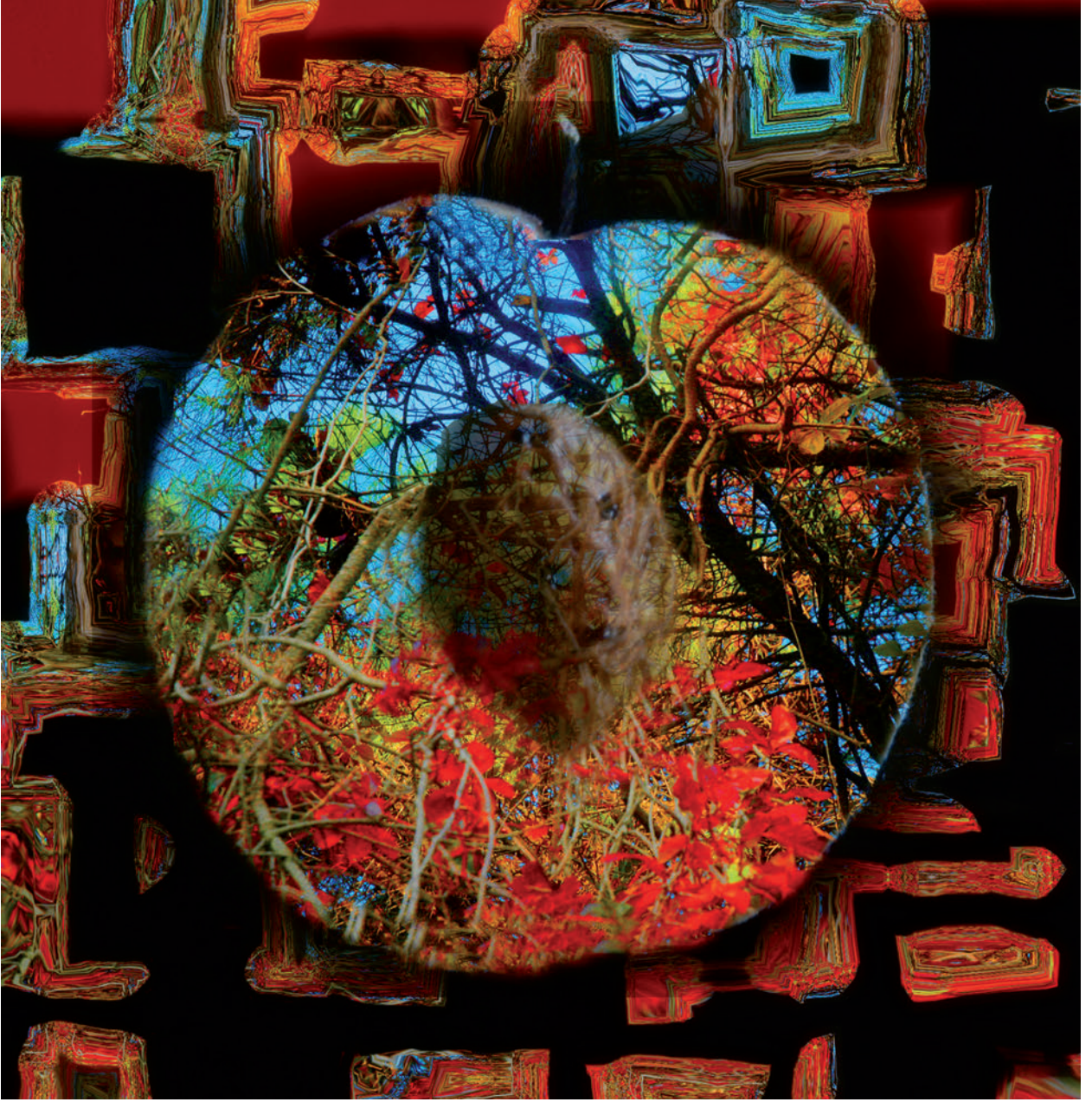
-Amcacığım Mecidiyeköy'e ise.. otobüsünüz
geldi.

Elimle omzuna vuruyorum kızın. Sesim yine
gür ki ne gür. Ağaçlar titriyor. Metrekaremde
rüzgâr yok, soğuk yok:

-Ne mecdiyesi be kız! Cumhuriyet ilan edileli
kaç yıl oluyor? Dur bakalım.. Biiir, ikiii.. üüüüç...
dörrrrt.. beeşşşş.. Yaşasın Cumhuriyet. Liraköy
yok mu ben oraya gidicem de.

Kız gülüyor. Gelen otobüse binip gecede
geldiği gibi bir nokta oluyor.

Rüzgâr hırsıyla kar tanelerini, yani eskiyi, yani
mecdiyeyi İstanbul'un göz yakan maviliğine
savuruyor. Ben bende değilim. Peki ya siz
neredesiniz. Bilirim. Şişemdesiniz.

Şeftali Ağacı, Artun Çekem

Şeftali Ağacı

Fakülteden edebiyat öğretmenim, bana köy enstitülerinden ilk bahsettiğinde 1942 yazının sıcak bir günüydü. “Köy Enstitüleri, Mustafa!” dedi, “Bir rüya bu, ama ne benim, ne de senin rüyan...” Evet, iki memleket sevdalısı adamın rüyasıydı... İsmail Hakkı Tonguç ve Hasan Ali Yücel. Gazeteler son bir aydır köy enstitülerinin açılmasına yönelik taslağı meclisten geçirmeye çalışan bu iki adamı konuşuyordu. Köylü, Moliere’den Shakespeare’e, Refik Halid Karay’dan Şinasi’ye klasikleri okuyacak, keman ve saz çalmayı öğrenecekti. İşsiz bir öğretmen olarak sadece gazetelerden takip ettiğim bir konuydu köy enstitüleri. Yaşlı hocam ısrarla hizmet etme vaktimin geldiğini söylüyordu. Büyük bir proje, politikanın süzgecinden geçiyordu ve benim için yeni bir sayfa açılıyordu. Ve ben biliyordum ki bu rüyanın bir parçasıydım artık. Köy enstitülerinde öğretmen olarak hizmet edecektim.

Aynı senenin Eylülü’nde apar topar atandığım

Konya’ya yola çıkmıştım. Temin ettiğim ucuz bir otobüs bileti ile Konya Ereğli’de buldum kendimi. Yolun devamı toprak ve taşı. Yaşlı bir katırın sırtından içi boş su fıçıları indi ve ben bindim. Ve kucağımda babamdan kalma deri bir valiz, omzumda içi kitap dolu keten bir çanta...

Kendimi öğretmen olarak tanıttığım katırın sahibi yola koyulur koyulmaz bana kime öğreteceğimi sordu. “Çocuklara” dedim. “Bu yörenin, hatta diğer yörelerin çocuklarına.” Dört saat boyunca durmadan sessizce devam ettik yola. Adamın hafif yanık, parlak bir yüzü vardı. Kalın pos bıyıkları ile fırçayı andıran kaşlarının arasından bir çift göz güneşin batışında kendini kaybetmişti. Ve bir anda suskunluğunu bozdu:

“Sahiden ne öğretirsen hocam?”

Yerli ve yabancı edebi klasiklerden seçmeleri öğreteceğimi, edebiyat öğretmeni olduğumu söyledim. Anlamadı, anlattım. Adamcağız biraz düşünceli biraz da karamsardı. Açtı ağzını yumdu gözünü:

“Buranın insanları sandığın kadar istekli değildir hoca. Aha şu tepeyi görürsen? O tepenin ardında bir köy vardır. O köye ne katır girer, ne de eşek çıkar. O köye yağmur olsan damlayamazsın. Bir de Yusuf Ağa vardır. Arada bir üç beş magandayla kasabaya iner. İndiğinde de getirdiği bir sepeti şeftaliyle doldurmadan dönmez köyüne. Gönlü zengin, ne buldursa köylüsüne götürür, ne yerse köylüsüne de yedirir. Ama en çok da şeftali... Köyün kızı başka köyün erkeğiyle evlenmez, Yusuf Ağa'nın desturu olmadan köyünden adım atamaz.” Ağzından çıkan kelimeler kısıldıkça kısılıyor ve puslu havanın pusu oluyordu. İvriz'e varana kadar ne bir soru, ne de başka bir kelime etti katırcı.

Bahsettiği köyün Semiz köyü olduğunu İvriz Köy Enstitüsü'ne vardığımda öğretmen arkadaşlarımdan öğrenmiştim. Beni karşılayan meslektaşlarım ve bütün görevliler toplam altı kişiydik. Dışı beyaz ile badanalanmış biri ufak iki binanın yöredeki diğer hiçbir evden farkı yoktu. Güneşi sabah göz alıcı derece yansıtan beyaz duvarların iç cephesi de bir gün bir o kadar aydınlık olacaktı. Dersliklerin içini aydınlatmak için bir gaz lambası yetemeyebilirdi ama o gaz lambasının etrafını çevreleyecek çocuklar aydınlatacaktı... Babalarından daha iyi marangoz olacak, annelerinden daha iyi nakış yapacak, kentlilerden daha medeni olacaklardı. İşte bu fikrin heyecanı beni ve meslektaşım öğretmeleri, gelişimin ilk gününden itibaren köylerden öğrenci toplamaya itiyordu.

Yaylalar, ovalar, dere başları, ağaçlıklar

demedi yöreni gezmeye başlamıştık. Köy Enstitümüzden bahsediyorduk ama nafiye. Köylü bir türlü destek vermeye yanaşmıyor, yanaşmak istemiyordu. Kimi “fakirim” diyor, kimi “bana ne” diyordu.

Her günün sonu ayaklarımda biten bir acıdan ibaretti. Günler geçti, aylar geçti. Köy enstitüsünün haberi tüm yöreye yayılmış, yöre zamanla bu fikre alışmaya başlamıştı. Çocuğunun elini tutup gelen herkes kabul ediliyor, derslikler doluyordu... Doluyordu dolmasına ama ne bir defter, ne de bir kömür kalemi vardı. Ayağına henüz ayakkabı bulamayanların ayağına ayakkabı aranıyor, kulakları üşüyenlere bere bulmak için Ankara'ya telgraflar çekiliyordu. Ama devlet zoraki kabul ettiği enstitülere harcayacak bir kuruşunun dahi olmadığını söylüyordu. İki yakayı bir araya getiremiyorduk. Köy kadınları dere başında çamaşır dövmeyi bırakıp imece usulü kışlık giysi dikiyorlardı çocuklara. Karma eğitim diye burun kıvıran ana babaların kapıları iki kez, üç kez çalındı. Erkek çocuğu kadar kız çocuğu da eğitilmeliydi. Biz direndikçe onlar direnemediler, yazdırdılar çocuklarını enstitüye. Dizin çamura kadar dayandığı yerlerde dahi sesini çıkaramayan çocukların köy enstitüsü heyecanı gülüşlerinde hayat buluyordu. Ne sefillik, ne fakirlik, ne de çaresizlikten haberleri vardı, ama bir rüyanın parçası olduklarını biliyorlardı. Ve ben rüyalarda her şeyin olabileceğine inanmıştım bir kere.

Görevimiz neredeyse tamamlanmış sayılırdı. Derslikler yüzde doksan doluydu ve tüm

imkânsızlıklara rağmen her talebenin önünde üç beş yapraklı bir defter ve elinde ortadan kırılmış bir kömür kalemı bulunuyordu.

Aradan iki ay ya geçmiş ya geçmemişti. Kışın kendini hissettirmeye başladığı hafif rüzgârlı bir Kasım akşamı uykuya geçmeden bir rüyanın nasıl gerçeğe dönüştüğünü düşünüyor, kendimi mutlu ediyordum. Tam o sırada pencereimin açık kaldığını ve perdemin dalgalandığını fark etmiştim. Perdeyi örtmek için yöneldiğimde bahçede bir şeftali ağacı olduğunu fark ettim. Yaprakları usulca şırıldıyor ve ağaç oracıkta bana bakıyordu. Şeftalilere gitti gözüm. Yılın o dönemine kadar şeftalilerin dallarda kalması bir mucizeydi. Rüya mı görüyordum acaba? Merakıma yenilip üstüme süratle geçirdiğim kumaş bir pardösü ile bahçeye çıktım. Gaz lambamın ışığıyla şeftaliler yeni doğan bir güneş kadar gerçektir. Bu göz alıcı güzelliği nasıl olurda kimse fark edemezdi? Kış kapıya dayanmıştı ve o şeftalilerin ömrü dolmak üzereydi. Birileri onları toplamazsa, doğa ananın bir ömre bedel emeğiyle büyüttüğü bu şeftalilerin değerleri yarına kalmadan içi kurtlu kozalaklarıncıyla aynı olacaktı. Ve işte o saniye katırcı köylünün anlattığı hikâyeye bir şimşek gibi kafama düşmüştü.

Semiz köyü! Ve Semiz köyünün şeftalici Yusuf ağası!

Nasıl olur da o köyün çocuğu köy enstitülerinden mahrum bırakılırdı? Tamamen unutmuştuk. Ne ben, ne de meslektaşlarım tepenin ardındaki köye adım dahi atmamıştık. Ertesi gün ilk iş köye gitmek olmalıydı. Ama ya

katırcının anlattıkları doğruysa? Bir kol mesafesi kadar yakındı incecik dalların son bir çabayla tuttuğu şeftaliler. Öbür yanda ise, ay ışığının bile girmeye cesaret edemediği Semiz köyü kadar uzaktı aslında. Mesleğimin ilkesi, onuru ve onlarca parlayan mini mini çocukların geleceği söz konusuydu benim için.

Ertesi gün bir bezin üstünde yolluğumu hazırladım. Güneş doğalı yarım saat olmamıştı. Semiz köyüne gitmek üzere yola çıktım. Tepemde güneş her geçen saat daha da yakıyordu, yol bitmek bilmiyordu. Biraz daha devam ettikten sonra kendimi katırcının parmağıyla işaret ettiği tepenin ardındaki köye bakarken buldum. On iki, on üç tane ev ya var ya yoktu. Üç dört tanesinin bacasından duman yükseliyordu. Köye girdiğimi gören çobanlar benden koşar adımlarla uzaklaşıyordu.

Merkeze vardığımda etrafımda kimseyi bulamadım. Kil duvarların arkasından dolanıyor, insan seslerinin yükseldiği yere doğru yürüyordum. İçinde bulunduğum durumu bildiğim halde hiçbir öğretmen arkadaşşıma Semiz köyüne gideceğimden bahsetmemiştim ve bu beni bir nebze tedirgin ediyordu.

İşte tam o esnada bebek yüzü bir çocuk dikkatimi çekti. Tüm arkadaşları kızılık sopalarından yaptıkları kılıçlarla dövüşürken o elinde tuttuğu bir kâğıda bakıp “Cumhuriyet çocuğuyuz biz,” diye mırıldanıyordu. Yanına yanaştım. Biraz irkilmişti ama gözünün içi gülüyordu. Kâğıda baktım ve “Cumhuriyet Çocuklarıyız” şiirini gördüm. Tarihi geçmiş bir mecmuanın sayfası duruyordu çocuğun elinde.

Bana baktı ve güldü. Şaşkınlığımı gizleyemedim, “Adın ne?” diye sordum. “Ömer,” dedi. Gözleri parlıyor, gülüşü ışıltı saçıyor adeta.

Tam o sırada gitgide yükselen at seslerini fark ettim. Arkamı döndüğümde siyah şalvarlı beyaz kuşaklı iki adamı gördüm. Biri iyice yaşlı ve yapılıydı. Yanındaki sakallı eşkiya da atından atlar atlamaz tüfeğini göğsüne doğrultmuştu:

“Sen de kimsin be adam!”

“Ben öğretmen Mustafa. İvriz Köy Enstitüsü’nden...”

“Nestisünden?”

“İvriz efendim, köy okulumuz yörenin çocuklarını çeşitli dallarda geliştirmek adına açılmıştır.”

“Sen bilmez misin ki bu köyün sınırlarına değil sürünen çakal, uçan kuş giremez!”

Eşkiya, bir an göğsüne doğrulttuğu tüfeğini indirdi. Çantamı yere atmıştı. Alnımdan süzülen terlerin çeneme varmadan soğuduğunu hissedebiliyordum.

“Yürü, ağayı göreceksin,” dedi gözü kara eşkiya. Kafamı çevirdiğimde derede çamaşır yıkayan üç beş örtülü kadının garip bakışlarla olan biteni izlediklerini fark ettim. Ellerinden tuttukları çocuklarının yaşları dokuzu geçemezdi. Her birinin yüzünde korku dolu bir ifade vardı. İki atının arasında ağanın evine doğru ilerledik. Odanın duvarları tepeden aşağı yün halılar, bakır taslar ve tüfeklerle donatılıydı. Önümde bağdaş kurmuş, beyaz taşlı tespihini çeviren ise Yusuf Ağa’nın ta kendisiydi

“Ne istiyorsun, konuş bakalım?”

“Efendim İvriz Köy Enstitüsü’nde eğitimcim. Mektebimiz üç ay evvel açıldı. Düşündüm ki çocuklarınıza ikinci bir yuva olur. Tarlalarınızı daha iyi işlemeyi öğrenirler, köyün evlerini daha sağlam yaparlar, marangoz olurlar, süt sağmayı, ağaç budamayı öğrenirler...”

Yaşlı adamın yıllanmış suratı ekşimişti. Başımda iki eşkiya, önümde kaskatı bir ağa duruyor ve ben köy enstitüsünün ne olduğunu anlatmaya çalışıyordum. Köre kırmızıyı anlatmak gibi bir şeydi. O an, odanın içine dalan çocuk dikkatimi çekti. Ömer’di bu. Ağaya baba diye hitap ediyor, köyün dışında bulunduğu mecmua kesiklerinden parçalar heceliyordu. Ağanın gözleri çantamın üzerindeydi.

“Ne var o çantada hoca!”

Dizlerim titremeye başlamıştı. Usulca elimi çantama götürdüm ve bir La Fontaine kitabı çıkardım.

“Okuyabilir miyim izninizle?”

Üst dudağım terliyor, gözlüklerim buğulanıyordu. Bir umuttu benimki. Belki o köyden bir anlığına kurtulma umudu değil ama Ömer’i dünya klasiklerini okurken görme umudu... Geyik avlayarak yaşamayı öngören bir halkın ya son demleri ya da doğan bir güneşin açtığı ilk gül yaprakları olacaklardı.

“Okul!” diye haykırarak emretti ağa.

Okumaya başlamıştım. Kurnaz karga ve tilkinin hikâyesiydi. Okudukça heyecanım artıyordu. Her noktalama işaretine özen gösteriyordum. Okurken Ömer’in çocuksu gülüşüne hâkim olamadığını fark ettim, ama aynı ciddiyetle okumaya devam ettim. Karga

ağızındaki peyniri tilkiye kaptırınca odada bir kahkaha daha kopuyordu. Fakat bu ne bir çocuk kahkahasıydı, ne de başka bir şeydi. Hikâyenin bitmesiyle yavaşça kitabı kapadım. Başımı kaldırmak için can atıyor, ama kilitli bir şekilde öne eğdiğim başımın zihnime itaat etmediğini fark ediyordum. İnanmak istiyordum. Sonunda yavaşça doğrulttum başımı.

Koskoca Yusuf Ağa kahkahalar içinde keçi yünü yastıkların arasında yuvarlanıyordu.

Ertesi gün Ömer beraberimde İvriz'e geldi. Tabii ki Yusuf Ağa'nın da rızasıyla... Ve enstitünün ilk mezunu oldu.

Aradan yıllar geçti, enstitüler kapandı... Bir gün rüyamda Ömer'in benim gibi öğretmen olduğunu gördüm. Dünyadan soyutlanmış Semiz köyüne dönüyor ve kendi okulunu açıyordu. Gözümü açtığımda ise rüyaların aslında gerçeklerden ibaret olduğunu hatırladım.

Öykü İçinde Öykü, Duygu Parlak

Öykü İçinde Öykü

“Her şey bir Türkçe dersinde başladı...” yazan kız, geri çekilip ilk cümlesine sanki bir şahesermiş gibi baktı. “Öff... Bu da çok abartılı ve dramatik bir giriş cümlesi oldu, değil mi?” diye kendi kendine söylendi. “Aman neyse, kalsın. Üzerinden geçerken düzeltiveririm. Şimdi.... Nerede kalmıştım? Hah, evet, Türkçe dersi.”

“....Ve, bu yarışmaya... sen, sen ve sen katılacaksınız.” cümlesi çıktı kaleminden. “Ha bir de sen. Hiç anlamam, o öyküler yazılacak ve son günden iki gün önce benim elimde olacak ki beraber üzerinden geçebilelim. Bakma bana öyle evladım, kâğıt kalem yemez seni. Hem bakarsınız içinizden biri kazanır, hı?... Tamam, yarın görüşürüz, sakın unutmayın, bir aya kadar lazım o öyküler bana!” Güldü. Öğretmeni ne dediyse kelimesi kelimesine hatırlıyordu. Devam etti.

“...Herkes sınıftan koşar adım çıktı, belki de son anda yarışmaya katılmak üzere seçilmemek

için. Belki de bir sonraki ders beş dakika içinde başladığındandır. Belki de...” yazarken durdurdu kendini. Gerçek hayattaki çene düşüklüğünü kâğıda da yansıtmalı mıydı sanki? Kendini yarattığı karakterin ağzından yazmasını sürdürdü.

“Devam edecek olursak, ben, seçilenlerden biri olarak.... Üç hafta boyunca öylece oturdum. Canım, tabii ki hiçbir şey yapmamış değildim, dağlar kadar ödevim vardı; yok iki sayfa kâğıt ezberle, yok beş sayfa yazı yaz, yok kaba taslak ödev, yok son taslak yazı derken.... Yine bir Türkçe dersinde öğretmen ‘Üç gün içinde istiyorum, ona göre’ lafıyla başımdan aşağı kaynar sular boşaltmak suretiyle beni telaşlandırmayı başardı. Tabii ki büsbütün unutmuş değildim, ama ne zaman ‘Tamam, şimdi oturup yazacağım, süper de bir fikrim var, kimse beni tutamaz,’ desem ya içeriden annem bağırır, ‘Ödevler bitti mi?’ diye, ya da telefon çalar, biri bana, ‘Matematik ödevi de vardı!’ diye

hatırlatmalarda bulunur, ben de ödevin başına geçmek zorunda kalırdım. Sonuç olarak da masanın başından kalkınca ne yaratıcılık kalır, ne de o süper fikir... Halbuki ne de çok fikrim vardı... Hatta bir tanesi kuzenim, kot pantolonlar ve badana hakkındaydı sanki. Bizim sınıftan bir kızla da bağlantısı olabilir. Aman, neyse, hatırlamıyorum dedim ya.” Kendi yazdıklarına kıkırdadı. Okuyucuya çıkışan öykü... Bakalım daha ne acayip cümleler belirecekti kâğıdın üzerinde!

Aslında bu öyküyü (ne kadar öykü denebilirse artık, daha çok paragraflar dizisi gibi geliyordu kıza) sırf fikir bulamamaktan yazmıştı “Engeller” konulu yarışma için. En son da kendi engelini aşmıştı: Madem fikir bulamıyordu, o da aynen bunu dökerdi kâğıda!

“...Hocamın bu acımasızca uyandırışından sonra eve geldiğimde alelacele geçtim kâğıdın başına. Tabii ki muhteşem şanssızlığım, ilham perimin hep abuk sabuk zamanlarda geldiği gerçeğiyle birleşince (ne zaman derste olsak gelir, ama boş zamanım olsa uğramaz bile!) boş kâğıdın önünde bir saat beklemiş, ama hiçbir şey yazamamış olarak kalkıp tıkmaya gittim.” Kız kendini anlatıyordu sanki... O da kim bilir kaç saat oturmuştu sırf basit bir fikir için! Bir karakter ardına gizlenerek duygularını yazmaya devam etti. “...İçimdeki telaş büyüyordu, normalde kâğıdın önüne geçince en azından iki satır yazma kabiliyetine sahibimdir, ama sanki ben acele etmeye başladıkça kafam daha da boşalıyordu ve en sonunda masanın üzerindeki silgi artıklarını saymaya başladığımı fark ettim!

Ah şu ödevler ve diğer görevler...” Bunun ardından ödevler hakkında bir paragraf eklemeli miydi? Ne de olsa bir türlü oturup var olan tek tük fikirlerini kâğıda geçirmesini engelleyen şey ödevlerdi... Sonunda kararını verdi. “Yok, hayır. Öykünün akışını... ‘Engellemesin’,” dedi kendi kendine. Sırıttı. “...Tamam, eğer bunu okuyan öğretmenler varsa onlar için bir cümle ekleyeyim: ‘Tabii ki ödevler gereklidir, öğrendiklerimizi pekiştirmemizi sağlar, falan filan...” Ama insan ödevlerden zaman bulup bir tanecik öykü yazamaz mı canım? “Kabul ediyorum, bazı günler sırf tembellikten oturmam kâğıdın başına. Bana ‘Otur öykünü yaz!’ diye emir veren yok ki! Tamam, Türkçe öğretmenim var, ama o da üç hafta aralıkla veriyor emrini! ‘Otur ödev yap’ diyen çok ama...” İçini çekti. Şunu yazarken bile işin içine ödevleri karıştırıyordu. Ezberlemesi gereken iki sayfalık konuşmayı düşünüp yüzünü buruşturdu.

“...Yine konudan saptım. Ama mesajı aldınız herhalde. Ödevler insan sağlığına zararlıdır! İnsanı Türkçe öğretmenine düşman edebilir!”

Ne kadar doğru... ve gereksiz. Silgiyi eline aldı. Yine çok kaçırmıştı söyleyeceklerini.

Sonra fikrini değiştirdi. Silgiyi bırakıp kalemi aldı eline. “...Çok konuştum. Hemen dönüyorum hikâyeme. İşte geliyor...”

“Böylelikle, bir gün daha boş boş geçti. Kendimi sakinleştirme çalışmalarım sonuçsuzdu. Ah, zamanında iyi kötü bir şeyler teslim etmezsem kim bilir sözlü notum nasıl da roket hızıyla düşecekti! Etrafıma bakınıp fikir aramaya çalıştım... Engeller... Aklıma bir sürü

saçma şey geliyordu. Limbo oyunu bile geldi aklıma, hani bir çubuğun altından belini geriye bükerek geçmeye çalışıyorsun; o kadar umutsuzdum yani. Engel, engel... Herkese sordum. Annemle babamın engeli, işleriymiş. Eve daha erken gelmek istiyorlarmış. Anneanneminki merdivenler, dedeminkiyse onu sevgili arkadaşlarından ayıran uzun yolmuş.” Nasıl da atıyordu kafasından... Her zaman kendi işini kendi yapmayı tercih ederdi. Kendi kendine düşünürken hep mükemmelliği hedeflerdi. Belki de bu yüzden yazabilmek için masaya oturması çok uzun sürmüştü... Fikirlerini kusursuz kılabilmek için... Belki herhangi birinden yardım almama konusundaki inadı onu durdurmuştu, engellemişti. İnsanlara danışsa daha mı iyi olurdu, daha mı kötü? Bilemiyordu, tek bildiği kendi kendine yarattığı öyküleri daha yaratıcı bulmasıydı. Ancak belki de bu huyu kendi kendini frenletiyordu ona... Bilemezdi.

“...Arkadaşlarıma da sordum, tabii. En son da ablama. Kendisi pek kibar bir insan değildir, hem hep bir işi vardır. Sorumu sorduğum zaman da evden çıkmak üzereydi, kimbilir nereye. Şu anda bunu yazmamı sağlayan cevabı ceketini giyerken yapıştırdı: ‘Bana niye soruyorsun, işim gücüm var; hem sen bana sorana kadar dön de kendine bak! Engelmış... Evden çıkmama tek engel sensin şu anda!’” Böyle bir ablası olmadığı için minnet duydu. Öykü artık sona yaklaşıyordu. Karakter sonunda kendi hatasını anlayacaktı; ilk önce kendinden başlamamaktı hatası. Bir insan en iyi kendisini tanırdı, değil mi?

“...Bilmenizi isterim ki, normalde bana böyle çıkışılmasına izin vermem, ama o anda kafamda bir şimşek çaktı ve ben de ona bir cevap yetiştirene kadar o çoktan çıkıp gitmişti bile. Zaten söyledikleri de doğrudu. Benim engelim neydi ki? Telaş mı? Düzensizlik mi? Ödevler mi? Hepsi mi, hiçbir mi? Durun bir dakika, buldum! Yazacak bir konu buldum!”

Kâğıdın başına geçtim. Başladım yazmaya.

“Her şey bir Türkçe dersinde başladı...”

Gerinerek kalemi elinden bıraktı. Bir daha, bir daha okudu öyküsünü. Belki biraz kafa karıştırıcı olmuştu, ama elinden gelenin en iyisi buydu. Mükemmelliği aramanın gereği yoktu!

Damar, Orhun Güral

Damar

Ettiği her dans yeni bir öykünün temelini attı, okuduğu her öykü ise yeni bir dansın fitilini ateşledi. Hep, ama hep bu döngüde kapalı kalmayı dilemişti.

Hayatımın hatırlamaya başladığım dönemlerinden beri bale yapıyorum ben. Daha öncesine ait kareler, kısa metrajlı filmler var ama hepsi modası geçmiş bir telefon kaydı gibi, bulanık. Oysa annemin “Hadi seni baleye gönderelim evde sıkılıyorsun,” dediği an dün gibi. Sanki gizli bir güç var o zamandan beri dansın hayatımın cam silicisi olmasına uğraşan. Püskürtüyorum, önce çok bulanıklaşıyor, ama hemen, sonundaki parlaklığı bildiğimden biraz da istek ve azimle, yani evet bir parça bezle camda daireler çizmemle tertemiz oluyor önüm, her şeyi görebiliyorum. Bu yüzden hayatımın dansla başladığına inanıyorum.

Beş yaşında haftada iki gün olan derslerim dışındaki zamanım, o iki günü beklemekle

geçiyor, on yaşında okulda arkadaşlarıma okul eteğimle hareketler göstermeye çalışıyor, on beş yaşında ise hangi mesleği seçeceğimi biliyordum. Kademe kademe kanıma işledi, ben çalışmaktan başka hiçbir şey yapmadım, o girdi yerleşti. Annem, babam, aslında herkes önce geçici sandı, ben bile bir süre öyle sandım, doktor olacak bizim kızımız dediler, öğretmen olacak dediler. Ben hiçbir şey demedim. Onlar, kirli kanımı temizlemeye çalıştılar, sülükler yapıştırdılar vücuduma, ben izin verdim. İşte böyle aslında hiçbir şey demeden kabullendirdim herkesi, bıraktılar beni. Ne ikna edici konuşmalar, ne yalvarmalar, ne yakarmalar. Ben sadece çalıştım. Onlar için değil, kendim için. Eğer kendime doktor, mühendis olmak istemediğimi, dans etmek istediğimi ispatlarsam onlara da ispatlamış olurum, oldum da. Belki de doktorluğun, mühendisliğin de bir anaokulu olmalı, insan üç yaşında damarına takılan serum neyse

büyüyene kadar onu ürettiyor serum çıkarılsa bile. Bale benim ne kaderim, ne dayatılan hayatım, ne de kanımdı. Belki de kendi irademle verdiğim tek kararımı, o kadar.

Derler ki, balerinlik mesleği, madencilikten sonra gelen en zor meslektir. Buna uzun zaman inanmadım; çünkü dans insanın insan olma şekliydi benim gözümde, benim kalbimde, beynimde, akciğerlerim ve böbreklerimde. Hiç aklıma gelmedi diğer mesleklerin de başka insanların ifade şekilleri olabileceği, onlar da nefes aldıklarında oksijenin alyuvarlarına değil de mesleklerinin tek atomlu yapıtaşlarına tutunabileceği. Ben yine de hiç meslek olarak göremedim dansı. Mesleğin saatleri vardır, karşılığında aldığı hayatını sürdürebilecek miktarda parası, bir itibarı vardır. Benim mesleğimde bunların hiçbiri yoktu. Sürünüyordum ve farkında bile değilken mutluydum.

Bir sabah, annem beni sarsarak uyandırmaya çalışıyordu gözlerimi araladığımda. Hemen, “Çabuk kalk, hastaneye gidiyoruz,” dedi, cümle beni uyandırmaya yetti. Hastaneler bana göre yerler değillerdi. Nedenini sordum, “Ayaklarına bak! Mosmorlar!”. Yorganın altından kendini yere atmış ayağıma baktım gayriihtiyari, her zamanki gibiydi. Anlattım, son dönemlerde çok çalışıyordum, ilk gösterime aylar vardı, hocalar çok zorluyorlardı; ama dinlemedi. Onun yerine “Koluna bak!” dedi, o da mordu. Onu da büyük ihtimalle kapıya çarpmıştım. İnanmadı, kalktık, gittik apar topar hastaneye. Testler, kanlar, dosyalar, reçeteler...

Görünüşe göre kolumu kapıya vurmamıştım. Kanımdaki dans, trombositlerimi yemişti. Doktor hemen kortizon tedavisine başlayacağımızı söyledi. Dediklerinden hiçbir şey anlamıyordum ve korkmuyordum.

İki hafta sonra artık tombul, kilolu değil, gerçekten şişmandım. Yanaklarım kafamdan gittikçe uzaklaşıyordu, aşağı baktığımda onları görebiliyordum bile. Kocaman oldum. Şişman bir balerin, sallanan bir diş gibiydi.

Sanki biri hayatıma cam silicisi püskürtmüş ve bezi saklamıştı.

Azmimi masanın üzerinde unutmuştu bir tek. O gerektiğinde, önümü yeniden görmem için gereken bir bez parçası dahil, her şeye dönüşebilirdi.

Martıyla Tango, Beyza Durak

Martıyla Tango

Bir Salı sabahı... Henüz boyalı ayakkabılarım, yeni yaptırılmış takım elbisem, iki yıl önce oğlumun Arjantin'den bana hediye olarak getirdiği fötr şapkam ve tam yetmiş iki yıllık bedenim ile küçük bir İstanbul gezisi yapmaya karar verdim. Sabah, bir parça beyaz peynir, üç beş zeytin ve tahin pekmezle yemek üzere aldığım iki simitten oluşan kumanyamla yola koyuldum. Amacım denizi solumaktı. Hangi ara yollardan denize ulaşırım biliyordum ve o ara yolların hepsinden kanat çırparak geçmeye razıyım.

Kapı kulbuna asılı bastonumu zorlanmadan aldım ve derin bir nefes eşliğinde kendimden emin bir şekilde kapıyı açtım. Asansörün önünde ayakkabıcı Rıfki Bey bekliyordu.

“Günaydın İbrahim Bey, erkencisiniz yine.”

“Tam yirmi iki yıl, yedi ay, üç haftadır bir kez olsun saat altı buçuğu geçirmedim efendim, (gerçekten de öyleydi, tam elli yaşına bastığım sene, her gün saat altı buçukta uyanır

olmuştum, belki bunda, tam o saate rastgelen küçük abdestimin etkisi vardır, kim bilir?) isterseniz sizi bile uyandırırım!”

Rıfki Bey güldü ve gelip koluma girdi. İhtiyacım olmadığını söylememe rağmen gelen asansöre binmeme yardım etti ve beni sokak kapısına kadar götürdü. Otomata basmak için kolumdan bir anlığına çıktı ve ardından hemen geri yakalayıp sardı. Kapıyı açtı ve birlikte dışarı çıktık. Kapının önündeyken Rıfki Bey, biraz acelesi varmışçasına saatine bakarak, hafif de mutsuzluk belirtisiyle bana sordu;

“Geliyor mu efendim taksiniz?” Nasıl yani! Ben neden tek başıma bir yerden bir yere gidemiyorum! Bu soruya oldukça kırıldım, aynı zamanda da anladım ki eğer ona taksi beklemediğimi, yalnızca etrafta küçük çaplı bir gezintiye çıktığımı söylesem beni mümkünü yok yalnız bırakmazdı. Başka bir şeyler söylemeliydim.

“Hayır, efendim, oğlumla gelinim geliyorlar

şimdi, aradılar, trafik varmış yolda, birazcık gecikeceklermiş. Siz lütfen işinize geç kalmayınız.”

Rıfki Bey önce, “Beklerim efendim, ne demek,” diyecek gibi oldu ama saatine bakınca zor şer, “Hayırlı günler öyleyse efendim,” diyebildi ve hemen arabasına yöneldi. Sanıyorum arabası lacivert, en sevmediğim renk, böyle bir adamcağızda da başka bir renk araba bulunamaz zaten.

Araba, sesini de yanında götürerek önümden geçti ve ben artık mahallede arabaya dair hiçbir iz kalmadığını anlayınca sağıma döndüm ve burun deliklerimi sonuna dek açtım. Ciğerlerimde kalan az miktarda havayı karbondioksit olarak verip, yepyeni oksijeni doldurdum burnuma. Sokak kedilerinin, üç günlük çöplerin, yan kaldırımından geçiyor olması muhtemel sarışın bir bayanın sutyeninin, kapıcının ilkokula giden oğlunun elindeki kitapların kokularının yanında, evet, deniz kokusunu da hissettim.

İşte o kokuyu ayıklayıp, bastonuma sıkıca sarılıp, bismillah diyerek başladım yürümeye. Hafif bir müzik ışıtmeye başladım, sıcak yaz rüzgârlarının arasından kesik kesik yüzüme çarpıyordu nameler, bu müziği hatırlıyorum. Biraz daha dinledikten sonra kesin emindim; meşhur tangocu Carlos Gardel* bu! Şarkısının adı da; “Por una cabeza”**. Ah bu şarkı! Gençliğimin şarkısı. Güngör ile ilk danslarımızın, ilk aşkımin, ilk vuruluşumun, ilk ölüşümün ve hayata ilk geri dönüşümün şarkısı. “Beyoğlu’nda yeni bir Tango Bar açılmış, haydi bize eşlik edin

Güngör Hanım’la” diyerek teslim etmişti Müfit Bey bizi ilk kez Tango’nun ayaklarına. Hayatımda bir şeye esir olmaktan hiç bu denli mutlu olmadım. Tüm gece hiç durmadan tango yaptık. Durmak zaten mümkün değildi. O ritim, o kadife ses, o ağlayan gitar ve bağırان bandoneon bir kez olsun kanına girsin, hiçbir doktor onu oradan çıkaramaz. Benim kanım da tangoya esir. Bir tangoya, bir de Güngör’e...

Zaten biri olmadan diğlerinin hiçbir anlamı yok benim için. Kahvenin yanında fıstıklı, çifte kavrulmuş lokumum yoksa kahveden zevk almak güçtür. Bu yüzden belki de pahalı bir zevk olarak gözükürdü bana kahve içmek, bu yüzden belki almam gereken zevki alamıyorum şu anda Carlos Gardel’in eşsiz, tango söyleyen sesinden... Yine de çok hoş, hâlâ çok hoş. Ah Güngör, neredesin, neden bırakıp gittin beni, fena mı olurdu şimdi bana bir kahve yapsan, fena mı olurdu şimdi bana kendi ellerinle lokum yedirsen. Bana tek acımayan sendin, beni ben olduğum için tek kabul eden. Kusurlarımı görmezden gelen, aslında “tam” olduğumu bilen.

Burnumda yosunlar birikiyor artık, buralarda bir yerde olduğunu bildiğim deniz gittikçe belli ediyor kendini. Bu sırada bir simitçi hissediyorum hemen yanımda. Gençten bir çocuk, otuzunda ya var ya yok. Başında bir kep, ayaklarında çorap üstüne terlik, bir önlüğü var, içinde ise bir gömlek. Beni görünce doğruluyor, belli işler kötü, benden, elinde bariz bir simit torbası olandan bile medet umuyor;

“Hacı Amca, simit istiyon mu? Bak yeni çıktıla fırından.” İnanılır iş değil, bugüne kadar

her şekilde çağırılmışımdır; “Takoz İbrahim”, “Haylaz İbrahim”, “Aşkım İbrahim”... Ama Hacı unvanına layık görülecek neye sahibim gerçekten anlamıyorum. Bu bir satış taktiği olmalı. Yani “bu adamda alıcı tipi yok, bari ona iyi bir sıfat yükleyeyim ki o sıfatı gerçekten hak etmek için her şeyi yapsın, o psikolojiyle bana iyilik edip, benden simit alsın!” gibi bir şey sanıyorum. Bu da beni sinirlendirdi. Önüme baktım ve devam ettim yoluma.

“Yazıh, bi de sağar, seni bu halde nassı sokağa bırakıveriyola be amcam, tüh tüh...” dediğini duydum simitçinin hayıflanır bir şekilde.

Artık denizi daha net hissediyordum. Tam solumdan bir yokuş iniyordu. Bir eskici, elinde arabası, yanımdan bağırarak geçerek sola döndü ve sesi alçalarak uzaklaştı, arabasının tekerlekleri ise gittikçe hızlanarak. Eskiçinin sesindeki zorlanmadan zaten arabayı tutmakta ani bir güçlük yaşadığı belli oluyordu, bu da bana yokuş indiğini çokça hissettiriyordu.

Sola temkinli döndüm ve ilk martı sesini duydum, artık emindim denize yaklaşmıştım. Yokuşu hiç sesimi çıkarmadan indim. Artık önümde tek bir engel vardı; bir sokak. Sola doğru kafamı çevirdim, bir çöp kutusu ve üstünde emin adımlarla yürüyen bir kedi, muhtemelen cins bir şey, evden kaçmış olmalı, ya da kim bilir belki akşama eve döner... Hemen yanında iki kadın, parfümlerini ta buradan kokluyorum, zengin olmalılar ve de bakımlı. Eşofman var üstlerinde, spora çıkmışlar, tenlerinin kokularından bu anlaşıyor. Yo hayır, yanılıyorum. Teki spora çıkmış ve

elinde köpeği var, diğeriyle ise yolda karşılaşmış, onun sporla alakası yok, ağır parfüm kokusundan çok bunu bana ayağındaki topuklu ayakkabılar anlatıyor.

Sağ tarafımda ise bir dondurmacı. Bu yaz sıcakta satışlarıyla etrafındakilere adeta hava atıyor. Limonlu, karadutlu ve de bademli dondurmasını hazırladıktan sonra önündeki çocuğa bir de külah oyunları yapıyor. Bir çeşit yaz eğlencesi.

Ve önüme baktım sonunda. Buraya ilk geldiğim dakikadan beri saydım, tam üç tane araba geçti, demek ki önemli bir sokak değil, karşı tarafa geçmek zor olmamalı. Denizden yeni çıkmış taş karası gözlüğümü burnumun üstünde, geriye iterek sağlamlaştırdım, dizlerimin üzerinde şöyle bir esnedim ve bastonuma ilk sokağa çıktığım andaki gibi kuvvetlice sarıldım. Sağ ayağımı yerden kestim, yine sağ elimle bastonuma ağırlığımı verdim ki bir zarif kol koluma girdi. Çok yumuşak, kokulu bir koldu.

“Amcacığım, pardon!” Kullanacağı her kelimeyi özenle seçerek, “Benim dedem de sizin gibi görmüyor. Müsaadeniz olursa sizi karşıya kadar geçireyim. Mümkün mü?”

“Kızım, ben tam elli üç yıl, üç ay, bir haftadır körüm ama yine de senin saçındaki bukleleri, kulağındaki püskül küpeleri, yine aynı modeldeki muhtemelen takım olan kolyeni, zarif boynunu, uzun boyunu, deri kemerini hatta ayağındaki şıpidik terliklerini bile görebiliyorum. Biliyorum, aniden gelebilecek bir arabayı gereken zamanda fark edemeyebilirim; ama bırak

deneyeyim. Bu kadar güzel bir kız olmasaydın da sana bu denli nazik bir cevap vermeyebilirdim güzel kızm.”

Yarı şaşkın, yarı sinirli (muhtemelen son cümlem buna sebep oldu) hemen kolumu yalnız bıraktı kızcağız. Pişman değildim, haklıydım. Uzun süredir ilk defa kendime, döküp saçmadan çay koymaktan ileri gidebileceğimi gösteren bir şey yapıyordum ve yalnız olmak istiyordum. Suratımdaki ince ve bilmiş gülümseme devam etti. Önüme döndüm. Ciğerlerimi karşıya geçmeden son kez boğaz kokusu ile doldurdum. Yosunlar, midyeler, sürü halinde kaçışan balıklar, kumlar, çakıllar, deniz kızları artık hepsi burnumdaydı. Gökyüzüne kafamı çevirdim, hâlâ suratımda ince bir gülümseme. İlk defa bu kadar net görüyorum. Her şeyi, ama her şeyi görüyorum. Bulutları, ona eşlik eden masmavi gökyüzünü, cüretkâr güneşi, her şeyi... Duyuyorum, ama her şeyi duyuyorum. Uçuşan oltaların çıkardıkları gitar seslerini, onu atan balıkçının genzinden gelen belki onun bile hissetmediği güçlük belirtisi sesi, babası oltasına taksın diye midye kırıp yem yapan ufaklığı, her şeyi işitiyorum. Ve bir ses, hepsinden ayrılıyor. Bir martı... Tam denizin ortasına doğru uçmayı kafasına koymuş, dilimden anlayan bir martı. Sanki bana gel diyor. İki kere dönüyor üzerimde, hissediyorum. Beni bekliyor öylece. Artık ince bir çizgi şeklinde olan gülüşüm daha belirgin oluyor, bu gülüş ancak Van Gogh*** tarafından resmedilebilir. “Sarı gökyüzü ve bir martının refakatinde denize ‘tek başına’ ulaşan adam”, harika bir resim olurdu.

Martıyla aynı anda harekete geçiyoruz. İlk tedbirli adım ve ikinci kendinden emin adım... Yürüyorum, asfaltın derinliğine iniyorum, vücuduma yapışıyor adeta. Martı çıgıllar atıyor. Sanki gülüyor, sanki coşuyor her adımım. Yedinci, sekizinci adım ve ben, “Kör İbrahim” artık paçalarım kadar denizin içindeyim, Braille’a**** selam olsun! Martı taklalar atarak kutluyor bu anı. Sağa sola, her yere deparlar atıyor. Ağzından da kahkahalar eksik olmuyor. Hemen sokuyorum bastonumu denizin içindeki kuma ve torbamı açıyorum. Elime gelen iki simitten birini alıyor ve parçalara bölerek fırlatıyorum havaya. Eminim hepsini ilk hamlede kapıyor martı. Susamları da büyük ihtimal balıklara yar oluyor. Aman tanrım bu bir sanat eseri, bu kadar derinden hissetmek, âşık oluyorum sanırım bu ana. Ve işte o an yine sen geliyorsun aklıma Güngör. Sen de beni görüyor musun? Sen de benimle gurur duyuyor musun? Denize bulanmış ayaklarımın üstüne narince basarak benimle dans ediyor musun hayalinde, tıpkı gençliğimizde olduğu gibi? Artık mutluyum, çünkü cevabını şu an ayaklarımda hissediyorum. Önce ayağımın tabanını, ardından bağcıklarını, çoraplarımı ve son olarak da ayaklarımı ıslatan bu deniz bana her şeyin cevabını veriyor. Ben, böyle olmaktan gurur duyarak, kendi başıma ayaklarımın üzerinde durarak, her gece bizim tangomuzu dinleyerek uykuya dalarak sana vardığım gün bekleyeceğim, seni çok seviyorum.

* *Carlos Gardel: Arjantinli tango sanatçısı.*

** *Por una cabeza: Türkçe ifadesiyle “burun farkıyla” anlamına gelen hüzünlü bir tango şarkısı.*

*** *Van Gogh: Hollandalı, ard izlenimci ressam.*

**** *Louis Braille: Görme engelliler için dünya çapında okuma ve yazma için kullanılan körler alfabesini icat eden görme engelli.*

Şah ve Mat, Firuze Sezgin

Şah ve Mat

Elleri ceplerinde uzaklara bakıyordu, cüzdanını arayan parmakları sonsuz bir boşlukta sanki. İhtimaller belirdi zihninde; cebinde bir delik olabilirdi, “Daha bu sabah dikildi şapşal” diye söylendi. Belki de o lanet şeyi kütüphanesinin ücra bir köşesinde bırakıp gitmişti; ne de olsa para mara umrunda değildi. Gülümsedi, belki de insan kalabalığının arasında kendini bir meşale gibi hissederken gizli bir el su serpiştirmişti ceplerine; yüreğine serpiştirilen tatlı damlacıklar değildi bunlar, karanlığın sonsuzluklarına kuyu gibi uzanan, boğazını alevle kavuran bir acıydı.

Sokrat’ın baldıran zehrini yudumlayarak sükûna kavuşan ruhunu anımsadı. Yakın dostları ve ailesi filozofun yaşam çemberindeki döngüsünü seyretmişler; zaten başka ne yapabilirlerdi ki? Ölüm karşısında çaresiz değil miyiz gerçekten de? Sokrat ne yapmıştı peki? Ölümüyle beraber gururla yeniden doğmuştu. Yaşamın başlangıcı ve sonu siyam ikizleri gibi

görünmüştü gözlerine, o zaman ölmeliyim diye haykırdı zavallı adam. Kulakları bir uydu anteni gibi sivrildi. Şu anda her türlü melankoliyi içine çeken bir karadelikti. Ağzından çıkan dakikalar sonra duyuyordu, ne oluyordu ona, ne? Çocukluk yıllarına dönmeyi ölesiye arzulamak istiyordu. Beyni kaynayana, fokurduyana dek zihnini düşüncelerin cenderesinden geçirdi. Gülen bir yüz, bir maske, bir tren... Hepsi karmakarışıklı. Zihninin doğal seçimine bıraktı olay örgüsünü, ne de olsa her şey allak bullak olmuştu. Ağabeyi yaz sıcağında eriyen dondurmasını onun biricik treninin üzerine dökmüştü, nar gibi kızarmıştı çocukcağızın yüzü. Buhar tütmüyordu artık bacasından. Sesler belirdi zihninde, bu sefer yokuş aşağı giden bir trendeydi. Çimenin yeşilliği aklını başından almıştı, vadiler, patikalar geride kalmıştı bir anda. Bir şato belirdi; gökyüzünü yırtacakmış gibi duran çatısı devriliyordu ve kalbine saplandı zavallı çocuğun! Acı... acı ne

kelimeydi, bu şeytanın gazabıydı adeta! Trenden iniverdi, şimdi kovalanıyor, kovalanıyordu. Kalbi bir trampetti, düşüp bayılsa huzura kavuşacağını hissetmişti bir anlığına. “Çuf çuf ve ölüm”. Kahkahalar yükseliyordu derinden, derinlerden...

Düşünceler durmuyordu, durduramıyordu kendisini. Bir anlığına gözleri Hayal Kahve'nin tozlu zeminine ilişti, ardından da bataklığı anımsatan yosunlara. Başı dönüyor, dönüyordu. Sigarasını yosunların arasında gördü, bir an duraksadı. Sakinleşti. Ne olup bittiğini bilmiyordu, umursamadı. Adımlarını bir hayaletten kaçarcasına hızlandırdı, sürpriz bir şekilde duraksadı. Neden böyle yapmıştı? Çünkü, çünkü geride bir şey bırakmıştı. Evet, işte aradığı cevap buydu! Kendini zaptedemedi, sigara içmeyi çılgınca arzuluyor, sanki içi kor alevlere atılmış gibi hissediyordu. Elleri dört bir yana savruluyordu, bu hipnoz anına son vermeliydi artık. Pasifleşmek yerine harekete geçmeliydi, sonunda karar verdi. Sakince yürüdü, bir banka oturuverdi. Sakinleşmek ve yürümek kelimeleri belirdi zihninde. Gündelik yaşamın zorlamalarından uzaklardaydı, sanki bir adada yalnız başınaymış gibi bir his bürüdü içini, bu duygulanımın içini vahşi bir kurt gibi kemirmesini istemiyordu, direniyordu artık. David Lebreton'ın sözleri parıldayıverdi evinde, iç dünyasının derinliklerinde: “Yürüyüş dünyaya açılmadır. İnsanın mutlu yaşam duyguları içinde yeniden oluşturur. Tam bir duyumsallık isteyen derin düşünmenin etkin bir biçimine sokar insanı. İnsan bazen yürüyüşten değişmiş olarak

döner ve çağdaş yaşamlarımızda ağır basan ivediliğe boyun eğmekten çok zamanın keyfini çıkarmaya eğilimli hisseder.” Zamanın keyfi sözünü birkaç kez fısıldadı kendi kendine. Zamanın keyfini hissedebilmek için ne yapmalıydı peki? Bu ucu açık bir sözdü, farkındaydı. Bir an yürümek zorunda olduğunun farkına vardı. Ne kadar da uzaklaşmıştı zamandan; hayatı yakalamalıyım diyor fakat kendini çıldırtmak için sapkınca fikirler türetmek hasretini çekiyordu. Kendi kendine hep söylerdi ya; zihnimiz bizim biricik evimiz, bir ziyaret için hiç de geç sayılmazdı. Yarın sabah erken kalkıp ödül törenine yetişmek için otobüse atlayıp bir an önce Zirve Yayınevi'nin yolunu tutması gerekiyordu. Yola koyuldu, çaya hasret kalmıştı. Sigarayı unutmuşa benziyordu. Bir kararlılık dalgasıyla kendini Hayal Kahve'de retro dizayna sahip bir koltukta buldu. Kaz tüyünden de öte bir yumuşaklığı vardı minder, sanki onu derinliklerine doğru çekiyor, çekiyordu; o bir pamuk tarlasıydı adeta. Buffalo derisi, adamın içindeki vahşeti ve şehveti bir arada canlandırdı, kafası allak bullak olmuştu. Sanki yokluk uçurumunun içindeydi. Adamın sapsarı yüzünü gören garsonda hiçbir hayret belirtisi yoktu, doğrusu şaşılacak şeydi. Saçları bilyantın ile parlatılmış gibiydi, günümüz gençleri jöle kullanmaz mı yahu diye söylendi içinden; bu düşünce esintisi geldi geçti. Çayı istediğini zar zor söyleyebildi, mimiklerinde en ufak değişim bile gözlenmeyen garson seri adımlarla mutfığa doğru ilerleyiverdi. Adam, Fransız resamlara ait portrelerin yanında Kongo figürleriyle donatılmış

heykelciklere bakakaldı. Ter, bir akarsu gibi dolaşıyordu buruşuk derisinde. Fransa, Kongo'nun kültürünü asimile etmiş, devleşen sömürgecilik akınıyla bu devleti ayaklarının altında ezip geçmişti. Adamcağız, şu anda olan bitene en ufak bir anlam bile veremiyordu. Dünya mı çıldırmıştı yoksa o mu çıldırıyordu? Bu gibi soruları zeki nükteler ile aldatır, düşüncelerin akışında dolambaçlı yollara saparak her türlü iç çatışmadan galip çıkan taraf olurdu. Zihni ona hükmediyordu; yoksa bu bir halüsinasyon muydu? Önüne konan çayı görünce soğuk bir duş almışçasına canlandı. Kendini diri, dipdiri hissediyordu. Çayını keyifle yudumlamadan önce yine çılgınca bir düşüncenin arayışına girdi, zavalılık.

Kasaba kahvehanelerinde görülen klasik ince belli bir bardaktı. "Sıradan bir şeye ihtiyacım vardı," diye bir ses haykırdı içinden, ardından ses sustu. Hayal Kahve'de, görüntülerin sularına doğru yelken açan bir yolcuydu artık, nostalji bahçelerine doğru bir serüvene çıkmıştı. Bu bahçede anılar akşam sefası gibi renkten renge giriyordu. Tütün kokusu bulaşmıştı yüzüne, yamuk yumuk duran kravatına, gömleğin kıvrılmış kollarına bakakaldı, bir kıza göz kırpacaktı ki utandı; yüzü kıpkırmızı olmuştu. Yeni bir renk belirdi. Serseri tipli üç beş çocuk devrim günlerinden bahsediyorlardı. Kelimeler, kelimeler... Solcular, Marks, komünizm dalgası, emperyalizmin sindirilişi... Bu delikanlıların pasaklı görünüşlerinin altında gizli bir hazine yattığını düşünmeden edemedi. Alnında kızgın yağ yarasına benzeyen kocaman bir şişlik olan

vahşi yaratığın üzerine doğru geldiğini anımsıyordu, ilginçtir ki başka hiçbir ayrıntıyı gözüne kestirmemişti. Yalnızca o mide bulandırıcı yara, başka hiçbir şey. "Yara, başka hiçbir şey. Miden köpürüyor, tiksiniyorsun." Doktor olmak mı istiyordun? Sen var ya sen, sen ameliyatın ortasında düşüp bayılırsın. Beyin cerrahlarının sadistik fikirleri var: lağım çukurunu anımsatan tümörleri ufacak parçalarına ayırmak gibi, yok olana dek..." Ses boğuklaştı: "yok olana dek, dek..." Çaydan bir yudum içti, zehirlendiğini hissediyordu, sanki bir karınca yuvası türemişti içinde, felç oluyordu. "Uyuşuyorsun, beynin narkozun etkisinde uykuya dalıyor. Bitkisel hayat bile fazla senin için, lanetlisin. Ses daha derindi bu sefer, sanki zihninin içinde bir miting kasırgası esiyordu, çılgınlıkları duyulan ise şeytanın bandosuydu. "Ölüm ile lanetlisin, ölüm ile, ile, ile..." Yeraltının trampeti, borazanı ve saksafonu bir tempo tutturmuşlar durmaksızın inletiyorlardı beynini: öl, öl, öl, öl, öl!"

Şu anda bu ezgi altın saçları, tabiat anayı anlatan yemyeşil gözleri ile yüce bir zümrüt edasındaydı. Cennet karanlıkta mı, yoksa, yoksa şizofreni hayatın şıfası mı? "Şizofreni, şizofreni..." "Dur!" diye haykırdı adam sese karşı, azim ile sivrildi yerinde. Zihni bir daktilo gibi kelimeler yazıyordu: "Şizofreni, olasılık, olasılıksız, epilepsi, dur, dur, sigara, sigaradan haz, dur, dur, hayal-meyal, hedonizmden tat al. Dur, kur, çar çur. Ah, ah, tanrının gazabı, iblisin işkencesi, idiyatik, manik, nanik atak! Hayır, garip, idiyatik..." Herkes gözlerini ona çevirmiş,

donakalmıştı; o bunu biliyordu. Şu anda çıldırmadan önce düşüncelerini bir araya getirmesi, evinin tatlı buselerini yanaklarında hissetmesi gerekiyordu. Geçen her dakika, her saniye öz kimliğinin ısıtılı yollarına, özünün gülümsediği cennete doğru bir adım atıyordu. Şu anda hayal bunalımından çıkıp gerçeğin ferah havasını ciğerlerinin içine çekmesi gerekiyordu. Kaburgaları paramparça olsa, damarları aynı ayak parmaklarından boynuna kadar vücudu kuyrukla kaplı bir hayvanınki gibi sarksa, teni bir albino derisi gibi solsa, parmakları sonbaharda halsizleşen endamlı bir ceviz ağacı olsa, bütün yaprakları dökülürse... Kan ter içinde kalmış, buruşturulup yumak haline gelmiş bir kâğıt parçası gibi büzülürmüşü. Koştı, hiç düşünmeden, hızın büyüüne kendini kaptırmış; adeta bütün dünyadan soyutlanmıştı. Ben bir meleğim dese kanatlanıp uçtuğunu hissedecekti, bir rock yıldızıym dese şu anda deri ceketiyle sahneye çıkardı, hoş bir kız görse şehvet ağzında köpürerek hiç utanmadan destansı bir özgüvenle o yabancıнын üzerine yürüyecekti.

Kendisi gibi düşünceleri de artık yürümüyor, koşturuyordu. “Ah Milan Kundera, ah!” Bir an varoluşun dalgalarıyla hızın anlamına doğru sürüklendi: “Motosikletin üzerine yumulmuş giden insan bu gidişin somut bir saniyesine verir kendini yalnızca; geçmişten ve gelecekten kopmuş bir zaman parçasına tutunur; zamanın sürekliliğinden kopmuştur; başka bir deyişle, esrime durumundadır; bu durumda yaşı, karısı,

çocukları, kaygıları umurunda bile değildir, unutmuştur onları, bu nedenle korkmaz, çünkü korkunun kaynağı gelecektedir ve gelecekte kurtulmuş bir insan için korkacak bir şey yoktur.” Koşuyor, koşuyordu... Yer yarılıyor, lavlar fışkırıyordu öfkeyle; sonra her şey normale dönüyordu. Can parçaları yağıyordu gökyüzünden, sarkıtlar kalbine saplanıyordu; bir bakıyordu ki ne bir yara izi, ne de bir kan damlası vardı gömleğinde. “Evoluzione” giyim mağazası bir an ilişti gözüne. Kafasına dank etti; bu İtalyanca sözcük evrim anlamına geliyordu. Bir an hız tutkusu boğuldu içinde, tekrar sözcükler oynadı zihninde. O, aslında bir satranç oyunundaydı. İblis, piyonunu önüne sürüyordu, kendisi de. Adam, bir hamle yaptığında şeytan üç, hatta dört hamleyle karşılık veriyordu. Bir “dur” için üç-dört adet “lanet”. Aylardır kafiyeli konuşuyordu, ne kadar enteresan... Bir şimşek çaktı zihninde, olasıksızın yazarı Adam Faver konuşuyordu: “Beyindeki sinir hücreleri fazla hareketlendiğinde, kontrolsüz, gelişigüzel gibi görünen sinyaller verirler. Bu sinyallerin sonucunda garip duygular hissedilebilir, farklı hareketlerde bulunulabilir; hatta psişik anomaliler olabilir. Bu gibi olaylara genelde nöbet denir. Bu rahatsızlık tarih boyunca bir sürü farklı isimle anılmıştır; akıl hastalığı, dile getirilemez bir acı, iblisin işkencesi, hatta tanrının gazabı. Günümüzde biz buna epilepsi diyoruz. Amerika’da 1,9 milyon kişide epilepsi vardır mesela; durumlarının idiyopatik olduğu söylenilir. İdiopatik garip bir acı anlamına gelir.

Sözcüğün kökeni eski Yunancadır.” Neyse, neyse... Artık hileleri kendisi uygulamalıydı, hayata karşı tuhaf bir savaş açmak yerine bu anlamsız kargaşayı içine sindirmesi, kendini talihsiz görmek yerine nostaljinin gül bahçelerinde hayatı tanımasını sağlayan armağanları güler yüzle karşılaması gerekiyordu. “Hız ve pozitif enerji; haydi bakalım birleşin!” Sihirli sözcükler bir kez çıkmıştı ağzından, şakıyıverdi bir bûlbûl gibi.

İçindeki soyut evren bir anlığına kopup dışındaki somut evrene doğru koştu. Yasak bir pamuk tarlasını anımsattı, gaz lambasının da retro bir havası vardı. Omuz silktili, umursamadı. Yatağının içine kıvrılıverdi. Gözlerini açtı, ne yapacaktı? Kararsızdı. “Delirdin sen delirdin,” dedi sesi. Hayal miydi gerçek miydi olan bitenler? Şah ve mat mıydı? “Hayır,” dedi, gülümsedi. Belki, belkilerden bana ne. Saçmalıklar mattır, gerçekler ise parlak. Ben zihnimin şahıyım, idiyopatik nanik alsın nahi. Güldü. Niye güldü?

Umursamadı. Vurdu kapıyı çıktı.

O Uyanışta, Melis Süer

O Uyanışla

Bu kokuyu seviyorum. Kendimi zorlamadan, yavaşça alıyorum burun deliklerimden.

Genzimde serin bir esinti oluyor önce, keman taksimi başlıyorcasına ince ve içimi okşayan bir havası var. Sonra ciğerlerim kabarıyor, ağırlaşıyor. Koku kanıma karışıyor, her zerremde yer buluyor; beni sarıyor. Bembeyaz bir buluta sarı çizgilerin vurması gibi bir tebessüm dudaklarımı esnetiyor, karanlık köşelerden birine doğru bakıyorum. Neden sonra, uykum geliyor. Birkaç ağır esnemeyi takip eden uykumu böldüler işte. Hikâyem burada başlıyor.

Ne yazık ki uyandım. Ne olduğunu anlayamamıştım. Koku kaybolmuştu. Daha sonraları suyun altında nefesimi tutarken biri bana çarptığında da böyle hissettiğimi hatırlayamayacak olsam da. Karanlık gerginleşti, koyulaştı o andan sonra. Boğuk çığlıklar, kendinden emin sesin keskin kelimeleri vardı yoğun bir sis duvarının arkasında.

Göremiyordum onları; karanlık konuşuyor zannettiğim de olmuştu bir zaman.

Ellerim ve ayaklarım uyuşmaya başladı. Gözlerim acıyordu. Kendimi çok zayıf ve savunmasız hissetmeye başlamıştım. Korku dolu gözlerle çevreme bakıyordum nafiye.

Işığı gördüm. Buradan ayrılmak istemiyordum. Bu kokuyu seviyordum; onlar kokumu benden çalmışlardı. Şimdi beni çalacaklardı bilmediğim bu karanlık yerden. Kendimi hazır hissetmiyordum gitmeye, orası her neresiyse. Nefes alamıyordum. Ciğerlerim acıdı. Gözlerim yaşardı. Boğazım tel tel yandı ve çığlıklarla ağlamaya başladım. Midem bulanıyordu. Hava yutmuştum. Midemde kırırdanan kütle beni çıldırtıyordu.

Her yanımı sarmışlardı. Ellerimi gözüme siper etmek istedim; beceremedim.

Ağlamaktan başka bir ihtimalim yoktu elimde. Zorla başladı yolculuğum. Sırtından itilip suya atılan, yüzün diye beklenen çocukla

kiyaslarsam kim daha hazırlıksız bilmiyorum ama, ben durumumu daha berbat görüyorum.

Sıkıntılı bir geceydi. Gece miydi? Ondan bile emin değilim.

Aradan yıllar geçti. Sokağın başındayım. Kollarım fena ağrıyor artık; dayanamıyorum.

Koltuk değneklerini kenara bıraktım. Banka sersemce oturdum. Yine bir taraflarımı acıtmıştım. Doğru düzgün oturmayı bile beceremiyordum.

Gözlerim hâlâ ışıktâ kamaşır. O günleri hatırlayabileceğimi zannetmiyorum. Ama hâlâ gözlerim kanlanıyor ve acıyor. Ve hâlâ gözlerimde uyanamamış kutsal bir uykunun mirası kol geziyor. Sessiz sessiz yaklaştı kedi. Gözlerimizi kaçırmıyorduk. Ağır adımlarla yanıma kadar geldi. Bana bakmaya devam etti. Sonra yanımda oturdu. Kafasını bedenine gömüp uykuya daldı. Nefes alıp verişini izliyordum. İzledikçe şişkinleşmiş karnına takıldı gözlerim. Gebeydi.

Doğuracaktı. Belki üç dört tane belki de daha fazla yavruyu yaşatmaya çalışacaktı. Kimse karnını yarıp bu anı rezil etmeye çalışmayacaktı.

Yılların ardında bıraktığı izler ellerimde kırışıklara karşılık geliyordu. Ellerimde kılların ağarmaya başlaması da iyiye işaret değildi. Fırından mis gibi taze ekmek kokusu gelmeye başladı. Martıların seslerini duydum, göremedim ama onları. Olsalar simitlerle beslerdim ya, nerede bende o güç. Kesip atılmış bir parça reçeteye benzettim halimi. Biraz daha esnettim dudak payıma düşen gülümsemeyi suratımda.

Yılları devirirken hiç böyle karamsarlaşmamıştım. Hastane koridorlarını çocuk parkına çeviren yıllar bitmişti artık. Erken emekliliğe akan yıllar da suyunu çekmişti. Sözde rollerimin hepsini tüketmiştim. Kısacası tamamen açığa alındım.

Alıştım alışmasına böyle yaşamaya ya, keşke uykumu bölmeseydiniz. Susmak kabul etmektir bir gerçeği ve serinlemektir güçlüklerden kurtulmak. Bir hata beni eksiltti, ruhen bütün haldeysem de gerçek bu değil bu civarda.

Ağacın arkasından bir tavşan sığıyor. Ufaklığın biri de arkasına takılmış, ter içinde koşturuyordu. Gülümsemesi içimi ısıttı. Koltuk değneklerimi attım yere. Elli yedi yıl olmuştu.

Bir adım atmadan geçmişti elli yedi yıl. Yapacak hiçbir şey kalmamıştı. Ayağa kalkmaya zorladım kendimi.

Düştüm.

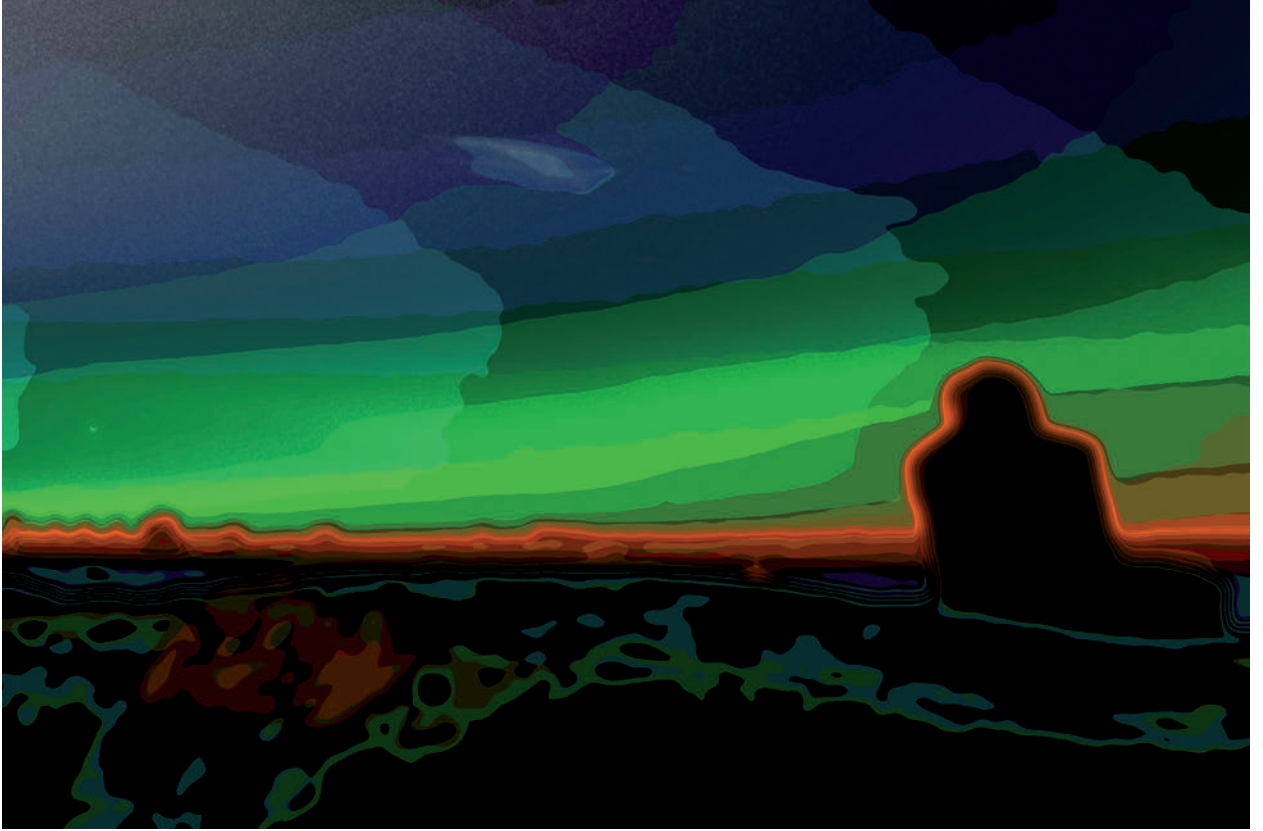
Sertçe başımı taş zemine vurdum. Acısa da aldırış etmedim. Bir adım attıktan sonra düşmüştüm. Yüzümde bir tebessüm vardı. Alnım her zamankinden sıcaktı. Gözlerime kırmızı perdeler hücum etti. Göz bebeklerim yandı. O hep istediğim yarım kalmış uykuya devam edeceğim zamana çok yakındım. Başım ıslak bir zemindeydi.

Alabildiğimce derin bir nefes aldım. Sakat doğan bir bebeğin kaderine karşı atabildiği tek adımla elli yedi yıla meydan okumuştum.

Kalkamadım.

Ne ağladım ne sızlandım. O andan sonra sadece öleceğim anı bekledim. Tek bir kelime

etmedim. Tebessümüm de bir an olsun
yüzümden eksilmedi. Ambulans sesi yoğun
sisten bir duvarın arkasında kalmıştı. Ve oldu!
Duydum; kokuyu yeniden duyuyordum.
Görünenin aksine oldukça mutlu bir son oldu.

Yalnızlığım, Cansu Yalçın

Yalnızlığım

Koltuk değneklerine sımsıkı tutunarak dikkatlice indi otobüsün merdivenlerinden. Bu değnekler valiz taşımasına izin vermediğinden bagaj almak için beklemek gibi bir sıkıntısı yoktu. Çocukluğunda geçirdiği o bahtsız kazadan sonra, az eşya ve bir sırt çantasıyla seyahat etmeye alıştırmıştı kendisini.

Garajın karşısındaki dar caddeden geçerken, hayat en zor olanı bile kolaylaştırmayı öğretiyor insana diye düşündü. Durağa gelerek bir taksiye bindi. İçinde buruk bir mutlulukla, bir ev tutana kadar geçici olarak kalacağı misafirhaneye geldi. Bu küçük ve yaşlı binanın en güzel tarafı öğretmenlik yapacağı okulun hemen yanında olmasıydı. Sırtındaki çantayı bıraktı ve hiç vakit kaybetmeden kasabanın dar sokaklarında bir zaman yolculuğuna çıktı. İlk önce anneannesinin seneler önce satılmış olan evine gitti. Koltuk değnekleri arnavut kaldırımı yollarda sürekli taşların arasına girdiği için buraya varmak hiç de kolay olmamıştı genç adam için.

Sokağın başına geldiğinde o güzelim evin yerine bir apartman karşıladı onu. Anıları çoktan yıkılmış ve üstüne başka yaşamlar kurulmuştu. Yüreği sızladı; ama geçmişi tekrar inşa etmenin mümkün olmayacağını biliyordu. Sokağın sonuna doğru yürümeye devam etti. Bol çiçekli bir bahçeden geçerek eski bir evin kapısını çaldı. Biraz bekledikten sonra ahşap kapı ince bir gıcırtyla açıldı.

“Nasılsın Nazmiye Teyzem?” dedi Salih yaşlı kadının elini öpüp alnına koyarak.

“İyiym Salih, iyiym oğlum. Seni gördüm daha iyi oldum gelsene içeri ne dikiliyorsun kapıda.”

Salih içeri girdiği anda etrafındaki eşyalara bakmaya başladı. Her şey aynıydı. Sanki bir anda çocukluğuna geri döndü. “Hiçbir şey değişmemiş,” dedi.

“Doğru söylüyorsun oğlum. Bir de biz aynı kalsaydık. Eşyalar çürümüyor; ama bedenler yaşlandıkça çöküyor. Gün günü aratır hale geliyor.”

Salih gülümsedi. “Biliyorsun Nazmiye Teyze bu ev benim limanımdı. Ne zaman arkadaşlar futbol oynamak için toplansalar, ne zaman saklambaç oynamaya kalsalar ben hemen kaçır buraya sığırırdım.”

“Bilmez miyim oğlum. Farklı bir çocuktun sen. Ben niye top oynayamıyorum diye dertlenmezdin, herkes top oynamaya gidince yalnız kalıyorsun diye dertlenirdin.”

“Doğru tek başıma kalmak hoşuma gitmezdi.”

“Gitmezdi tabii. Hangi çocuk yalnızlığı sever ki. Bak bana kaç yaşındayım ben bile baş edemiyorum yalnızlıkla. Kenan Amcan vefat ettikten sonra vasiyetimi yatağın yanındaki gümüş kutuya, evin anahtarlarını da dışarıda paspasın altına koydum. İkisinin yerini de tüm komşulara söyledim ki, bir sabah perdelerim açılmamış olursa bedenimi tez elden toprağa kavuştursunlar diye. Anlayacağın yaşlılık da bir engel oğlum ve yalnızlığımız aynı.”

“Doğru söylüyorsun,” dedi Salih içini çekerek. “İkimiz de aynı derdi farklı şekillerde yaşıyoruz. Çaresi olmayan bir dert bu.”

Yaşlı kadın gülümsedi. “Çaresiz dert olur mu oğlum? Ölümünden öte her şeyin çaresi vardır. Bak şimdi anlatacağımı dikkatlice dinle. İki adam ıssız bir adaya düşmüş. Elleri bulunduran aletlerle biri bir kayık, diğeri ise bir ibadethane yapmaya başlamış. Kayık yapan adam bir süre çalıştıktan sonra iyice yorulmuş. Sinirli bir şekilde diğeri adamın yanına gitmiş. ‘Delirdin mi sen?’ demiş. ‘İbadethane yapacaksın da ne olacak. Şu işi bırakıp gelip bana yardım edersen

kayığı bitirir kurtuluruz buradan.’

“Diğeri adam dalları kesmeye devam ederek sakince cevap vermiş. ‘Sen tek başına kayığını yapmaya devam et dostum. Şunu bilmelisin ki, herkesin kurtuluşu farklı yerdedir.’ Yani derdimiz çaresiz değil; ama kurtuluş yollarımız farklı oğlum. Sen kurtuluşu öğretmen olup bu kasabaya geri dönmekte, ben ise kurtuluşu ömrünün son demini yaşayan yaşlı bir kadın olarak Allah’a sığınmakta buldum.”

Bu konuşmalar Salih’i çok etkilemişti. Nazmiye Teyze’yi her ziyaretinde engelinin kendinde yarattığı yoğun yalnızlıktan biraz daha uzaklaşıp, hayata daha fazla yakınlaştığını hissediyordu. Onun ağzından çıkan her söz altın değerindeydi. Bir ziyaretinde Salih’e “Kökün sağlam olduğu sürece dallarını özgür bırakmaktan korkma,” demişti. Bir başka ziyaretinde ise insanların aslında ölümden çok yaşamdan korktuklarını anlatmıştı.

Salih bir anda o güne geri döndü. Yaşlı kadın, Salih’in geldiğinden habersiz çiçeklerini suluyordu.

“Ne güzel çiçekler bunlar Nazmiye Teyze.”

“Sen mi geldin oğlum? Renk cümbüşüne öyle dalmışım ki, bahçe kapısının sesini bile duymadım. Bunların hepsinin ayrı bir güzelliği var. Birinin rengi birine, birinin kokusu diğeri benzemez. Bak şu kırmızı olanları görüyor musun? İşte onlar sardunya. Ben çiçeklerim içinde en çok sardunyalarımı severim; çünkü onlar hayata karşı hep dimdik dururlar. Yazın sıcağına, kışın ayazına rağmen çiçek açmaktan hiç vazgeçmez, kolay kolay da kurumazlar.

Yaşlılık bazen insanın diline vuruyor oğlum. Ben bahçem hakkında konuşmaya başlarsam akşama kadar bitmez. Hadi gel içeri geçelim de şöyle köpüklü bir kahve yapayım sana.”

Yaşlı kadın mutfakta kahveyi yaparken, Salih dalıp gitmişti.

“Ne düşünüyorsun oğlum?” diye sordu Nazmiye Teyze.

“Sardunyalar kolay kolay kurumaz dedin ya, keşke biz insanlar da hayata karşı böyle güçlü durabilsek, diye düşündüm Nazmiye Teyze. Keşke ölüm insanın bu kadar yakınında durmasa.”

“Olur mu hiç oğlum,” dedi yaşlı kadın gülümseyerek. “Hem insanlar ölümden çok, yaşamdan korkarlar aslında... Yaşamın kendilerine getireceklerinden.”

Salih şaşırmıştı.

Doğru, dedi titreyen sesiyle. “Bak, beni engelli biri haline getirerek ölmekten beter etti yaşam. Çocukluğumdan beri herkes benim, merdiven çıkamamam, otobüslere rahat binip inememem, arkadaşlarımla top oynayamamam ile ilgilendi. Herkes engelimin hep fiziksel boyutuna baktı. Kimse hislerimle ve engelin bana getirdiği yalnızlıkla ilgilenmedi.”

“Doğru söylüyorsun oğlum. İnsanlar sadece gözlerinin gördüğüne tamah ederler. Gönül gözleri kördür onların. Kalkıp bir yol açalım, kalkıp bir çözüm bulalım demezler. Demezler tabii ki. Derdi çekmeyen derman arar mı? Boşuna demiyorlar, çözümü arıyorsan sorunun olduğu yere git diye. Sen bunları çok kafana takma oğlum. Onlar gibi yüreğin engelli

olacağına bırak engelin bacaklarında olsun.”

Salih bir anda çalan telefonun sesiyle geçmişe doğru çıktığı yolculuktan hızla geri döndü. Arayan kasabada bulunan tek çiçekçinin bütün getir götür işlerini yapan Cengiz’di. Salih’in siparişini verdiği sardunyayı Nazmiye Teyze’ye götürdüğünü; ama yaşlı kadının evde olmadığını söylüyordu telefonda. “Kapının önüne bırakayım mı?” diye soruyordu. Sonra ekledi “Perdeleri de kapalı, belki çocuklarına falan gitmiştir. Uzun zaman dönmezse kurur bu çiçek burada.”

Salih çiçeği kapıya bırakmasını söyledi Cengiz’e. Ben bugün uğrarım gelmemiş olursa ben alırım, dedi titreyen sesiyle. Anlamıştı... O anda büyük bir acı yüreğinden tüm bedenine bir zehir gibi yayıldı.

Eve varana kadar düşündüğü şeyin olmamasını dileyip durdu. Paspasın altından anahtarı aldı. Kapıyı açıp seslenmeye başladı; ama geriye dönen sadece sessizlikti. Salih’i o gün Nazmiye Teyze’nin gülümseyen yüzü yerine cansız bedeni karşıladı. Ölüm o gece uyku olup gelmişti yaşlı kadının gözlerine. Salih koltuğa oturup bir süre ağladı, sonra sehpanın üzerindeki gümüş kutuyu açtı ve içinden yaşlı kadının vasiyetini alarak okumaya başladı.

Sevgili oğlum Salih,

Kenan Amcanı kaybettikten sonra hazırlayıp bu kutuya koyduğum vasiyet, senin benim hayatıma adım atmanla birlikte değişti. Benim yaşlı bedenim senin koltuk değneklerin sayesinde yürümeyi başardı oğlum. Senin bacağındaki engelse yüreğinin güzellikleri içinde

kayboldu. Senden son isteğim yaşamla arana ördüğün duvarları yıkmandır. Başını kaldır ve etrafına bak. Seninle aynı sıkıntıları yaşayan insanlar için bir şeyler yap. Onlara bir yol aç. Unutma ki hayat gördüklerimizden çok daha fazlasıdır. Bundan sonra yaşamın, yüreğin gibi güzel olsun oğlum.

Hoşça kal.

Nazmiye Teyze'yi toprağa verdiler. Yaşlı kadının vasiyeti Salih'in hayatında açılan yeni bir sayfa olmuştu. Bu küçük kasabada ve yakın çevrede bulunan diğer köy ve kasabalarda yüreği engelli olmayan herkesin katılabileceği bir hareket başlattı genç adam. Dernekler kuruldu, işi olmayan engelliler için çeşitli kurslar açıldı, kermeslerden kazanılan paralarla tekerlekli sandalyeler alındı. Tabii ki bunların hiçbirisi birden olmadı. Hepsi Salih'in uzun çalışmaları ve büyük emekleri sayesinde ortaya çıktı. Artık Nazmiye Teyze ve Salih'in açtığı yolda mutlu insanlar hiçbir engeli olmaksızın yürüyordu.

Aradan aylar geçti. Bir sabah Salih uyandığı gibi hazırlanıp yaşlı kadının mezarına gitti. "Bak sana çok sevineceğin bir haber vermeye geldim," dedi toprakta coşmuş olan sardunyalı sularken. "Hani Melek Teyze'nin büyük oğlu Evren vardı ya. Uzun çabalarımız sonunda ona da iş bulmayı başardık. Depremde kolunu kaybettikten sonra kendini eve kapattığı için Melek Teyze çok üzülüyordu. Artık evlerinde bir bayram havası var. Sadece Evrenlerin evinde değil, toplanan yardımlarla tekerlekli sandalye aldığımız küçük Elif'in evi de düğün evi gibi coşkuluydu. Sana hangi birini anlatsam

bilemiyorum. Yaptığım yardımlar ile şunu anladım ki mutlu olmanın en kolay yolu, mutlu etmekmiş. Artık yalnız ve mutsuz değilim Nazmiye Teyze ve sana çok şey borçluyum."

Salih bir an içinde büyük bir özlem duydu. Sesinin tonu coşkudan hüznere doğru indi. Elindeki küçük bidonun dibinde kalan suyu tozunun gitmesi için mezar taşının üstüne döktü. Sonra taşın üzerinde yazan satırları bir kere daha okudu.

O bilge ve güçlü bir kadındı

Tek engeli yalnızlığıydı

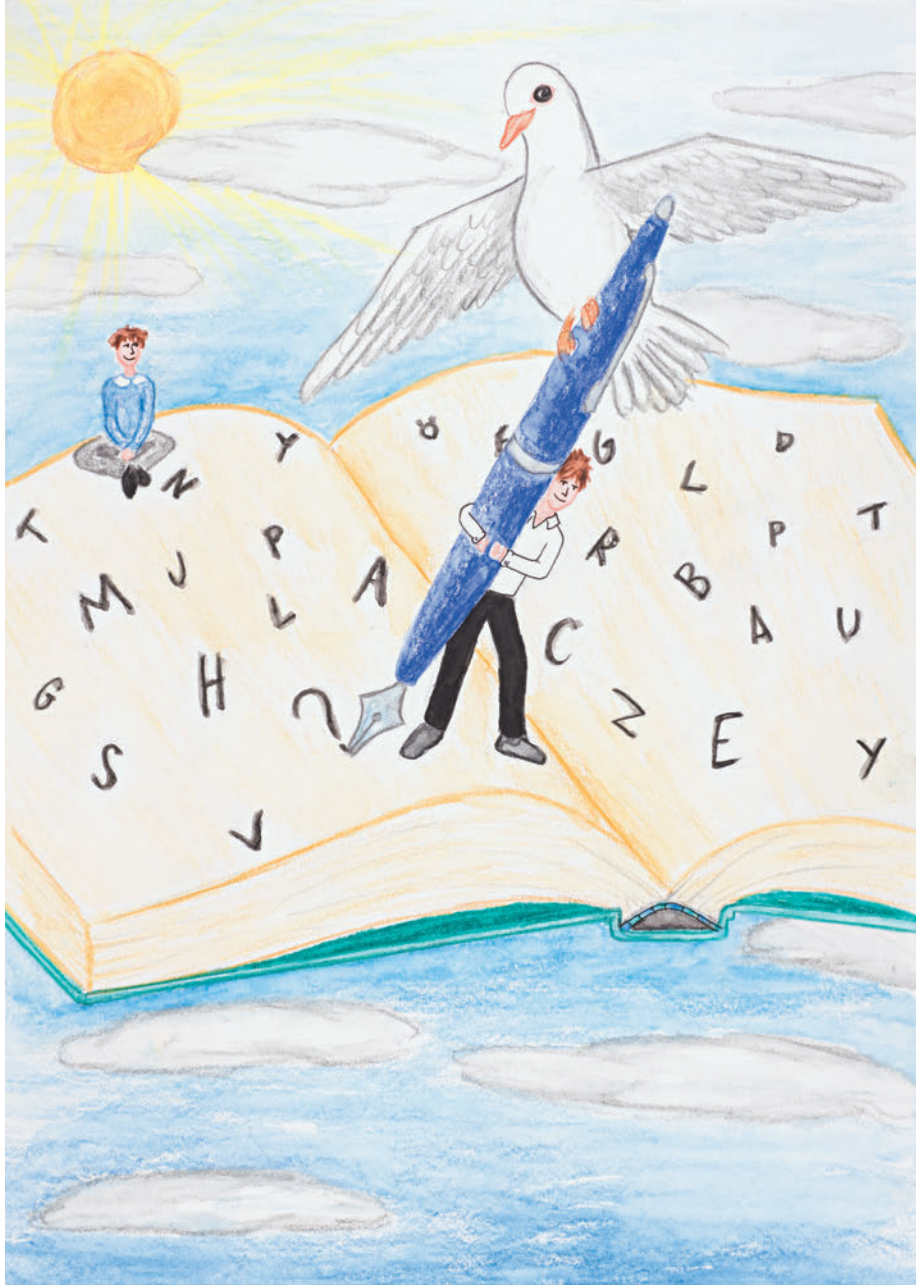
Yaşlı bir gölge, cesur bir yürek

Belli etmez öylece yaşardı

Acıyı kuzmaz çiğneyip yutardı

Geldiği gibi gitti çok sessizdi

Günlerden perşembe vakit geceydi.

Yarım Kalmış Hikâyeler, Ezgi Eren

Yarım Kalmış Hikâyeler

Aylardır ilk defa uğradığım odamın bir ucunda hiçbir şey düşünmeden, belki de düşünmeden oturuyordum. Soğuk bir rüzgâr esiyordu. Öyle soğuk ki hissedemiyordum kendimi. İçimde sanki bir karanlık vardı. Belki de şimdi anlıyordum şu hep kitaplarda geçen ama bir türlü anlamadığım boşluğu. Yalnızdım ya da yalnız gibi hissediyordum. Bilmiyordum. Bilmek de istemiyordum zaten. Sadece etrafıma bakınıyordum anlamsızca. Birkaç eski kitap, sahte gülücüklerle donatılmış iki fotoğraf ve daha önce farkına varmadığım küçük, tozlu bir defter. Defteri hemen elime aldım. Tozunu silkeledim ve kapağını araladım. İlk sayfaya adımlı büyük harflerle karalamışım. Düşündüm; ne kadar uzun zaman oldu o çok sevdiğim büyük harfleri kullanmayalı. Sayfalarda yavaş yavaş ilerledim. Birkaç günlük yazısı, bir iki ödev. En son sayfada bir hikâye vardı, yarım kalmış, benim hikâyem. Sanki yazılacak alan kalmadığı için tamamlanamamış gibi

gözüküyordu, ama biliyordum bunun bir aldatmaca olduğunu. Biliyordum, kendimde tamamlayacak gücü bulamadığımı. Okumaya başladım. Okudukça kendimi kaptırdım. Farklı bir dünyanın içinde buldum kendimi. Hikâyenin sonuna geldim; ama bitmemişti ki. Böyle bir son hiç de inandırıcı değildi. Odadaki ahşap masanın üstünden bir dolmakalem aldım ve yazmaya başladım.

Bu benim hikâyem. Benim eskimiş ve yıpranmış hikâyem. Sayfalarda birkaç damla yaş, bir iki damla gülücük ve çakıllı bir yol var. Yürüyorum. Uzun, kavisli bir yol. Nereye gittiği tam belli olmayan... Yalnızca yürüyorum. Engebeler, tümsekler... Arada bir yavaşlıyorum. Neredeyse duracak gibi oluyorum. Sonra derin bir nefes alıp ilerlemeye devam ediyorum. Hava soğuk her zamanki gibi. Alışığım. Özenle seçtiğim ceketimin bütün düğmeleri ilikli. Boynumda sıcak tutmaktansa güzel dursun diye aldığım kahverengi atkım var. Çizgili gömleğimin

yakaları ütülü ve dimdik. Pantolonum siyah rengini bütün gücüyle dışarıya haykırıyor. Omuzlarım dik, yürümeye devam ediyorum. Yürürken çevremde olup bitenlere bakıyorum. İşte tam o sırada minik, beyaz bir güvercin bana seni hatırlatıyor.

Çok zaman geçti seni görmeyeli; fakat hâlâ en ince ayrıntısına kadar aklımdasın. Nasıl unutabilirim ki seni. Küçük, mavi önlüklü bir çocuk. Hani şu masmavi gözlerinde öğrenme isteği olan ender çocuklardan biri. Hep en ön sırada oturdun. Öğretmene sorular sorardın. Bazen anlamadığın için, bazen de sadece dinlemek için. Bilmezdin aslında hayatın gerçeklerinin, sorduğun sorulardan çok uzakta olduğunu. Bilmezdin yaşayacağın sorunların derste çözülen test soruları gibi tek cevabının olmadığını. Bilmezdin yapacağın seçimlerin öğretmenin sorduğu sorularda yer bulmadığını. Bilemezdin. Hava soğuk olurdu her zaman. Soba da bulunmazdı oralarda. Zaten okula götürecek araç da yoktu. Yürürdün, bazen saatlerce; ama hiçbir zaman şikâyet etmezdin. Bir şarkı söylerdin içinden yürürken. Şarkının neşesiyle zaman hemen geçerdi. Okula vardığında sınıfına girer, en öne oturdun. Ucunu bıçakla bilediğin kalemini çıkarır, öğretmenin derse başlamasını beklerdin. Bir tek kalemin vardı ve silgin yoktu. Bu yüzden başkaları gibi yanlış yapma hakkının olmadığını bilirdin. Ona göre dikkatli davranırdın sen de, silinmesi gereken hatalar yapmazdın. Öğretmen bazen gelmezdi derse. Sen sinirlenmezdin, kırılırdın sadece. Bir sonraki dersi, neler

öğreneceğini düşünürdün. En son ayrılırdın okuldan. Biraz daha sıcak günlerde okuldan çıktıktan sonra hemen eve gitmek yerine başka bir yola sapardın. Uzun, kavisli bir yol. Nereye gittiği tam belli değil. Yolda yavaşça yürür, çevrende olup bitenleri izlerdin. Bir köşede minik, beyaz bir güvercin görürdün. Yanında durur, uzaktan bakardın. Uzun süre güvercinin hareketlerini, kanat çırpışını, gülümsemesini izlerdin. O da senin izlediğini bildiği için tüylerini kabartır dimdik dururdu karşında. Ona bakınca özgürlüğü düşünürdün. Kanatlanıp uçabilmeyi, istediğini yapabilmeyi düşünürdün. Bir sessizlik kaplardı bütün vücudunu. Çevrendeki her şey birden önemini yitirirdi. Zaman dururdu. Sen vardın orada, sadece sen. Bir süre daldıktan sonra karşıdaki simitçinin sesiyle irkilirdin. Kendini toparlar, yoluna devam ederdin.

Hırslıydın. Her zaman en iyisini yapmaya çalışırdın. Belki bu yüzden sevdiğin kadar da nefret edilirdin. Olsun, sen böyle şeyleri dert etmezdin zaten. Kendi halindeydin. Öğretmenlerin haricinde kimseyle konuşmazdın. Konuşamazdın. Zor gelirdi. Okulda yalnız başına dolaşırdın. Hiçbir zaman utanmazdın tek başına dolaştığın için. Zaten utanılacak bir şey de yoktu. Farklıydın. Kimse sana merhaba demezdi okula geldiğinde. Kimse sana nasıl olduğunu, annenin iyileşip iyileşmediğini, bugünü de geçirecek paranın olup olmadığını sormazdı. Kimse yardım etmezdi. Ağladığın zaman kimse nedenini sormazdı. Hayatın kendisiydi bu, yalan değil. Sen farklıydın.

Sen yaşadın ve öğrendin. Ağlamamayı

öğrendin. Tek başına ayaklarının üstünde durabilmeyi öğrendin. Kimsenin senin yaşadığından bile haberi olmadığı bir hayatta, yaşamak için mücadele etmeyi öğrendin. Çocukluğunu yaşayamadan büyümeyi öğrendin.

Büyüdün. Çok çalıştın. Saygı, güven ve fedakârlıkla ilerledin. Başardın o çok abartılan engelleri aşmayı. Sen biliyordun aslında onların engel olmadığını, insanların sadece kendilerini kandırdığını. Biliyordun bunların hepsinin geçersiz bahanelerden oluşan bir aldatmaca olduğunu, tıpkı o küçük, tozlu defterde yer kalmadığı için yarım kalmış hikâyeyi gibi. Bu senin hikâyendi, geçmişim. Bu senin hikâyendi, küçüklüğüm. Bu benim hikâyemdi.

Yarım kalmış hikâyemi sonunda tamamladım, yazacak alan kalmadığı için belki de. Gülümsedim. Kalem masanın üstüne koydum ve defteri kapattım. Fotoğraflara bir kez daha baktıktan sonra odadan ayrıldım. Biraz yürüdüm. Uzun, kavisli bir yol. Nereye gittiği tam belli olmayan... Çevremde olup bitenlere baktım. Güneşin batışına, ağaçların renklerine baktım. Düşündüm. Özgürlüğü düşündüm. Kanatlanıp uçabilmeyi, istediğini yapabilmeyi düşündüm. Zaman durdu. Ben vardım orada, sadece ben. Düşünmeyeceğim artık sadece. Kanatlanıp uçacağım. İstediyimi yapacağım. Zaman duracak. Ben olacağım orada, sadece ben. İşte o anda minik, beyaz bir güvercin bana seni hatırlatacak.

Farkındayım; Farklıym, Laris Alara Kilimci

Farkındayım; Farklıyım

Ne aynı masada oturup da birlikte yemek yediğim kızla aynı rüyayı, ne de pencerenin dışında yürüdüğünü gördüğüm adamla aynı muameleyi görüyorum.

Diğerlerinin, bir sokakta sürekli açılıp kapanan ev kapılarına benzeyen gürültülerinin içinde, yavru kedinin miyavlaması gibi kalmış sesiyle, yirmi yıllık bir Barış Manço şarkısı mırıldanan kız, dik dik çıkmış saçlarının gizlediği başını sallıyor. Titreyen elleriyle tuttuğu kaşığın sallantısıyla dökülen iki günlük çorba, annesinin ona sadece özel günlerde giydirdiği en az üçüncü el yeşil elbisenin üzerine damlıyor. Bugünün kendi doğum günü olduğunun bilincinde olmadığı gibi, başını eğip elbisesine bakmasına rağmen üzerindeki lekeyi de fark edemiyor. Başını kaldırıp sallamaya devam ediyor.

Bu masanın etrafındaki herkesin en az bir nedeni var burada bulunması için. Hiçbirinin yediği yemekten bir beklentisi yok. Bazısının yemeği yiyecek bir eli yok, kimisinin de yemek

yediğini anlayacak zekâsı. Yine de bazılarının uzak olduğunu bile kurduğu hayalleri, diğerleri kadar iyi geliştiremeyeceklerini bildikleri yeteneklerini ortaya koyma istekleri var. Çünkü onlar Allah'ın onları mahkûm ettiği yokluğu görmeyi reddedip, onlara bahsettiği varlığı yaşıyorlar. Bense, elleyerek hissedemediğim heyecanları, konuşarak anlatamadığım hüznüleri resmediyorum. Diğerlerinin gözünde beni değerli kılan şey de, çoğunun vücudundaki her organı kullanma yetisine sahip olup da yapamadığını, benim sadece tek ayağımla yapmam. Bu yaptığımın hiçbir şekilde böbürlenmiyorum, ama çizim yaparken bedenimin toplu bir biçimde işe yaradığını bilmek beni mutlu kılıyor. Mutlu kılmak da zorunda, yoksa ne asansördeki adamın sabit tutamadığım ellerimi izlediğindeki aşağılayıcı bakışına, ne de güzellik salonunun daimi müşterisi olan üst kat komşumuzun bir türlü şekle sokulamayan saçlarını izlediğindeki iğrenmiş yüz ifadesine katlanabilirdim.

İnsanların elinde olmadan kendileri gibi olmayanları fark ettiklerinde düşüncelerinde bir hassaslık oluşuyor veya önceden sahip oldukları deneyimler sağlıklı düşünmelerini engelliyor. Hiçbir zaman adil yargılanmadım. Bunun nedeni benim özürüm müydü yoksa insanların gözlerinin önüne inen önyargı perdesi miydi onu da bilemedim. İşte bu yüzden engellere rağmen bir şeyler başarabileceğime kendimi inandırmam çok zor oldu. Bunu yapmam kimi zaman kendimi onlardan soyutlamam gibi algılanıyordu, kimi zaman da ben, kendini kanıtlamak zorunda olan zavallı gibi görünüyordum. Hedeflerin küçültülmesi bazıları için mutluluğun derecesini düşürmesine rağmen düş kırıklıklarını da aynı oranda azaltsa da ben kaybedecek bir şeylerimin olduğunu hiç düşünmedim. Her uyanışımda karşımdaki tuvalin üzerinde olmasını hayal ettiğim sarhoş kadınlar, ağlayan çocuklar ya da serin denizlerdi zaten beni ileri götüren. Bir pastaneden kedidili bisküvi istemek kadar kolay değil elbette hayallerimi kâğıda geçirmek ama duvarlarda kendi çizdiğim resimleri görmenin verdiği mutluluğu betimlemek de o bisküvinin ağızda bıraktığı tadı tarif etmekten bir o kadar zor.

Şimdiden, alacağım son nefesin ne zaman ciğerlerimi dolduracağını bilemiyorum, ama tek düşünebileceğim; o zamana kadar, konuşarak ifade edemediğim bütün düşlerimi, elerimin tutamadığı fırçamla ortaya koyabilmem. Pürüzlere takılsam da, Tanrı'nın unuttuğu, babamın bile dokunmaya korktuğu bedenimi ben de bırakıp kaçamam...

Gaye, Elif Özer

Gaye

“Teşekkürler İstanbul!” Ve ışıklar kapandı...

Ağır adımlarla sahneden indiler. Loş bir ışıkla aydınlatılmış koridordan geçerek sahnenin arkasındaki giyinme odasına ulaştılar. Kapıdan girer girmez Gaye, içerideki soğuk havanın yüzüne vurmasıyla ürperdi. Sahnede olmanın verdiği heyecan nedeniyle terlemiş olduğunu fark etti.

“Evet, bir konseri daha başarıyla atlattık,” dedi Önder, bir yandan da elindeki bira şişesini açmaya çalışıyordu. Önder grubun solisti, gitaristi ve lideriydi. Zaten grubun diğer iki üyesi Gaye ve Hakan’ı da o tanıştırmıştı. Hakan bas gitar çalışıyordu, Gaye de bateristi.

“Hadi gidelim, burası çok soğuk,” dedi Hakan.

Gaye, “Siz gidin, ben biraz burada oturacağım, size yetişirim,” dedi.

Önder, “Tamam, sen bilirsin. Al, bu senin. Her zamanki gibi muhteşemdin bu gece,” diyerek ona da bir bira şişesi attı.

Soyunma odası, duvarları ve zemini seramiklerle kaplı olan küçük bir odaydı. Aynanın önündeki çıplak sarı bir ampulle aydınlatıldığından oldukça loştu. Gaye odanın ortasındaki eski siyah koltuğa uzandı ve gözlerini kapadı. Kısa bir süre sonra kapı çarparak kapandı ve arkadaşlarının sesleri yavaş yavaş uzaklaşmaya başladı. Bir süre sonra da tamamen kesildi. Şimdi onların büyük ihtimalle kalabalığı yararak arabalarına ulaşmaya çalıştıklarını düşünerek gülümsedi. Konserlerden sonra geç çıkmasının bir nedeni de kalabalığın dağılmasını beklemektir.

Odada Gaye’nin nefes alıp vermesi ve dışarıdan gelen gürültü dışında hiç ses yoktu. Bu ona küçükken odasına kapanıp anne babasının onun hakkında kavga etmesini dinlediği zamanları hatırlattı. “Bu çok uzun zaman önceydi,” dedi kendi kendine, “Artık kavga yok.”

Bütün lise hayatı anne ve babasına

müzisyen olma isteğini kabul ettirmeye çalışmakla geçmişti. Ama annesi de babası da buna sıcak bakmıyorlardı. Hele baterist olmak istemesi onları iyice çileden çıkarıyordu. “Kız çocuğundan baterist olur muymuş hiç!” diyordu babası. Gaye ona Liz Holland, Laura Conway gibi birçok ünlü kadın baterist olduğunu söylese de, bunlar babasını ikna etmeye yetmiyordu.

Annesinin karşı çıkmak için daha farklı nedenleri vardı. “Kızım müzisyen olursan para kazanamazsın. Bir grup kuran herkes meşhur olmuyor. Para kazanmak için de meşhur olmak lazım.” diyordu. Gaye ona, “Önemli olan mutlu olmak. Para bir şekilde kazanılır,” dese de annesi bu fikrine karşı çıkıyordu. “Şimdi farkında değilsin, ama mutluluk için para gerekiyor. Oku, baban gibi mühendis ol. Sonra boş zamanlarında istediğin kadar davul çalarsın,” diyordu. Ama Gaye mühendis olursa, babası gibi, sevdiği hiçbir şeye vakit ayıramayacağını biliyordu. Bu düşüncenin verdiği güçle annesi ve babasına karşı çıktı. Ama onların bu olumsuz düşüncelerini sürekli dinlemek, umudunu azaltıyor, mutluluk için gerçekten paraya ihtiyacı olup olmadığını düşünmesine yol açıyordu.

Gaye kendi istediğini yapmak için çok büyük uğraşlar verse de, sonunda annesini dinleyip mühendis olmak üzere Ankara’da ODTÜ’ye gitti. Derslerde hem çok sıkılıyor, hem de çok zorlanıyordu. Onu sıkan bir başka konu da annesinin ona söylediklerinin doğru olduğuna inanmaya başlamasıydı.

Önder’le de ODTÜ’de tanıştı, o da müzikle çok ilgileniyordu. Ancak babası müzik

okumasına izin vermemişti. Gaye’nin bateri çaldığını duyunca, bir arkadaşıyla grup kurmak istediklerini ve baterist aradıklarını söylemişti. Önder, “Bizimle çalmak ister misin?” diye sorunca Gaye sevinçten havalara uçmuştu. İki gün sonra Önder onu Hakan’la tanıştırdı ve birlikte çok güzel çaldıklarını gördüler. Böylece Gaye’nin en büyük hayali gerçekleşmiş oluyordu.

Haftada iki gün birlikte çalmaya başladılar. Çok iyi anlaşıyorlar ve çok eğleniyorlardı. Birkaç ay sonra Önder bir gece kulübünün çarşamba ve cuma geceleri orada çalmalarını istediğini söyledi. Artık sadece kendileri için değil, para kazanmak için çalacaklardı. Gaye arkadaşlarına annesinin yanıldığını söylese de, içten içe bu kazandıkları parayla bütün bir ömrü geçirebileceklerinden şüphe ediyordu.

Gece kulübünün sahibi onları çok başarılı bulunca haftada dört gün çalmalarını istemişti, ama Gaye derslerini etkileyeceğini düşünerek buna pek sıcak bakmıyordu. Bu düşüncesini arkadaşlarına açınca, onlar müziği mühendislikten daha çok sevip sevmediğini sormuşlardı. “Evet, daha çok seviyorum. Ama ileride mutlu olabilmek için bu diplomaya ihtiyacım var. Bir şirkette işe girip iyi bir maaşla çalışmam gerekiyor, bunun için de bir diplomam olması lazım,” demişti Gaye. Buna Önder çok sinirlenmişti. “Farkında mısın bilmiyorum ama gittikçe o eleştirdiğin annene benzemeye başladın. Bunlar senin hayallerin değil Gaye, bunlar annenin hayalleri!”

Gaye, Önder’in haklı olduğunu bilse de

annesinin söyledikleri kulağında çınılıyordu ve dersleri ihmal etmeye içi elvermiyordu. Gaye'nin ısrarları üzerine kulübün dört günlük teklifini reddettiler ve bu pek hoş karşılanmadı. Ama yine de çarşamba ve cumaları çalmaya devam ediyorlardı.

Üç hafta sonra kulübün sahibi dört gün çalmak isteyen bir grup bulduğunu ve eğer dört günlük teklifi kabul etmezlerse onları işten çıkaracağını söylemişti. Gaye kendisini kapana kısılmış hissediyordu. Bir yandan arkadaşları bu fırsatı bir daha bulamayacaklarını söylüyorlardı, bir yandan da annesinin sözleri onu bir saniye rahat bırakmıyordu.

Sonunda Önder dayanamayarak, "Ben senin cesur biri olduğuna sanmıştım. Ama kafanda oluşturduğun engelleri kırıp maceraya atılmaya cesaretin yoksa artık bizim grupta olmanın bir anlamı kalmadı," demişti. Önder'in bu sözleri Gaye'nin büyük bir hata yaptığının farkına varmasını sağlamıştı.

Böylece o kulüpte dört gece çalmaya başlamışlardı. Bütün müşteriler onlardan çok memnundu ve kısa zamanda kulübe gelen müşteri sayısını ikiye katlamışlardı. Onların ününü duyan bir yapımcı bir gün onları dinlemeye gelmiş ve çok beğenerek onlara konserlerde ön grup olarak sahne almalarını teklif etmişti. Böylece grup ünlü olma yolunda ilk adımını atmış oluyordu.

Bütün bu olanlar çok etkileyici olsa da Gaye'nin anne ve babası dersleri aksatmasından korkuyorlardı. Ancak derslerinden hep iyi notlar aldığından bir şey

söylemiyorlardı.

Grupları iki yıl konserlerde ön grup olarak sahne aldı. Bu arada üçü de üniversiteden mezun oldular. Gaye anne ve babasının çok istediği mühendislik diplomasını da almıştı. İki yılın sonunda bir müzik şirketi onlara albüm yapma teklifinde bulundu ve o zamandan bu yana o şirketle üç albüm çıkardılar. Şu anda Türkiye'nin en ünlü Rock gruplarından biriler.

Gaye cep telefonunun çalmasıyla daldığı derin düşüncelerden sıyrıldı. Arayan Hakan'dı. "Kızım hadi neredesin, merak ettik seni," dedi. "Dalmışım, hemen geleceğim. Ama gelmeden önce son birşey yapmam gerekiyor, sizinle yarım saate buluşurum," diyerek telefonu kapattı.

Çantasından ertesi gün eski lisesindeki öğrencilere yapacağı konuşmayı çıkardı. Onlara hayallerinin peşinden gitmenin önemini ve hedeflerini belirledikten sonra kimseyi dinlemeden onlara ulaşmak için çalışmalarını gerektiğini anlatacaktı. Konuşmasını bir kez daha sesli olarak kendisine okudu. Kendi hayatında ne yapacağını bilemezken başka öğrencilerin hayatını yönlendirecek duruma gelebilmenin verdiği gururla çantasını topladı ve soyunma odasına son bir kez bakıp arabasına doğru yürüdü. Yüzünde kocaman bir gülümseme vardı.

Kalem

Boğazın her gece karanlığa gömülen sularında yansıyanlardan biri de oydu; varlığı ancak siyah perdenin yeryüzüne egemen olmasıyla birlikte yeniden anımsanan yıldızlara benzerdi onlarca yıla rağmen ayakta kalma gayreti içindeki eski binanın üst katında yaşayan Özgür'ün hikâyesi.

Güneş, yüzünü yavaş yavaş göstermeye başlarken rüzgârın etkisiyle savrulan kar tanelerinin insanın içini ısıttığı bu güzel kış gününde sobadan gelen çıtırtılar eşliğinde uyandı Özgür. Sobanın isiyile kararan perdeden içeriye süzülen ışık, sabahın işaretiydi. Yattığı yerden başını, ahşap doğraması açılmaya başlayan pencereye doğru çevirdi; perdenin yetişmediği sol köşeden dışarıya doğru baktı. Sabahın erken saatinde yiyecek birkaç parça şey aramaya koyulan kargalar havada dört dönerken çıkardıkları kulak tırmalayan sesleri işitti. Bulutlarsa, gökyüzünü selamladıktan sonra yoluna devam ediyordu.

Sol yanında duran küçük saatteki saniye kadrının ilerleyişini dikkatle izlerken, odasının kapısı sessizce açıldı. İçeriye giren annesini, ancak gülümseyen gözleriyle günaydın dediğinde fark edebildi Özgür. Yattığı yerden biraz zorlanarak da olsa doğrulabildi. Yanına yaklaşan annesine sarıldı kollarıyla, elleriyle sarmasına bile. Okul kıyafetlerini giymesine yardım ederken annesi, olmayan ellerini düşündü yeniden; annesine bağımlı olmadan üzerini giyebileceği, yemek yiyebileceği bir yaşamı olsaydı diye iç geçirdi bir an. Ama her şeye rağmen hayat güzeldi Özgür için. Gitar çalamasa da, şarkı söyleyebilir ve dans edebilirdi. Elleri olmasa da yazabilirdi ağzıyla tuttuğu kalemle. Sabah gördüğü kargalar gibi gördüklerini elleriyle yakalamasa bile, okuyabilirdi her şeyi yeşil gözleriyle ve okumak onun için çok daha anlamlı olmalıydı. Ayrıca, kaç kişi daha Özgür gibi ağzıyla kalem tutup yazabilirdi acaba?

Gözleri dalıp giden oğluna sevgiyle bakıyordu annesi önlüğünün son düğmesini iliklerken. Annesi, siyah uzun saçlı, orta boylu ve zayıf biriydi. Kahverengi gözleri oğluna karşı her zaman gülümserdi. Özgür'ün özgürlüğünü kısıtlayan ellerinin olmayışını her görüşünde her ne kadar belli etmese de içindeki hüzün dalgalanıp kabarıyordu.

Üzerini giyip kahvaltısını ettikten sonra okula gitmek için hazırıldı artık Özgür. Montunu giydirip, atkısını ve beresini takan annesi ayakkabılarını da bağladıktan sonra okula doğru yola çıktı Özgür. Annesine sarıldı yeniden ve öptü onu gül kırmızısı yanaklarından. Gıcırdayan ahşap merdivenleri birer birer indikten sonra, kapının önünde her sabah olduğu gibi yan evde oturan sıra arkadaşı Yeşne bekliyordu. Sarı saçları, sabahları insanın yüzüne tokat gibi çarpan bu sert rüzgârda uçuşuyordu küçük Yeşne'nin. Zayıf, yaşlılarına göre biraz daha kısa bir çocuktur. Siyah küçük gözlerinden, hâlâ uyku mahmuru olduğu açıkça belliydi. Gülümsedi her ikisi de ve günaydın dedikten sonra konuşarak okula doğru gitmeye başladılar.

Her sabah aynı yoldan giderler ikisi. Sokaktaki merdivenleri indikten sonra önce mahalledeki küçük fırının önünden geçerler. Fırıncı Kemal çoktan açmıştır fırını; yoldan geçen tanıdıkları selamlar her sabah. Ve bu iki ufaklık da bunlardan biridir. Zaman zaman avuçlarına biraz harçlık sıkıştırmak ister ikisinin de; birkaç çocuğa daha yaptığı gibi. Ancak bu küçük armağanı Özgür'e verme zamanı geldiği an cebine koyar Kemal Amcası. Okul tepede

olmasına rağmen fırından sonra evlerin arasından geçerler ve sahile ulaşırlar önce. Okul yolunu uzatırlar az da olsa. Onlar yürüyüşlerine devam ederken martılar uçmaktadır iskelenin etrafında. Köşedeki bakkalın yanından yokuş çıkmaya başladıklarında diğer arkadaşlarına rastlarlar. Daha sonrasındaysa hep beraber yokuşu çıkıp okula varırlar. Okulları civarın en eski, tek katlı ve sarı boyalı bir okuludur ve çoğu öğrencinin annesi ve babası da bu okulun sıralarında büyümüş, aynı bahçede koşuşturmuştur.

O sabah da yine aynısı oldu, Özgür ve Yeşne'nin cebine birer beşlik sıkıştırıverdi Kemal Amcaları ve çocuklar da teşekkür etmeyi ihmal etmediler. Aynı yolu izlediler her sabah olduğu gibi. Bütün bu devinimlerin sonunda okula ulaştı Özgür ve Yeşne. Okulun dar kapısından içeri girip sınıfa girdiklerinde montunu ve siyah beresini Yeşne'nin yardımı ile çıkardı Özgür. Derse az bir süre kala üzeri yazılarla dolu olan sıralarına oturdular. Özgür, sıranın üzerine kazınmış saçma sapan yazılara güldü ve kitap ve defterini çıkarıp beklemeye koyuldu öğretmenini.

Arkadaşlarına gelince, Özgür okula başladığında ona gülenler ve dalga geçmek isteyenler olmuştu elbette çocukluğun verdiği düşüncesizlikle. Ama aradan geçen 4 yılda hepsi engellere rağmen yaşamayı ve engelleri aşmayı öğrenmişti Özgür de. Engellerin aslında insanların beyinlerinde olduğuna en önemli kanıttı o arkadaşları için.

Günün son dersine kadar yazılan her şeyi

ağızıyla not etti Özgür, her gün yaptığı gibi. Ve son derse geldiğindeyse belki de ağızıyla tuttuğu kalemi kendi konuşup yazmaya başlamıştı artık. Son derse girdiklerinde öğretmenleri Çınar Bey öğrencilerinden çok da yabancı olmadıkları bir konuda kompozisyon yazmalarını istediğinde, kalemi Özgür'ün içindekileri kendine mürekkep yaptı adeta. Minik kalbinde birikenleri ve sınırlanmaya çalışılan özgürlüğünün önündeki engelleriyle ilgili ağızından dökülenleri yine ağızı ile yazıyordu Özgür.

“3 Aralık 2003

Neler söyleyeceğimi, ne yazacağımı hiç bilmiyorum şimdi. Eğer iyi bir kompozisyon yazmaya uğraşırsam anlatamayacağımdan da korkuyorum aslında. Öğretmenim beğenmeyecek de olsa yine de yazmalıyım içimden gelenleri; imla kurallarına ve kompozisyon düzenine uymasa bile. Ama şunu diyebilirim ki, çoğu insanın sadece bir gün bile olsa engelli insanları anlamaya çalışması sevindirici, hele umudunu kaybetmek üzere olan yüzlerce engelli için bazen bir umut ışığı.

Ellerimin yokluğuna rağmen, önüme konulan engelleri yok sayarak, her şeye rağmen güzel yaşadığımı düşündüğüm için mutluyum. Sabah gördüğüm kargalar bile ekmek parçalarını yakalayabilirken, ben tutamıyorum belki de ama buna üzgün değilim. Çünkü onların hiçbir zaman sahip olamayacağı iyi bir zekâya, dünyanın pencerelerini bana açan kitapları okuyabilme yetisine sahibim. Peki ya elleri olmadan kaç insan daha yazabilir? Keşke herkes bunları düşünerek umudunu yitirmeden ve insanların

zaman zaman sarf ettiği düzeysiz sözler keyiflerini bozmadan engellerini kırabilse benim gibi. Bedenlerindeki küçük eksikliklerine rağmen insanın tamamlayıcısı zekâsını ve ruhunu fark edebilse bütün engelliler. Aksine, bedenimizdeki küçük engellere rağmen yaşabilmek daha da güçlendirmeli bizi. Her yaşadığımız şeyi bir deneyim olarak görüp ders almak gerek.

Umarım büyüdüğüm zaman bütün bu engelleri ortadan kaldırdığımı gösterebilirim herkese, alacağım iyi bir eğitim ve gerçekleştireceğim ideallerimle. Umarım ki bedeni kusursuz gibi görünen ancak zekâsını ve ruhunu birleştiremeyen insanlardan daha başarılı ve daha eksiksiz olduğumu kanıtlarım bir gün. Hayalden öte birer inanç benim için bunların hepsi. Umut ve azmin yardımıyla güzel şeyler başaracağım günün birinde...”

Özgür yazarken fark etmese de yazmaya başladığı ilk satırdan beri öğretmeni başındaydı. Kafasını kaldırıp soluklandığında öğretmenini yazdıklarını okurken gördüğünde şaşırdı. Çınar Bey kızaran gözlerini ovuşturduktan sonra Özgür'ün kumral saçlarını okşadı.

- Sandığının aksine, yazdıklarını çok beğendim Özgür. Aferin!

Özgür şaşkınlık dolu gözlerle öğretmenine baktıktan sonra teşekkür etti. Kendi yazdıklarını bir kez daha okuduğunda yaşına göre oldukça olgun ve tam anlatmak istediği şekilde yazdığını fark edince sevindi.

Arkadaşlarıyla biraz dolaştıktan sonra gün batımına yakın eve dönerlerken sahile ulaştıklarında Özgür, denizin öte tarafından

kaybolup giden kızıl güneşı seyretti. Hiçbir
engele karşı pes etmeden çabalaması
gerektiğini hatırlattı yeniden kendine ve
Yeşne'nin okulda onun için yaptığı kâğıttan
küçük gemiye "Özgür Gemi" adını verdikten
sonra yavaşça su üstüne bıraktılar. Artık kâğıt
gemi için de engellerini aşma ve özgür olma
zamanıydı...

Karanlık, Berk Gocay, Ege Anıl

Karanlık

Karanlık. Çok karanlık. Aydınlığı hatırlayamadığım için karanlık aslında. Uzun zamandır karanlık ama bu uzunluğun ne birimini, ne de niceliğini biliyorum. Çok oldu zaman kavramını yitireli. Kavram olmaktan da çıktı aslında. Hayatımda olmayan şeylerden biri oldu, bu da özel kıldı onu. Hep daha çok düşünürdüm hayatımda olmayanları. Belki o olmayan şeylerden haberim olmasa daha mutlu olabilirdim. Kızgın değilim ama zamana. Kıskanıyorum sadece. Benden çok daha hızlı ve çevik olmasını kıskanıyorum. Her şeyi istediği gibi yönlendirebilmesini, her şeyin anahtarını elinde tutmasını, elimden alabilmesini, geri verebilmesini, mutlu veya mutsuz edebilmesini, âşık edebilmesini, nefret ettirebilmesini, yeni hayatlar yaratabilmesini, yok edebilmesini kıskanıyorum. Bana nispet yaparcasına tüm yeteneğini önümde sergilemesini de anlayabiliyorum. Doğasında var çünkü, biliyorum. Değiştiremem onu. Çoğu insanın değiştiğini gördüm ama onun değişmeyeceğini,

değiştirilemeyeceğini adım gibi biliyorum. Kızgın değilim ama. Gözlerimi aldı; ama kızgın değilim.

Rüzgârı hissediyorum birden, sıyrıyor beni düşüncelerimden. İçim ürperiyor, çok mutlu oluyorum. Rüzgâr bu kadar sert olduğuna göre gece olmalı diye düşünüyorum. O yitirdiğim zaman kavramını geri kazanma çabalarından değil ama, geceye olan sevgimden öyle istiyorum. Peki geceyi soğuktan dolayı mı yoksa soğuğu geceden dolayı mı seviyorum? Bunun cevabının da birazdan benimle birlikte yok olup gideceğini düşünüyorum. Söylemek istemiyorum çünkü, başından beri yanımda oldukları için ihanet etmek istemiyorum onlara. Kıskanırlar belki birbirlerini. İkisinin de ayrı yeri var bende. Gülümsüyorum.

Gülümsüyorum ama çok heyecanlıyım. Biraz da titriyorum galiba. Dişlerimin birbirine çarpıp, sessizliği bozduğunu hissediyorum. Yıllar önce onun beni uyardığı yerde duruyorum çünkü. Yıllar diyorum ama doğru mu bilmiyorum. Sanki

çok uzun zaman olmuş gibi geliyor, aynı zamanda da dün gibi aklımda. Karar veremiyorum bir türlü. Keşke biri çıkıp bana ne kadar olduğunu söylese diye düşünüyorum. Şaşıracağıma eminim çünkü, beni ne kadarlık bir zaman diliminin alt ettiğini çok merak ediyorum. Anlamsız biliyorum. Aynı âşık bir adamın aldatıldıktan sonra kiminle aldatıldığını öğrenmek istemesi kadar anlamsız... Ben yine de bilmek istiyorum, ama hiçbir zaman bilemeyeceğimi de biliyorum.

“Bak buraya çok dikkat et!” dediğini hatırlıyorum; elimi, kazadan beri yanımdan ayırmadığım, ayıramadığım o değnekle birlikte kavrarken.

“Neden, ne var orada?” diyorum ben de. Orada pek çok anımı içinde barındıran, çocukluğumun yanı başında geçtiği o masmavi denizin olduğunu biliyorum aslında, hem de çok iyi biliyorum. Yine de söylemesini istiyorum. Gözlerimin içine bakmasını... O koruyucu, endişeli, aynı zamanda güçlü çıkan ses tonundan hissediyorum gözlerimin içine baktığını. Beklediğim gibi de oluyor. O güzel sesiyle bakıyor gözlerimin içine.

“Duymuyor musun suyun sesini?” diyor. “Ben yokken dikkatli ol lütfen!” Gülümsediğini duyuyorum sonra. Ben de karşılık veriyorum. İşte o zaman kaçırıyor sanki gözlerini. Sevgi, acımaya dönüşüyor. Benimse bir süre sonra gideceğini anladığım halde elimden hiçbir şey gelmiyor.

Bırakıyorum düşünmeyi burada. Soğuğu içime çekiyorum. Pişman oluyorum sonra, sanki acıyı çekmişim gibi geliyor. İçim yanıyor. Eski

komşumuz geliyor aklıma.

“İçim yanıyor!” deyişini hatırlıyorum. Hiç susmadan konuştuğunu da, ama nedense bu cümlesi kalmış oluyor aklımda. Özellikle şu ana kadar tanıdığım hayata hayat gözüyle bakan ender insanlardan olan kocasını kaybettikten sonra daha da bastırdığını anımsıyorum bu sözcüklerinin üstüne. Önceleri tek derdi o gün türlü oyunlarla eğlenmek olan bir çocuk olan bana, bir bardak su istemek için söylenen bu sözlerin, sonraları onu nasıl acıttığını hatırlıyorum. Keşke şimdi nerede olduğunu bilsem de ona bir bardak su götürebilsem diye düşünüyorum. Belki de çocukluğumu hâlâ kaybetmediğime inandırmaya çalışıyorum kendimi. Çok uzak kaçıyor ama gerçeğe. Zamanla ölçülemeyecek kadar da uzak geliyor o çocuk olduğum, çocuk hissettiğim günler. Özlüyorum, çok özlüyorum. Hiçbir zaman o günler kadar mutlu olamadığımı düşünüyorum. Zillere basıp kaçmak, top peşinde koşturmak, güleceğim zaman izinsiz, düşüncesizce gülebilmek, canım acıdığı zaman istediğim kadar ağlayabilmek, yalanlar söyleyip kaçabilmek, eğlenmek, cezalandırılmak, sadece ertesi günkü oyunu düşünerek uyuyabilmek, koşturup susamak, dizimi, kolumu, tüm eklemelerimi kanatmak şu anda her şeyin ötesinde, paha biçilemez oluyor gözümde.

Rüzgârın biraz önce haberini getirdiği yağmur da başlıyor çiselemeye. Çok hafif ve nazikçe artırıyor şiddetini. İçimdekenden çok da şiddetli olduğunu düşünmesem de, hoşuma gidiyor yağmur. Gitme vaktinin geldiğini anlatmaya çalışıyor belki de, eskiden annemin

yaptığı gibi.

“Hadi oğlum, çok oyalanma!” dediğini anımsıyorum. Gitme vaktinin geldiğini anlatmaya çalışıyor bana. Yatmaya, okula, sınavlara, mezuniyetime, düşünüm, babamın cenazesine, boşanma davama giderken bile sürekli annemin bu sözü yankılanıyor kulağımda. Her anımın bir parçası olduğunu anlıyorum. Gitmek istemediğim her kişinin, her yerin; ayrılmak istemediğim her güzelliğin bir gitme vakti olduğunu düşünüyorum. Bu gitme vakitlerinden her zaman nefret etmiş olan bense yağmurun gitme vaktinin habercisi olduğunu kurmuş oluyorum kafamda. Yağmur sadece kendimi uyarmama bir araç oluyor. Yapmak istemediğim, belki de yapamadığım her şeyi son dakikaya sığdırmaya çalıştığımı hissediyorum. Zavallılığımı gözler önüne seriyorum sanırım. Zavallı hissediyorum.

Daha sıkı kavıyorum değneğimi. Biraz öne eğilerek üç adım ilerisini yokluyorum. Hiçbir engelle karşılaşmıyor, sadece boşluk oluyor. Boşluğa doğru fırlatıyorum, beni en zor günümde beri yalnız bırakmayan o arkadaşımı. Bir süre sessizlik oluyor, suya çarpıyor sonra. Yağmura ve kıyıya vuran dalga seslerine rağmen duyabiliyorum onun bana elveda değişini. İşin kötüsü ben onu duygusuzca suya fırlatmış oluyorum. Sitemkâr gelmeye başlıyor suyun sesi. Çok da aldırmiyorum ama. Uzun bir ayrılık olmadığını anlamış olmalı süregelen bu havadan. Anladığını düşününce rahatlıyorum biraz. Nelerimi gördü, nelerimi çekti benim bu zamana kadar; bunu da kesin anlamıştır diye düşünüyorum. Nelere tanık olmuştur kim bilir,

neler izlemiştir, ne pislikler, ne güzellikler, ne insanlar kalmıştır görmediği. İnsanları izlemiştir, bana nasıl baktıklarını fark etmiştir. Bunu da benden büyük bir sabırla saklamıştır, hep içine atmıştır. Üzülmemi istememiştir. Yeterince üzüldüğümü görmüştür. Sinirlenip onu yere vurduğumda, fırlatıp attığımda, bir köşede saatlerce unuttuğumda, dertlerimden ve mutsuzluğumdan onu bıktırdığımda bile susmuştur sabırla. Rehberlik etmiştir bana sessizce. Tehlikelerden korumuştur. Tek sevindiğim sonunun diğer her şey gibi bir köşeye atılmamış olmasıdır. Onu da sonsuza kadar yanımda götüreceğim olmamdır. Bu belki de en büyük teşekkürdür ona.

Küçük bir adım atıyorum ileri doğru. Rüzgâr sertleşiyor birden, sıyrıyor yüzümü. Sanki yapma diyor bana. Ellerimi iki yana doğru açıyorum. İnsanın ölmeden önceki son saniye hayatının gözlerinin önünden geçtiğini söyleyenler geliyor aklıma. Benim için bir ironiden ibaret olsa da o saniyeyi dolu dolu yaşamaya çalışıyorum. Olmuyor ama. Geçmiyor tüm yaşadıklarım gözlerimin önünden. İçim yanıyor sadece. Çözemediğim bir şey olmasına bağlıyorum bunu. Suçlayacak bir şey bulamıyorum çünkü. Hayatımı mutlu yaşamama engel olan şeyi bulamıyorum bir türlü. Beni bu noktaya getireni... Düşünüyorum.

Göremiyordum, evet. Bu bir neden olamazdı ama. Arkasına saklanmanın her şeyden kolay olduğu bir bahaneydi sadece. O kadar kolaydı ki ona sığınmak. Bense kendime en dürüst olduğum bugünde yapmak istemiyordum bunu. Üstelik insanlar acırdı çoğu zaman. “Görme

engelli” derlerdi. “Görme engelli...” Her zaman gülümsetmişti beni engeli göremeyişleri. En büyük engel hayattı çünkü. Ölümün önündeki en büyük engeldi. Bense büyük soğukkanlılıkla ve güçsüz duruşumla aşmışım onu. Zamanı geriye alıp o engeli savaşıarak daha da güçlendirebilmeyi düşünmediğim tek bir gün bile olmamıştı. Zaman beni yine alt etmişti ama, dediğim gibi, kızgın değildim ona, üzgündüm sadece. Kaybetmişim çünkü.

Karanlık. Çok karanlık. Ne kadar zamandır buradayım bilmiyorum. Çok oldu zaman kavramını yitireli. Engelimiyitiriyorum şimdi de. Son saniyemde bir yıldızın kaydığını duyuyorum sanki. Ve ben, o yıldız kayarken, son bir dilek tutarken, zamana hiç kızgın değilken, rüzgârı hissederken, yağmurla vedalaşırken, değneğime kavuşma hasretiyle yanıp tutuşurken, eski komşumuzu, onu, ailemi, zamanında koluma girip bana yardım eden tüm insanları düşünürken, çok sevdiğim gece ve soğuktan son bir nefes içime çekerken, en sevdiğim şarkıyı mırıldanırken, çocukluğumda oynadığım oyunları, kırdığım camları hatırlarken, benden sonrakiler için de hayatın ölüme her zaman bir engel olmasını dilerken, yaşadığım en güzel ve en mutlu anları bu noktada birleştirirken, bir adım daha atıyorum boşluğa. Bırakıyorum kendimi. Önümde hiçbir engel kalmıyor artık. Karanlık sadece. Karanlık. Çok karanlık.

Zil Sesi, Noyan Songür

Zil Sesi

Odasında içeriye güneş ışınlarının girmesine göz yuman kapanmamış son perdeyi kapatırken düşünüyordu. İşte yine o gün gelmişti. Saatler, günler, haftalar, yıllar akıp gidiyor ve bir şekilde takvim sayfaları inatla o tarihe geri dönüyordu. Eskiye hatırladıkça acı çekiyor, acının ağzında bıraktığı tadı alıyor, gözlerinin kanlanmasını aynadan izliyor, acı çektiğini gördükçe mutlu oluyordu. Şimdi de her zaman yaptığı gibi kendisine yapay bir gece oluşturmuş, çektiği acının uyuşan parmaklarına, yorgunlaşan gözlerine, beyazlaşmış saçlarına yayılmasını, yüzünün her yerinde oluşmuş kırıksıklıkları sanki oyarcasına derinleştirerek daha da belirginleştirmesini bekliyordu. Bunu yapmak onun için bir görev, yaşadığına dair bir işaretti. Bu işaret her şeyini kaybettiği günün kanıtıydı. Kocasını silah zoruyla kaçırılmıştı. Polise gitmiş, bir sürü dedektiften yardım istemişti ama kimse aramak istemiyordu kocasını. Nedenini sorduğunda ise kocasının para çaldığı ve bu

kaçırılma vakasının sorumlularının zaten hapiste olduğu sahte belgelerle kanıtlanmaya çalışılıyor, kocası için umut kalmadığı söyleniyordu. Söylenenlerin hiçbirine inanmıyordu. Kulaklarını tıkamayı öğrenmişti. Ama kocasının hayatta olduğunu biliyordu. Kokusunu alıyordu onun. Bugün daha da keskindi o koku. Her gün kokladığından daha yakından geliyordu. Böyle de olması gerekiyordu. Kafasında o günü canlandırıyor. Kaset izlermişçesine hatırlayabildiği kadar geriye gidiyor küçük detayları hatırlamaya çalışıyordu. Şimdi de kafasında yeni bir detay canlanmıştı. Kocasının kırmızı mendili; gençliğinde vermişti onu kocasına, daha küçükken. Hep yanında taşırdı kocası bu mendili. Kaçırıldığı gün de cebindeydi. Bunu düşünmek rahatlatıyordu onu. Hayallerinde bugün kocasının bakışları nedense daha keskindi. Nedenini bilmiyordu. Sadece o gün onun yanında olup onun çektiği acıya ortak olamadığı için ödediği bedelin sonuna

yaklaşmasına yoruyordu bunları. Bedel ödemeyi öğrenmişti, ama yeterince acı çektiğini düşünmek istemiyordu çünkü sona gelince ne olacağını biliyordu. Yaşamak için bir amacı kalmayacak, yapmaktan zorla frenleyerek durduğu bir sürü korkunç şeyi yapabilecekti. Ama düşünceleri bir anda dondu, burnuyla dudağının arasında bir acı hissetmişti, bunun yeni bir kırıksıklık olduğunu anlamıştı. İşte başlıyordu. Gözünden çenesine doğru bir bedel akmaya başladı.

Yılın bu dönemlerinde hava güzel olurdu ama bugün daha bir güzeldi. Herkes günlük programını uygulamaya başlamıştı. İşe gidenler yollara dökülmüş, çocuklar okula gitmek için otobüs sırasına dizilmiş, ev hanımları halıları camlardan sarkıtmıştı. Karşı apartmandaki kadın da her yıl bugün yaptığı gibi perdeleri kapamış, kendini eve hapsetmişti. Kahveci sabah müşterilerine kahve dağıtırken bunları düşünüyordu. Sıradan bir gündü ama hava normale göre daha iç açıcı ve mutluluk vericiydi. Bir de şu karşı apartmandaki kadın her günkü gibi birkaç bir şey içseydi eve daha kârlı giderdi ama böyle üzücü şeyleri düşünmemeyi tercih ediyordu. Ne de sadık müşteriydi şu karşı apartmandaki kadın... Her gün en az dört bardak çay içerdi, sohbet etmezdi. Kahveciye göre sıkıcı biriydi. Çok üzülüyordu şu karşı apartmandaki kadına, hele de böyle bir günde. Kadının yapmayı en çok sevdiği şey gökyüzünü izleyip çiçeklerini sulamaktı, en azından kahveci böyle olduğunu düşünüyordu. Ve havanın böyle güzel olduğu bir günde perdeleri sıkı sıkı

kapamak, ne kadar da garipti. Kahveci, kadının hareketlerinin garipliğini sorgularken gözüne daha garip bir şey ilişti; daha önce hiç görmediği bir adam. Yalpalaya yalpalaya yürüyerek terini sürekli kırmızı bir mendile silen bu adamı incelemeye başladığında birini herkese resim göstererek aradığını fark etti. Yüzündeki kesiklerden dolayı suratına bakılmayacak olan adam koşarak ona doğru gelmeye başlayınca kahveci resme bakmak için eğildi. Sonra kahkahayla “Ayy, tabii tanım ben bu hanımefendiyi ağabey, bilir misin daimi müşterimdir benim hep gelip kahve içer...” Adamın aceleci bakışlarından rahatsız olarak “Şimdi şu karşı apartmanı görüyor musun? Git dördüncü zile bas. Hah işte orası ağabey!” Ne kadar garipti, şu bizim karşı apartmandaki kadını biri arıyor; merak ediyordu. Adamın arkasından bağırdı, “Giderken uğra da bir şeyler iç ağabey!” Ne de kaba adamdı, ne teşekkür etmişti, ne de bir şeyler içmeye niyetliydi. Keşke yardım da etmeseydi.

Artık otuz saniyedir basılı tutulan zil canını ciddi anlamda sıkıya başlamıştı. Normalde bu günde zilleri de kapatırdı ama artık kimse zaten uğramıyor diye uğraşmamıştı. Tam da yaşadığı güzel günleri düşünüyordu, kocasının kokusu ise o kadar keskindi ki, sanki yanı başındaydı, hayallerindeki kırmızı mendili ilk defa bu kadar net görüyordu. Kim bu anı bozardı ki? Hayalindeki mutlu yaşamı düşlerken kim ona, onu bu düştten mahrum edecek kadar eziyet çektirirdi ki? Açmayacaktı işte kapıyı. Kapısına gelmiş olan ilk ve son kişiye açmayacaktı

kapıyı.Şu anki mutluluğu hayallerinde kalacak olsa bile vazgeçmeyecekti. Yorganı burnu açık kalacak şekilde kafasına örttü. Kocasının kokusu vardı havada kapayamazdı burnunu, yalnızca kulaklarını örttü. Bir süre sonra zil sesi kesildi, uzaklaşan ayak seslerini duydu, kocasının kokusunun yoğunluğu yavaş yavaş azalmaya başladı ve kayboldu.

Kahveci apartmandan neredeyse sürünerek çıkan adamın yanına belki bir şeyler içer umuduyla koştu. “Ağabey bulamadın mı aradığın kişiyi? Belki çıkaramadım kim olduğunu ver bari bir daha bakayım kim olduğuna. Sen de otur bir şeyler yudumla... Olur mu ağabey?” Kahveci daha konuşurken anlamıştı adamın oturmaya niyeti olmadığını ama aldığı cevaba bir anlam verememişti. Adam “O zaten hava böyle olunca perdeleri kapamaz,” demiş, yorgun bedenini sürükleyerek yoluna devam etmişti. Ne de kaba adamdı, bari bir kahve içseydi.

Oyun, İmge Gürsoy

Oyun

Sıkıntılı bir hava... Yağmur sanki birikmiş bulutlarda; ama en ufak bir rüzgârla havadan boşalacak. Ve ilk şimşek... Sanki gün saniyeliğine aydınlandı. Sonra gece geri geldi. Yağmur şimşegin peşinden koştu. Şimdi her yer ıslak. Havanın nemi insanı rahatsız ediyor. Karanlık bir İstanbul gecesi.

“İnsan neden karanlıktan korkar ki? Belki göremediği içindir.”

Evde tek başına oturmak yeterince sıkıcıydı. Yağmur da yağacak zamanı bulmuştu. Çanak anteni değiştirme zamanının geldiğini düşündü. Televizyonsuz bir gece... Kitap okumak için çok erken; ama hava karanlık. Çok karanlık. Pencereden, koşuşturan insanları izlemek daha ilginç geldi. Sokak boştu. Sadece yağmur ve şimşek...

“Sokağın ortasında biri... Yerde ne işi var? Hareketsiz. Belki de polis çağırmalıyım. Aman, sadece ben mi görüyorum? O sarı yağmurlukla herkes onu bulur zaten. Belki başka bir şey

içindir. Bana ne!”

Rüzgâr, yağmur ve şimşegi kıskanır. O da oyuna katılır. Şimdi üçü göklerde gürültülü ve hareketli bir oyun oynar, aynı yaramaz sokak çocukları gibi. Aynı o çocuklar gibi komşuların onlardan rahatsız olması umurlarında değildir. Aynı bu durumdan çok rahatsız olan İstanbullular gibi.

“Eğer cep telefonu taşıyorsan aradığımda aç be adam! Bir kere istediğimde de yanımda ol! Bir de erken gelirim demiştin. Aşağıdaki sarılı adamın bile hayatı benden daha iyidir herhalde.”

Oyun kızışır. Rüzgâr çok agresiftir çünkü. Çatıları alır, yağmura fırlatır. Yağmur çeviktir; hiçbirisi ona isabet etmez. Şimşek bu duruma güler. Her seferinde de bir kahkaha patlatır. Güçlü bir kahkaha, içten. Kimileri için ürpertici. Oyuna dördüncü ararlar.

“Korkmaya gerek yok. Basit bir elektrik kesintisi. İnsanlar işlerini düzgün yapsa şimdi böyle olmazdı. O adam ne yapıyor orada hâlâ.

Deli herhalde, komaya falan mı girdi acaba? Titriyor mu yoksa?”

Kapı zili çalar. Bir daha çalar. Bir daha. Misafir çok sabırsız olmalı. Misafir hem sabırsız hem de ıslak.

“Sonunda gelebildi beyefendi.”

Maalesef her zaman istediklerimizi karşımızda bulamıyoruz.

“Pardon? Kimsiniz?”

Rüzgâr oynamaya devam ediyor. Şimşek bir kahkaha daha attı. Bu sefer yarıldı galiba.

“Ay, yer yerinden oynuyor resmen! Pardon, ben sesinizi alamıyorum. Kimsiniz?”

Hışırtı...

“Of! Anlamadım; ama benimkidir herhalde.”

Dairenin yeşil ahşap kapısı açılır.

“Kimsiniz?!”

Hışırtı... Yaramaz rüzgâr, apartmanın içine kaçır. Dördüncüyü bulmuştur. Şimşek göğü aydınlatır. Ayak sesleri... Pat, pat, pat... Misafirimiz hâlâ kapıda.

“Adam bir ses versene yahu!”

Yaramaz rüzgâr. Yine yaptı yapacağını. 13. katın pervazında kadın dışarıda kaldı. Tek başına...

“Aman Tanrım! Daha ne kadar ters gidebilir! Bir dışarıda kalmak eksikti!”

Telefon çalar. Cep telefonu. Cep telefonun varsa neden açmıyorsun?

“Hay Allah! Telefon da içeride kaldı. Olacak iş mi şimdi bu?”

Misafir kapıda bekletilir mi kızım? Zaten iki dakikadır ses gelmiyor. O zaman biz misafirin yanına gidelim.

“Pardon, hâlâ aşağıda mısınız? Ben dışarıda...”

Telefon hâlâ çalıyor. Rüzgâr ıslık çalıyor. Adam zili çalıyor.

“Böyle hayırsız komşu olur mu yahu? Hiçbiri mi evde olmaz?”

Merdivenlerden aşağı kadın iniyor. Bir teneke kutu yuvarlanıyor. Rüzgâr şimdi tenekeyle oynuyor. Fazla sürmez, yeni bir oyuncak bulur kendine. Yağmur kızgın rüzgâra. Oyun yeri öyle bırakılıp gidilir mi? Yağmur içeri girmeyi kafa koydu. Çanak anten zaten bozuktur. Bastır o zaman.

“Apartman yöneticisine bak! Çatı ne biçim su alıyor! Her yer sırlıklam oldu!”

TAAAK!

“Aaaaa!”

Şimşek rahat durur mu hiç? Resmen beyaz geceler; ama aslında çok karanlık.

“Allah’ım, nerede bu adam? Yeter, bayılacağım şimdi korkudan.”

Madem dışarıda kaldın, bak bakalım aşağı kim gelmiş; ama önce evinden gelen seslere kulak ver.

“Koltuk ve televizyon herhalde yüzüyor şu an.”

Apartmanın giriş kapısı açıldı.

“Hey!”

Sesin neden çatallaştı kızım?

“Pardon...”

Kendinden emin değil gibisin.

“Cevap verir misiniz lütfen?”

Kalbini sıkı tut, yoksa fırlayacak. Pat, pat, pat... Beklediğimiz misafir sonunda geliyor.

Yağmur, rüzgârı buldu. Amansız bir koşuşturma başladı. Apartman kapısı açık kalmış. Rüzgâr gücünü oradan alıyor. Hem bağılıyor hem önüne geleni deviriyor.

“Kimsiniz?!”

Bunlar çaresizliğin son damlaları kızım. Bağır; ama sesin rüzgârı bastıramaz. Pat, pat, pat...

Sarı... O an oyun bitti. En azından kadın için.

Haftasonu

“Anne! Babam geldi çıkıyorum ben!” 8 yaşındaki küçük kız kırmızı beresiyle kapı eşiğinde annesini bekliyordu. Anne, sakince vardı kapı eşiğine. Küçük kızın yüzü gülüyordu. Soğukkanlı bir tavırla küçük kıza çantasını verdi, yanaklarından öptü. Solgun yüzü, çatık kara kaşlarıyla garip bir tezat yapıyordu. Annenin yüzündeki ifadeyi okuyan anneanne annesini içeri çekti küçük kızın. Küçük kız endişeyle kaşlarını çattı, annesi hasta mı oluyordu? “Anneanne annem iyi mi?” diye sordu kapı eşiğinde ayak parmakları üşürken. Anneanesi gülümsedi “Yok kızım yok bir şey hadi babaya.” Küçük kız bunu duymanın verdiği rahatlıkla merdivenleri hoplaya hoplaya indi. Soğuk ve karanlık bir cuma akşamıydı...

Babası, soğuktan kızarmış burnuyla onu bekliyordu. Küçük kız neşeyle koşturdu soğuşun içinde; babasına sarıldı. Babasının deri ceketinin kokusu rahatlatmış içini, unutuverdi annesinin solgun yüzünü. Babası kocaman eliyle küçük elini yakaladı kızının ve onu soru

yağmuruna tuttu hemen: “Nasılsın? İyi misin? Şimdi babaanneye gidiyoruz, çok özlemiş seni...” Küçük kız başı eğik, babasının sorularını baş sallamalarıyla yanıtladı. Babasının temposuna uydu, bacaklarını kasarak yürümeye çalıştı onunla. Her zamanki tanıdık sokağa geldi babaannesinin, dedesiyle çimenlerin üstüne oturduğu parkı gördü; babasının ceketini çektişirdi, “Baba yarın parka gider miyiz?” “Tabii kızım,” cevabını almasıyla mutlulukla hopladı. En sonunda vardılar apartmana. Merdivenleri biraz yorgunluk, biraz buruk bir sevinçle çıktı. Burayı, bu apartmanı bırakmak istemiyordu. En son kata zor nefes ulaştı. Zile eli ulaşmadı, “Babaanne açsana kapıyı yav!” dedi. Dedesinin şen gülüşünü duydu. Ahşap kapı açıldı; hop diye dedesinin kucağına atıldı. Sıcak, sarı ışık gözlerini kamaştırdı, içi ısındı bir anda. Dedesi onu sırtına aldı, hemen gülererek babaannesini öptü. Uyku bastırıldı gözlerine, televizyondaki filme gözünü dikti. Aç değildi. Yolda babasına aldırdığı derginin sayfalarına daldı; gözleri

usulca kapandı. Babası onu kucağına aldı, yatağına götürdü. Yatakta uyandı, dergiyi biraz daha karıştırıp kıkırdadı ve yattı huzurla. O an annesini düşündü, içine buz gibi bir his çöktü, özlem ve isteksizlik; bir arada.

Cumartesi erkenden kalktı, çok sevdiği çizgi filmlere daldı. Babaannesini ona kahvaltı hazırladı, onunla güleştü biraz, radyoda müzik açtı, dans etti kendi kendine. Ödevler vardı yapılacak ama canı hiç yapmak istemedi. Dedesini uyandırdı karnında zıplayarak; gülümsüyordu, güneş de açmıştı şimdi yüzünü, yarı kapalı perdelerin arasından sokuyordu usulca. Dedesi, yeleğini giydi; beraber kahvaltı ettiler. Yüzü yaşlı, yorgun ama hâlâ gülümsüyordu. Babaannesini ise biraz endişeli görünüyordu; dedenin kulağına yavaşça fısıldadı: “Sema çocuğu istemiş yine.” “Pazar alacak zaten,” diye kestirip attı dedesi bir anda küçük kızın. Küçük kız duymamış gibi başını eğdi öne. Sütüne baktı, şekere baktı; ama dedesine bakamadı bir daha sofrada; yanakları kızardı nedenini bilmeden, bir şey boğazından yakaladı onu, içine sıkıntı oturdu. Dedesi “Bitirdin mi?” diye sorunca, başını salladı; hemen içeri koştu. Aydınlık banyoda ellerini yıkadı, içi rahatladı bir anda. Dedesiyle de parka gitti sonra; en sevdiği salıncağa oturdu. Arkadan salladı dedesi onu; saçları uçuşturdu rüzgârda. Bu dünyada yaşamadığını hayal etti bir anda, başka bir evrende, başka bir gezegende olduğunu hayal etti. Orada da bir prenesti, bahçelerde koşan, kocaman ailesi yuvarlak masa çevresinde buluşup yemek yiyen. Sallantıyla, gerçeklerden uzaklaştı bir anda...

Güneşe gittikçe yakınlaştığını hissetti daha fazla, daha fazla... İşte o anda dedesinin sesiyle uyandı sanki “Hadi eve gidiyoruz, saat geç oldu.” akşamın batan güneşi ve bastıran karanlıkta dedesinin elini tuttu sıkıca. Babaannesinin sarı ışıklı evine girdi. Televizyonu açtı, babasını aradı gözleri. Kanepedeydi, her zamanki köşesinde. Annesini hatırladı, bu kadar eğlendiğini öğrense ne kadar kızar, alınırdı! Surat asardı, balık yağı içmeye zorlardı onu yine. Suratını buruşturdu, babasına baktı, en azından o bana balık yağı içirmez diye düşündü rahatlıkla. Cumartesi akşamı uyku öyle kolay gelmezdi.

Pazar sabahı, kolay uyanamadı, güneş yoktu daha ortalarda. Yataktan isteksizce sarkıttı bacaklarını, o an tüm dakikaların bitmesini diledi, saatin durmasını. Hatta pillerini çıkardı saatin dursun diye. Gözlerini dikti, “Hayır, işte saat çalışmadı oley!” O anda babaannesinin sesini duydu kısık: “Aradı yine Levent. Bu akşam...” babaannesinin sesini daha fazla duymamak için kafasını soktu battaniyenin içine. Hayır, daha fazla duymak istemiyordu. Oturma odasında şangırdayan bir şey duydu bir anda korkuyla zıpladı koştu odaya. Babasının kırmızı suratını gördü, yaprak gibi titriyordu. Baba diye mırıldandı. Babaannesini onu önüne kattı mutfığa doğru söylenirken, “Önemli değil, sakar baban işte vazoyu kırdı...” “O iyi mi babaanne?” “Tabii canım tabii!” Radyoyu açtı küçük kız ama bu sefer dans etmedi. Babasını bekledi usulca. Babası gelince de neşeliymiş gibi davrandı. Konuştu, konuştu. Babasıyla deniz kenarında yürüdü biraz. Bacakları ağrıdı ama babasıyla

koşu yarışı yapmayı da ihmal etmedi. Kum tepesine ilk varınca da hop diye halasını buluverdi karşısında; hep gülen yüzlü, tombul halası. Elini tuttu halasının, babası, o ve halası beraber limana yürüdüler. Halasının annesi olmasını umdu o anda, şişman, güler yüzlü, babasıyla. Ama değildi işte. Beyaz yüzlü kadını annesi, çatık kaşlarıyla. Oturdu, tostunu ısırdı iştahla. Deniz üstü martılara baktı, gülümsedi, o anda uçup gitmek istedi onlar gibi. Halasının parasıyla bakkaldan bir dergi daha aldı. Ona daldı ama kulağı da duydu bütün konuşmalarını halasıyla babasının. Politika, dünya, aile, kendi aileleri... Konu buraya dayanınca bir anda dergiye yoğunlaştı bütün çabasıyla. Karnında bir yumruk oluştu, oluşmasını istemediği. Yutkundu ama boğazı acıdı, kalbinin üstündeki boğum onu rahat bırakmıyordu. Yavaşça yedi biraz daha. Sessizce vedalaştı halasından, babasıyla döndü evine.

Evinde kırmızı şapkasını kafasına geçirdi yine. Hepsi paltolarını giydi. Karanlık çökmüştü usulca, güneş yüzünü hiç göstermeden tüm gün. Bulutlar gökyüzünü dağlıyordu. Arabaya atladı usulca ailesiyle, her pazar akşamı klasiği olan “dışarıda yemek” için çıktılar dışarı. Bir dönerciye gittiler. Küçük küçük lahmacunları avuç avuç yerken içindeki boğumu da sıkıp öldürmeye çalışıyordu ama nafiye. Dedesinin suratının zaman ilerledikçe buruşmasını, babaannesinin solmasını, babasının nahoş gözlerle rakı bardağına bakmasını izledi endişeyle. Saatine bakmak istemedi. Hafifçe ayaklarını salladı, yine gelmişti o boğum sıkıyordu ümüğünü, ama ümük nerede onu bile

bilmiyordu ki! Yavaşça gözleri doldu, hayır hayır dedi mantosuna sildi yüzünü ama çenesi titredi birden... Sonra ise, ağlamaya başladı yine, her pazar akşamı olduğu gibi, gözyaşları usulca aktı yüzünden, bir büyük adam gibi. Uzun bir soluk aldı hıçkırıkları yutmak için, ses çıkarmadı...

Evinin önünde durdu babası. Önce dedesinin kırışık, hüznünlü suratını öptü. Babaannesinin güçlü yüz çizgilerinin derinliklerine daldı, onu da öptü usulca. Arabadan indi. Babasına sarıldı, babasının güçlü yüzünü gördü yine, keskin hatlarıyla. Ezberlemeye çalıştı babasının yüzünü. Yürüdü usulca evine... Sokak kapısı gıcırdadı. Ellerini babasıyla arasındaki bu soğuk engelin parmaklıklarından çekti. Anneannesinin sesi yankılandı, bina soğuk ve loştu. Usulca çıktı merdivenleri. Anneannesine sarıldı, ısındı. Koltuk üstünde uyuyan dedesinin terli suratını öptü. Usulca yatağına gitti, annesiyle paylaştığı. Annesi yine uyuyakalmıştı, her pazar akşamı yaptığı gibi. Yavaşça içine sokuldu yatağın, annesi kıpırdadı. Gözlerinin teki açıldı, “Hoş geldin yavrum,” dedi yüzü biraz daha pembeydi şimdi. Gülümsedi küçük kız elindeki oyuncağı annesinin sırtına dayadı. “Yine mi oyuncak?” diye homurdandı annesi. Sonra başka bir şey daha demeden küçük kızı yine öptü ve uyumaya devam etti. Küçük kız gözyaşlarına engel olamadı ama annesi bunu fark etmedi bile... “Seni seviyorum anne,” dedi küçük kız usulca, arkadaşlarını düşündü, şimdi mutluluğu engellenmeden uyuyan bütün çocukları... Bu ne de olsa normal bir pazar akşamıydı...

Sükûnetin Ninnisi, Aslı Özdoğuran

Sükûnetin Ninnisi

Loş ve ıssız tahta parçalarıyla döşenmiş alaca sessizlikteyim şimdi. Soğuk bedenim hapsedilmiş karanlığın tenhalığına. Damarlarım, kızıl akışkan sıvının dolaşımından mahrum. Soluklarımı tüketmişim anlaşılan. Fazladan bir nefes daha istemeye yüzüm yok. Kum saatini ters çevirmek yetilerimi aşıyor. Bu beyaz örtü fazla sıkıyor bedenimi. Kimsesiz zamanın kesik solukları enseme ürpertiyor. Sesimi duyuramıyorum kimselere. Sis perdesi örtülü gözlerime... Tanımsız, manasız bir boşluk seçebiliyorum yalnız. Omuzlarda taşınıyorum acımasız sona doğru. Eylül ayını oldum olası sevmeyişim bundanmış demek. Külrengi gökyüzü doğuyor meltemsiz yelkenlilerimin dümenine. Gölgem, bir tabut gölgesinden ibaret. Eylülün ilk akşamüzerine dikedörtgen bir karartı olarak yansıyor. Koca bir hiçliğin ortasındayım. Yazgımın kritiğini cenaze törenimde kendime has tek kişilik tabutumda yapıyorum.

Tahta kurtlarının sesi mi şu şimdiden

tıkırdamaya başlayan? Birileri ağlıyor mu arkamdan? Bu duyduğum hıçkırıklar küçük kızımın sesi mi yoksa? Biçare haykırmakla mı yetiniyor ardımdan? Evvel zaman içinde yitirdiği kahramanına ağlıyor. Bense çığlık çığlığa susuyorum. Duyuramıyorum kendimi kimselere. Küçük elleri mi siliyor gözyaşlarını? Islanmış yanaklarından gamzeleri çukurlaşmıyor mu peki? Öpen var mı onu benim gibi? Bir baba sıcaklığında sarılmalı birileri ona. Benzemese de benimkine, anımsatmalı en azından. Beraber boyadığımız süt mavisi gökyüzünden bahsetmeliler. Birlikte kurduğumuz hayalleri bensiz de başarabileceğini anlatmalı annesi.

Küçük yaşına nazaran olgun gözbebeklerine bir kez daha bakamayacağım artık. Kendi ayaklarının üzerinde durması gerektiğinden bahsederdim kimi zaman. Konu “ölüm” olunca titrerdi sesi. Anlamını yeni öğrendiği bu kelimenin gölgesi karartmasın diye hayallerini uzatmazdım konuyu. Ona yaşadıklarını

anlatırken ilgiyle dinlerdi mücadelemi. Hayata karşı duruşumdan etkilenip kahraman yapardı babasını kendi masallarında.

Arkanda birinin varlığını yalnızca bilmek, birine dayanmak huzur verir herkese. Birine güvenmektir kimi zaman deliksiz ve tasasız uykularımıza sebep. Bir erkek çocuğuyken yaşama tutanağı olan babamı kaybetmek zor olmuştu sırf bu yüzden. Kuşkusuz, koca bir okyanusun ortasında çırpınan çelimsiz kollarım gülünç haldeydi. Derin acılar dilsizdir, paylaşılamaz. Daha kısa sürede olgunlaştırır insanoğlunu. Birden büyür ve devasa bir kalkan edinirsiniz kendinize. Hayattan öğ almaya çalışırsınız adeta. Onun sizden aldıklarını geri almak adına. Başarının peşinden durmaksızın koşarsınız. Risk almaktan korkmaz olursunuz. İçine girdiğiniz labirentlerin dehlizlerini kurgular olursunuz zamanla. Kaplumbağalar bile yalnız kafalarını dışarı çıkarıp risk aldıklarında ilerleyebilirler. Kaplumbağaları kendinize idol edinip sıfırdan başlayabilmek gülünç olduğu kadar etkilidir yarınlarınıza. Benliğinizi yaşamaya adamaktır bu. Düşlemek ve olabildiğince gerçekleştirmek gelir ardından.

Kazanmak istediğim kadar param oldu yaşadığım sürede. Sevdığım insanlar tarafından sevildim doyasıya ki bu sadece şanslı insanların kaderidir. Sırf “ısrarla istemek” sırrını bildiğimden sahip oldum hep arzu ettiklerime. Hayat bir kere yaşandığı için yargılanamıyor. En önemlisini en sonunda öğrendim. Zaman tükeniyor, kinini üzerimize kusarak. Kum saatinin taneleri yağıyor üzerimize durmak

bilmeksizin. Panzehirini içimize akıtıyor. Kısıtlı süresine milyonları sığdırabilmeli bu yüzden insan. Hiç gülmemiş gibi gülmeli, hiç ölmeyecekmiş gibi tutunmalı hayata. Sona ne kadar yaklaştığını bilmeksizin yalpalayarak attığınız her adımı sabitleyerek... Karanlıkta seçemediği yüzler olduğuna kendini inandıracak kadar hayalperest; ancak kalıbından taşarcasına kararlı...

Az önce cenaze törenim sona ermiş anlaşılan. Tabutum açılıp nemli toprağa bırakılıyor cesedim. Az önce yağmur yağmış belli ki. Yağmur kokusu tütüyor burnumda. Üzerinde adımın yazılı olduğu taş unutmamışlar. Sesler kesilip, kalabalık dağılıyor. Küçük kızım uyumuş olmalı. Uyku saatini geçirmemesi gerektiğini ben öğrettim ona ve kendi ayakları üzerinde durması gerektiğini de. Babamın beni terk edişine kızardım hep, dağınık ve çocuk fikirlerimle. Şimdi anlıyorum baba seni. Her başlangıç bir sona gebeyken yalnız bu sonun yazgısından arınmanın imkânsızlığını anlıyorum artık. Kız mıyordum sana.

Şimdiden sonra yokum kızımın o düşlerle bezenmiş hayatında. Bir poz daha çekilmek lüks artık bizim için. Aynı karede gülümseyemeyeceğiz ileride anmak adına. Fotoğraflarla anıları da yâd edemeyeceğiz. Birlikte bir yarınımız yok artık. Tükettik hepsini. Mecalsiz boyun eğeceğim kaderime. İliklerim titrese de itaat etmeye mecburum. Yaşamaya ve başarmaya tek engelin ölmek olduğunu da ben öğreteceğim kızıma bu sayede.

Hiçbir başarısızlık ya da başarı son değildir
 prensesim
 eğer başlamak istiyorsan bekleme hatasına
 düşme
 herkesin mutlak korkuları vardır dehlizlerinde
 safi cesur olanlar bastırır engellerini
 uyan düşlerinden, gerçeğe bir adım at
 unutma ki hayal edebildiğin kadar varsın
 doğduğun andan itibaren ölmekte olduğunu
 anımsa
 zaman, sözcükler ve fırsatlar geri gelmez
 yitirildiğinde
 kabulüm
 diren akrebe, yenik düşme hırsıyla dönen
 yelkovana
 yaşamak eyleminin hürlüğüyle doyasıya
 gülümse şimdi
 bensiz yarınlarını benim anlatmak
 istediklerimle kur
 yamak satırlarındaki cümlelerine benim
 kelimelerimle başla
 kendi noktalarıyla sonlandır
 kalp atışlarında yaşıyor olacağım minik
 yüreğinde
 kahramanlar ölmez derdim ya sana hep
 sözümü tutacağım
 Sana verebileceğim son öğüdümle birlikte
 sükûnetime geri dönüyorum. Islak toprak kokusu
 ve alaca sessiz gecelere...

Yarımkuyruk, Vedat Can Baltalı

Yarımkuuyruk

Süt beyazı taşlar yüzükoyun çevrildi. Çelimsiz, titrek bir el taşları karıştırdı, istakamın önüne asker gibi dizdi. Oyukları aşınmış zar yuvarlandı, altı geldi; bir daha yuvarlandı, iki geldi. Aynı titrek el bu sefer taşları paylaştırdı. Tam karbonatlı çaya doğru uzanacaktı ki Çakal Hilmi çıkıştı:

- Birader senin keyfini mi bekleyeceğiz?

Okey taşının ne olduğunu soramadım. Çakal Hilmi okeye döndü; hem de çift okeyle. İstakasını devirdi. Sol eli, her kahkahasında yerinden fırlayacakmış gibi sarsılan göbeğindeydi. Altın kaplama dişini göstere göstere güldü. Hilmi zaferine, biz de yenilgiye doyamadan süt beyazı taşlar yine nizama geçtiler.

Her şey çok çabuk oldu. Saniyeler birbirini kovaladı, dakikalar sabretmedi, çekti gitti. Gökyüzü mora bulandı, güneş kayboldu, ay fırladı, yıldızlar saçıldı. Bir an su maviyken, hemen sonra siyah oldu. Yazı bulundu, Romeo

Juliet'e âşık oldu, şehit anaları ağıt yaktı, barış yapıldı, özgürlük marşları yazıldı. Hız, yaşamın dört bir yanını kuşattı. Sözler, yazılar kısaltıldı; sadece gerekli görülen yerleri alınıp gerisi atılmaya başlandı. Duygular, -sözüm ona geçici- bir süreliğine rafa kaldırıldı, hislerine takılıp kalanlar yarı yolda bırakıldı. Anlık duygularla kalbimizi beslediğimizi sandık hep. Oysa o, açlıktan her kapıyı çalıyor, gördüğü her kırıntıyla doymaya, bulduğu her su damlasıyla kanmaya çalışıyordu. Harfler de sessiz kaldı bu hengâmede, güçleri yetmedi dur demeye. Ve bugün geldi...

"Şu an tarihimizin en büyük edebiyat krizini yaşıyoruz. Tüm rezervlerimiz tükenmiş durumda; fakat yeni ve etkili planlar oluşturuluyor. Endişelenmeyin değerli edebiyat insanları! Hepsi geçecek. Kemikleri sızlatılmış tüm şairler yâd edilecek; yazarlar, -eğer hâlâ hayattaysalar- elleri öpülecek." Edebiyat bakanı böyle demişti dünkü konuşmasında. Kısalta

özetleye tüm konuşmayı bir çırpıda bitirmişti. İnsanlar gözlerinin önündeki gerçeklere bakmaya mı korkuyorlardı, bilmiyorum; ama kriz falan hikâyeydi. Yüzyıllar önce bir hevesle hayatımıza giren edebiyat, bugün pılsını pırtısını toplamış ve ardına bakmadan gitmişti. Televizyona çıkıp da insanlara moral dağıtmaya çalışan büyüklerin göremediği buydu: Edebiyat duyguyla beraber var olur, onunla beraber gelişirdi. Duyguların göz ardı edildiği bir toplumda edebiyat ne kadar tutunabilirdi ki?

Çoktan buz kesmiş iskele betonuna yüzükoyun uzanmış, yanımdan hiç ayırmadığım cep fenerimle siyah denizin üzerinde ışık oyunları yapıyordum. Uykuya dalmak üzere olan balıklar, en küçük bir ışık zerresinden bile korkup kaçıyorlardı. Amacım onlara zarar vermek değildi; sadece gecenin sessizliğini dinlemek için çıkardım iskeleye karanlık çökünce. Yavaş; ama derin akardı zaman gece oldu mu. Her saniyenin tadına bakar, geçen her dakikaya hayran kalırdım. İskelenin soğuk betonuna uzanır, bir şairin hiç yapmadığı şeyi, insanların kaybettiği duyguları arardım bütün gece. “Yazınımız, gücümüz, en büyük dayanağımız elden gitti. Kalk tembel uykundan, ey Ademoğlu! Yitik hislerini hissiz düşlerinde mi arıyorsun?” Cevap veren olmazdı. Onlar derin uykulara dalarken, ben derin düşüncelere daldırdım. Ara sıra fenerimi balıklara çevirirdim. Sadece Yarımkuyruk’u ayırt edebilirdim diğer balıklardan. Büyük ihtimalle balıkçı kancasının biri, masumcağızı arkasından yakalamış, bizimki de direnince kuyruğunun yarısını kanca alıp

götürmüştü. Işığımı görünce yosundan yuvasına kaçır, kuyruğu dışarıda, saklandığını zannederdi.

Gecenin müjdeleyicisi bir gurupta yine sahile doğru yürüyordum. Gece zor geçeceğe benziyordu. Kendim için söylemiyorum ya, benim üzerimde kalın kabanım vardı. İlk iş, Yarımkuyruk’a baktım. Zavallı, rüzgârın taşıdığı her haşın dalgada tepetaklak oluyordu. Kayalara çarpan sular yuvasını yerle bir ediyor; ama o iki dalga aralığında geri gelip bozulmuş yuvasını yeniden tamir ediyordu. Ta ki bir sonraki dalgaya kadar...

İşte bu balık, bu yarım kuyruklu çaresiz balık, kafamda bir ışık yaktı bu zor gecenin akşamında. “İşte buldum!” Arşimed havalarında bağırdım. Her şeye yeniden başlayacaktım. Yarımkuyruk bile iki dakika sonra yuvasının bozulacağını pekâlâ bilip de geri geliyor, tekrardan işe koyulmuyor muydu? Her seferinde biraz daha hırsıyla asılıyor, her dönüşte daha hızlı yontuyordu yosunları dişleriyle.

Bana pes etmemeyi, her şeye yeniden başlamayı öğretti Yarımkuyruk. Derin düşüncelerime bir zerre ışık, derin endişelerime çıkış kapısı buldu. O gece benim için de yeni bir başlangıç olacaktı. Mademki edebiyat temelinden çöktü, ben de temeli masalla tekrar kuracaktım. Nihayetinde edebiyatla tanışmamız masallar sayesinde olmamış mıydı? Şimdi tek yapacak iş, ilham serpintileri düşene kadar beklemektir.

Başımı Yarımkuyruk’tan tarafa uzattım. Dalgalar merhamete gelmiş, zavallıyı yeşil

yuvasında artık rahat bırakmışlardı.

İşte! İlk serpinti düştü bir yerlerden. Yaşa Yarımkuyruk!

Vakti zamanında yemyeşil bir dağın eteğinde yaşayan tek ayaklı bir büyücü varmış.

Yarımkuyruk burnunu çıkardı yuvasından. Can çekişen bir su böceği gördü. Çivi gibi fırladı, böceği diğerlerinden önce kapıverdi.

Bu büyücü öylesine çevik ve becerikliymiş ki, görenler iki ayağına bakıp da utanırlarmış.

Saat beş altı civarları, güneş doğmaya yüz tutmuş. İnsanlar uykularından sıyrılıp günlük meşgalelerine dönecekler. Benimse yazılacak bir masalım var:

Büyücünün yeşil dağının ardında bir ülke varmış. Bu ülkede insanlar ne güler, ne ağlarmış. Âşıklar name yapmaz, analar asker oğullarının ardından gözyaşı dökmezmiş.

Yarımkuyruk'u bırakıp iskeleden uzaklaştım. Ağaran gün bu sefer farklı göründü gözüme sanki.

Ülkenin kralı bu konuda çok endişelenirmiş. Ne yapsam da halkımı bu boş yüzlerden kurtarsam diye kara kara düşünürmüş geceleri.

İlham geldi mi bırakmıyordu. Serpintiler alnıma, gözlerime yanaklarıma konuyor, bense elimde bir parça müsvedde, kalemime ne gelirse yazıyordum.

Kral bir gün bizim büyücüyü görmüş. Hemen tanımış adamı halinden, duruşundan. Bu insan benim derdime çare bulacak kişidir, demiş.

- Yardımına muhtacım, diyerek başlamış dardını anlatmaya.

Neden sonra adımlarımı hızlandırdım. Belki

yeniden yeşeren heyecanımdan; belki de sabaha karşı ayazından, bilmiyorum. Kendimi naçizane bir mahallede buldum.

- Sizin dermanınız bendedir, ey kral hazretleri, demiş büyücü de. Halkınızın elindeki duygu tohumları bitmiş.

Serpintilerden artık önümü göremez oldum.

Kral anlamamış, büyücü anlatmış:

- Duygu tohumları Tanrı'nın en büyük mucizesidir. Bir kere kalbine ekince bir bakarsın, dudaklardan, gözlerden filizlenmiş.

Güneşin karanlık pencerelerde yaptığı ılık oyunları gözlerini açanlar, birer birer görünmeye başladı evlerin dış kapılarında. Bir yanda ben ve dilimde söylenecek bir masal, bir yanda duyguya, bir çift sanatlı söze aç insanlar...

- Senden bir şey isteyeceğim, demiş kral, "bu dağın arkasındaki ülkeme gelip halkımın kalbine bu tohumlardan eker misin?"

- İsteğiniz benim için buyruktur, efendim.

Bu sabah farklı olacaksa kendi kendine olmayacaktı elbet. Kalplerinin boşluğu yüzlerine yansıyan bu insanlara unuttukları şeyi hatırlatmam gerekiyordu.

Büyücü, kralın ardından yola düşmüş ve yeşil dağı aştıktan sonra hemen işe koyulmuş.

İşte, mavi önlüklü, küçük bir kız çocuğu! Gözlerine baktım, gülümsedim:

- Günaydın güzel kız!

Ne yapacağını bilemedi küçük kız; fakat en sonunda gülümseyerek karşılık verdi.

Küçük bir kasabadan başlamış. İlk tohumu da küçük bir mektepli kızın kalbine ekmiş.

Tohum güzel yeri bulunca bir filizlenmiş bir filizlenmiş ki sormayın. Kızın yanakları tomurcuklardan al al olmuş.

Elinde pazar arabasıyla sallana sallana alışverişe giden bir teyze...

- Günaydın teyze, iyi alışverişler!

Teyze de beklemiyordu böyle bir şeyi. Şaşkın bir ifadeyle “Sağ olasın evlâdım,” demekle yetindi; ama içinde büyük bir sevinç dalgasının koptuğunu hissettim.

Bizim büyücü kasabanın yollarını arşınlayadursun, öteden, heybelerini eşeğine yüklemiş bir teyze görünmüş. Büyücü hemen bu teyzenin kalbine de bir sevgi tohumu ekmiş. Kadın, eşeğin sağrısını dikenli sopayla dürtmeyi bırakmış, hayvanın boynunu şefkatle okşamaya başlamış.

Her gördüğüme bir günaydın gülücüğü verdikçe, gündüzün ışıldayan güzelliğini; hayatın, yalnızca gecelerin sessizliğinden ibaret olmadığını fark ediyordum. Küçük bir tebessümle güzel kıldığım günlerin, belki de hayatların durmadan artan sayısıyladır gururlu, ilk sokağın sonuna yaklaşıyordum.

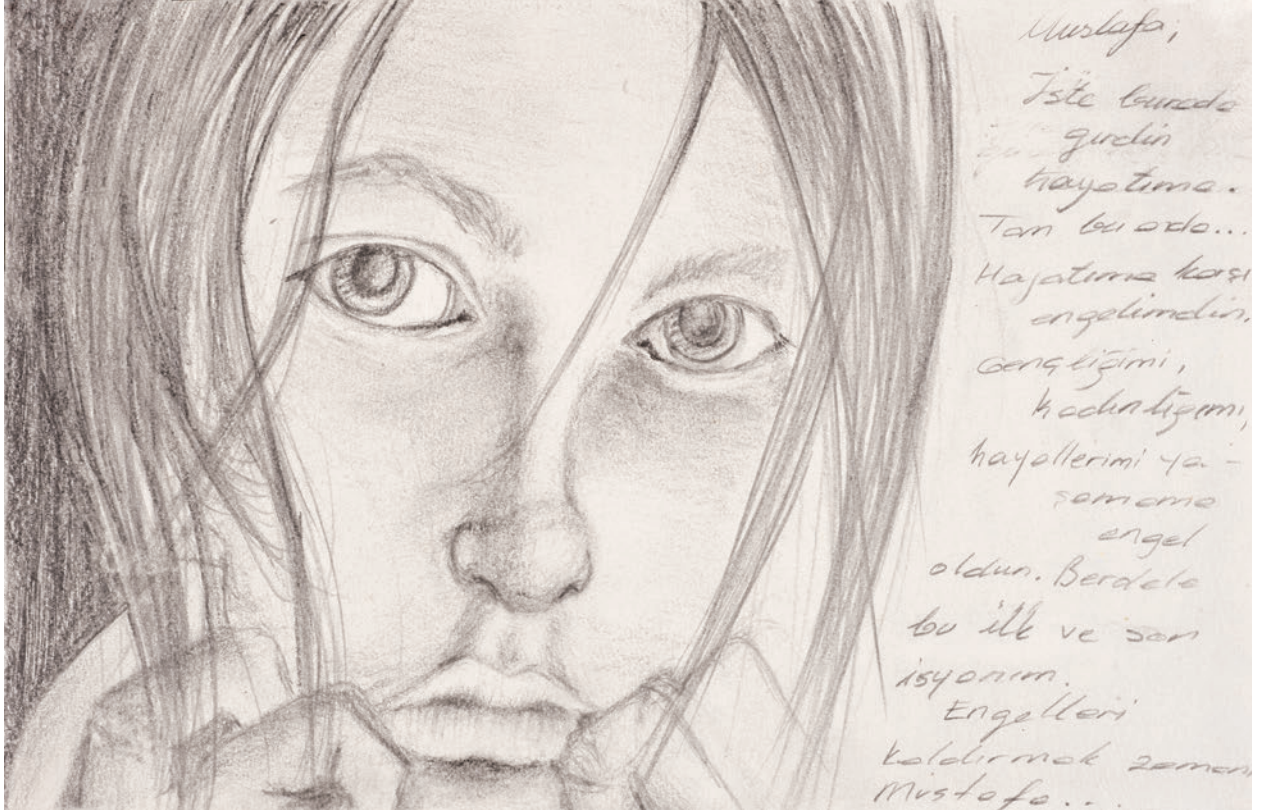
Çalışkan büyücü gece gündüz çalışmış, bir yıl sonra kral onu huzuruna çağırmış:

- Aferin sevgili büyücü! Çok iyi çalışıp, çok güzel bir iş çıkardın. Huzuruma gelen insanların hepsinin yüzünde güller açıyordu. Yalnız bir sorum var. Bu filizler suyunu nereden alacak? Ya sonradan bir damla suya muhtaç kalır da kururlarsa?

- Yüce kralım, demiş büyücü de, “bu tohum bir kere filizlenmeyegörsün, bırakın bir damla

suyu, o isterse besleneceği pınarı bile bulur.”

Ve ilk sokağın sonundayım. Arkamda, duyguları yeniden filizlenmiş, derin hissizliklerinden uyanmanın mahmurluğuyla gülümseyen insanlar; en önde ben, kendi masalımın “kahramanı”, yeni masallara doğru yol alıyorum. Serpintilerden gözümü açamasam da, şimdi çok uzaklarda, bir toz tanesinden de küçük edebiyatı görüyorum, bana doğru geliyor. Sevinin ey insanlar! Edebiyat geri dönüyor!

Mustafa'ya Mektup, Bahar Pınar

Mustafa'ya Mektup

“Mustafa,

Nasıl, ne zaman girdin hayatıma; dün gibi hatırlıyorum. İlk yüzünü görüşümü, ilk duygularımı... Hepsini hatırlıyorum. Silemedim hatıramdan. Halime Ana, İbrahim Ağa, kız kardeşin Zeyno, küçük bey Memo ve sen... Ailecek gelmiştiniz, kız vermeye, kız almaya. Kardeşçeğizim Halil sevmiş Zeyno'yu, gönül vermiş. Heyhat, verir mi İbrahim Ağa kızını yeleği yamalı, kasketi sökülük, iki gün hasat yapsa kalanında aç bir çiftçinin oğluna! Vermez tabii!

İşte burada girdin hayatıma. Tam bu anda... Bir kurtarıcı gibi; Zeyno ve Halil için. Haberin yoktu. İki gönül bir olup kanatlanırken yeni ufuklara, sen gözünü gözüme, dudaklarıma, henüz açılmamış taçyapraklarıma diktin. İlk gençlik hayallerimle işlediğim söğüt işli kırmızı yazmamı çıkarıp attın okyanus karası bakışlarıyla, gözlerini kar beyaz boynuma, yavaş yavaş düğmelerini çözüp basma

elbisemin, ele avuca gelmeyen göğüslerime diktin. Etim parçalandı, etim sızladı ta derinden... Yüreğimi, onun kontrolünü çoktan kaybettim, aldın elimden.

Henüz kınalı kuzusuyken anamın, henüz oyuncak diye Halil'in beşiğini sallarken başlamıştım telli duvaklı gelinlik içindeki halimi düşlemeye. Dantel dantel olacaktı etekleri gelinliğimin. Masumiyetin bembeyaz güllerini takacaktım, omuzlarıma lüle lüle dökülen kömür karası saçlarıma. “Evlilik mutluluktur, yeni ve bembeyaz bir başlangıçtır hayata,” derdi bülbül sesli anam. Öyle bir gülümseyecektim ki bu yeni hayata ilk adımımı atarken, dantel gelinliğimin kar beyazı soluk kalacaktı yanında. Öyle bir gülümseyecektim. Yapamadım. Yüzümün beyazını boyalar, gözümün beyazını buğular kapladı. Zeyno'da gördüm ilk gençlik hayallerimi; ona baktıkça, kayıtsız ifademe bir tebessüm yerleştirdim. Anamın hatırı için, Halil'in hatırı için ağlamadım.

Beni bir çarşaf gibi kullanıp attın. Daha ilk gecenin sabahında yoktun yanımda. Hoş, iyi ki yoktun. Maskemi attım. Heyelan oldu aktı gözlerim, tek kullanımlık beyaz kabarık elbisenin üstüne.

Sana bir evlat veremedim. Ne kadar yüzümü kızartsan, ruhumu kanatsan, tenimin en kuytu köşelerini morartsan bile olmadı. Kader, kısmete inanmadın. Kusurluydum ben, eksikti kadınlığım... Böyle söyledin bana. Bense ana olamadım, bebemin sıcacık, yumuşacık tenini saramadım. Kucağıma alıp ninniler söyleyemedim ona, büyütemedim hiç doğmamış bebemi. Kusurun bende olduğuna bir gün şüphe etmeden büyüttüm ruhumdaki kara deliği bebem yerine.

Peki, sen ne yaptın Mustafa? Daha minnacık kızken beni alıp hem tenimi, hem ruhumu kirlletmekten başka ne yaptın? Özgürlüğümü, çocukluk hayallerimi aldın. Üstüme kuma aldın. Gururumu aldın. Daha on dokuzumda yeni yeni fark ettiğim kadınlık duygularımı öldürdün. Ama seni suçlayamazdım. Sana bir evlat veremedim. Kadınlık yapamadım sana. Kusurluydum ben.

Bilemezsin, ben de tattım sevgiyi. İki defa. Biri bülbül sesli, gül yanaklı anamın kucağında... Nur içinde yatsın, her anını hatırlarım güzel anamın. Sevgi dolu, aşk dolu gülen yüzü, sana teslim olduğum zifiri karanlıkların mum ışığı oldu her gece. Onu dinledim, onu özledim, onu düşündüm de dayandım.

İkinci heyecanımı, babam beni bakkala un almaya yolladığında yaşadım, daha on

yedimdeyken. Çırak Ali'yle ilk göz göze geldiğimde kalp atışlarımın şaha kalktığını hissettim. Bir elimde un paketi, "Ne kadar?" diye sorarken kalbim dörtüna koşuyor, dilimse yeni doğmuş ürkek bir yavru kedi gibi derinliklere saklanmaya çalışıyordu sanki. Gülümsemişti benim bu halime. Gülümsemesi, tek giyimlik beyaz kabarık elbisenin beyazını gölgede bırakacak türdendi. Göz boncukları parlıyordu, topraklarımı fethederken. Kanatlanır, kuşa dönerdim bakkala her gidişimde. Parmak uçlarıma kadar bir titreme sarardı vücudumu, saç tellerime kadar irkilirdim. Ben daha küçüktüm, hâlâ da küçüğüm; bilmem adı nedir. Ama hissettim. Kalbimin atışını hissettim.

Benden aldığın bunca şeye rağmen, bana bu hissi veremedin. Bir koca, bir beyden çok, bir sahip oldun bedenime, aklıma ve ruhuma. Buralarda önemi yoktur kadın ne düşünmüş, ne hissetmiş, neler düşlemiş... Ancak benim de düşlerim vardı. Bilemezsin. Nereden bileceksin...

Daha anam ölmemişti de hastaydı. Başucunda ağlardım her gece. Kendine gelip beni duyduğunda teselli ederdi beni, başucunda yavaş yavaş eridiğine şahit olduğum bakır saçlı kadın. "Üzülme kınalı kuzum," derdi, "derdime deva sen olacaksın. Sen okuyacak, doktor olacaksın. Sen beni iyileştirene kadar ölmeyeceğim." Sözünü tutamadı anam. Bana hayaller bıraktı. Ben ki zar zor okuyan, anamın zoruyla yazıldığı okula giderken aklını evde bırakan kız; dört elle sarıldım köşeleri kıvrık, sayfaları kimi zaman yırtık kitaplarıma. Karda

kışta, yağmurda çamurda dahi koştum köy okuluna. Amaçlarım, hayallerim vardı. Anamın ölüm döşeğinde yatan büzüşmüş bedenini, yanak çukurlarındaki morlukları, gözlerinin feri gitmiş halini aklımdan bilhassa çıkarmıyordum. Böylece hedefime ulaşmak için hırsım, gücüm, inancım kuvvetleniyordu.

Çok çalışıyordum. İstiyordum ki, şu sınavı kazanayım (buralarda yüksek okul yoktur) şehirdeki bir yüksek okula yazılayım. Okuyup, doktor olup döneyim köyüme... Anam gibi hastalara bakayım. İyileştireyim onları, engelleyeyim bilinmeyen sebeplerden gelen erken vedaları...

Sınava hazırlanıyordum o sene, şehirdeki okullardan, dershanelerden yardım amaçlı gelen kitaplarla. Çözölmüş soruları silip silip baştan çözüyordum. Yine eski kitapların çözülmüş sorularını sildiğim bir gün geldiniz beni sana isteyip, Zeyno'yu Halil'e vermeye...

İşte böyle sona erdi hayallerim.

Mustafa,

Ne kadardır evliyiz, ne zamandır parmaklıklarının altındayım, bilmiyorum. Hiç saymadım. Seninle, senin çatının altında her geçen gün, her geçen saniye yeni birer çizgi attı alnıma, gözaltlarıma şu genç yaşıma rağmen. Hayallerimin, umutlarımın, gençliğimin hevesi, çizgilerimle yüzüme kazındı. Hatırama değil. Yaşamamamışlık kaldı bende. Ve yaşamamayacak koca bir ömür böyle... Berdele kurban gittim. Sen benim engelimdin Mustafa. Hayata karşı engelimdin. Gençliğimi, kadınlığımı, hayallerimi yaşamama engel oldun.

Bilerek değil belki, sadece varlığıyla engel oldun bana. Bilmem kaç yaşımdayım, bilmem kaç sene geçti beraber, ne kadar sürdü bu buhranlı yaşıntım. Berdele bu ilk ve son isyanım.

Şimdi engelleri kaldırmak zamanı Mustafa... Engelleri aşamazsam öleceğim durduğum yerde; zaten şimdi ölmezsem, akşama sen öldüreceksin beni."

Hacer

Mustafa, bir süre kâğıda kayıtsızca baktı. Yüreğine bir sancının saplandığını hissetti, boğazına düğümlendi öfkeyle büyüyen nefret. Kanı donuyor, çekiliyordu iri bedeninden sanki. Kapkara kaşları bir açığı oluşturarak çatılmıştı. Onun dışında, bütün vücudu hareketsizdi. Deri çizmelerinin burnundan itibaren şiddetle artarak tüm vücuduna yayılan tiksintiyle buruşturdu kâğıtları pençeye benzeyen kocaman elleriyle. Top haline gelmiş buruşuk kâğıt parçalarını hırsıyla duvara fırlattı. Çiçekli basma elbisesiyle yerde cansız yatan ince, bembeyaz kızın vücuduna çarptı parçalar. Elbisesinin tüm düğümleri iliklenmiş, söğüt işli kırmızı yazması boynuna sıkıca bağlanmıştı.

Odadan çıkarken eğilip, kızın süt beyazı incecik parmaklarından söküp aldı tabancasını Mustafa.

Kefaret, Esin Ekincioglu

Kefaret

Bir yanda birbiri ardına değiştirilen kitap sayfaları, öte yanda antika saatin durmak bilmeyen tik takı... Bunlar oldu yıllar boyunca tek dostu, duyduğu tek ses bunlardı. Tabii bir de nadiren yağan yağmur ve O'nun ayak sesleri... Her sabah kolunda çantası, topuklu ayakkabılarıyla salına salına geçerdi yoldan. Bebek yüzü, ışık saçları ve kocaman gözleri de onunla, ondan ayrı geçerdi sanki. Gözleri... Onları görme fırsatı olmadı hiç, emindi ki şefkatle bakan bir çift mavi göz vardı o narin kirpiklerinin ardında.

Gidiş saatini bellemişti artık. Gün doğduktan hemen sonra geçiyordu pencerenin önünden. Evi neredeydi acaba? Yakın mıydı? O kendini eve kapattıktan sonra buraya taşınmış olsa gerekti. Yoksa yıllarca bu yoldan geçmişti de o mu fark etmemişti? Öyleyse ciddi anlamda büyük bir kayıptı onun için bu.

Yedi yıl, dört ay, on altı gün ve birkaç saat geçmişti o olayın üzerinden. O korkunç kazayı

geçireli, mini minnacık bir kız çocuğunu sakat bırakalı yedi yıl, dört ay, on altı gün ve birkaç saat olmuştu. O gündü yemin ettiği, kendini bu eve kapattığı ve bir karanlığa mahkûm ettiği. Yaklaşık üç ay sonra da O'nu gördü ilk kez yoldan geçerken. Kırmızı yağmurluğudur hiç gözünün önünden gitmeyen ve aynı günün akşamı gördüğü o yüzdür bunca yıldır onu delirtmeye yeten.

Hava kararmaya başlıyordu. Birazdan geçerdi yoldan. Ah bir çıkabilseydi dışarı, sorabilseydi adını ya da en azından bakabilseydi gözlerine bir kez de olsa. Yemindi ama bu. "Yeminden dönenin sonu hayır olmaz," derdi annesi. Her ne kadar şu anda ona yersiz gelen bir yemin de olsa, vazgeçmesi imkânsızdı. İşin ucunda kefareti vardı. Yok, hayır! Böyle olmayacaktı. Şimdi bu saçmalığa bir son vermenin zamanı gelmişti. Çıkacaktı o kapıdan, gidecekti onun yanına ve anlatacaktı duygularını. Kapının anahtarı yıllardır aynı

yerdeydi zaten. Açılmamıştı o kapı yıllardır. İlk birkaç ay kardeşleri ziyaretine gelmişse de bir süredir çalınmaz olmuştu artık kapısı. Bakkal Rüstem gelirdi arada. Pencereden ekmek, peynir filan getirirdi. Eski dost düşman olmaz derler. Kızının acısını unutması kolay değildi elbet; ama insanoğlu zamanla alışıyor her türlü acıya, baş etmeye ve elinden geldiğince yok etmeye. Aslında ikisi de unutamamıştı hayatı sönen, o zamanlar mini minnacık ancak şimdi gençliğinin baharında olan o kız çocuğunun başına gelenleri; ama onun kendisine olduğu kadar acımasız olamamıştı Rüstem ona karşı.

İşte yine başlıyordu ayak sesleri, tık, tık, tık. Perdenin ardından baktı yine ona. Çıkacaktı dışarı bu kez. Gidecekti peşinden koşarak, bakacaktı gözlerine ve adını soracaktı. Ama yapamadı. Ya evliyse, dedi. Ya ona zarar vereceğimi düşünürse. Hem ya kefare, bunu unutmıştu. Olsundu, öderdi neyse bedeli. Adını soracaktı ya ona, bakacaktı ya gözlerine.

Karar vermişti artık. Yarın sabah ilk iş duş alacak, zamanı olursa kahvaltı yapacak ve çıkacaktı dışarı. Hatta belki parfüm bile sıkardı. Bütün gece gözüne uyku girmez gibi geliyordu ama yatağa girer girmez uyuyakaldı. Güneş doğmadan uyandı ertesi gün. Pencereyi açtı, baharın ılık havasını çekti ciğerlerine ve yaptı planladıklarını. Parfüm de sıktı. Ayak seslerini duydu ardından ve fırladı yerinden. Anahtarı hazırlamıştı geceden. Kapıdan çıktığında ilerliyordu O da önden. Koşmak geldi peşinden, ayaklarını atıveremedi, etraftan görenlerin

tepkisi korkuttu onu. Kefaret geldi ardından aklına. İçini bilinmez bir korku kapladı. Ama artık dönülmez bir yola girmişti. Madem bozmuştu yemini, gitmeliydi yanına, bakmalıydı gözlerine. Adımlarını hızlandırdı, nefes nefese kaldı ve sonra, sonra bağırırmaya başladı. Hanımefendi! Bayan, bayan dikkat edin. Araba, arabaya dikkat edin!

Kefaret ödenmişti.

La Diyez, İrem Altan

La Diyez

Titriyordu, beklerken bir oraya bir buraya koşuşturup duruyordu. Elinde birkaç kâğıt, dudakları arasında bir ezgi, sürekli kırıpıştırıp durduğu gözlerinde endişe vardı. Piyanonun başına gitti, birkaç tuşa bastı, sesleri tekrar etti. Bir sene ve üstüne üç ay daha çalışmanın sonunda bu kadar da heyecanlı olmamalıydı değil mi?

Bir sene önce konservatuvarın kapısı önünde adının okunmasını ve içeriye alınmayı beklerken de aynı heyecanı hissetmişti. Tek fark orada konservatuvara girebilmek, yepyeni bir hayalini gerçekleştirebilmek söz konusuydu. Üç ay önce yaz başında bu sınava tekrar girdiğinde bu kadar heyecanlı değildi, çok önemsememişti; bu yüzden de geçememişti ilk sınavı; şimdi de buradaydı işte, bütünleme sınavını geçme çabası içinde. Bu seferki uğraşı bu hayali devam ettirebilmek içindi. O kadar çok istiyordu ki sanatla ilgilenebilmeyi, konservatuvardan mezun olup bir müzisyen olabilmeyi. Üstelik solfej hocası bile şaşırmıştı kendisinin ilk sınavı

geçememesine. “Sen nasıl kaldın bütünlemeye, çalışmıştın değil mi?” demişti.

Konservatuvarda geçirdiği bir sene yaptığı fedakârlıkları düşünüyordu, ya sınıfta kalsaydı ya okuldan atılsaydı... Ne olurdu o zaman? Her gün okul çıkışı konservatuvara gidip orada dersinin başlamasını beklerken ödevlerini zar zor yetiştirmesi, bir buçuk saatlik ayakta geçen bir otobüs yolculuğu sonrası gece eve dönüp uyuması, sabah uyanamaması... Hafta sonu bile erkenden kalkıp çalışabilmek için derse gitmesi boşa gider miydi?

Hazırlık sınıfındaki hiç kimse ilk sınavı geçemediğinde ve hep beraber bütünlemeye kaldıklarında ise yaz tatilinin yarısından çoğunu bu odada geçirmişti, çalışmak, okuldan atılmamak için. Eğer konservatuvara devam edebilseydi, hele bir geçebilseydi bu sınavı tüm bu fedakârlıkların on katını yapmaya razıydı o. Müziği, sanatı seviyordu.

Aklından bu düşünceler geçerken yan odadaki sesleri duyuyordu. Küçük bir kız sınav

odasına girmiş bir parçayı okumaya çabalıyordu. Kulak verdi, o da tekrar etti kızın söylediği ezgiyi. Gayet kolaydı işte, içeri girdiğinde yapabiliirdi, koskoca bir senelik emek boşa değildi ya, biliyordu her şeyi. Başaracaktı işte, geçecekti bu sınavı. Seneye şu an içinde bulunduğu sınıfa geri dönecekti, tüm arkadaşları ve umuduyla beraber. Elinde klarnetiyle koşacaktı bir alt kattaki üflemeli çalgılar sınıfına, yepyeni parçalar öğrenecekti.

Hayal kurmakta sınır yoktu ya nasıl olsa, belki de bir grupta çalmaya başlardı. Hele bir şu bütünleme sınavını geçseydi... Gözünün önünden notalar, isimleri, yerleri, sesleri geçiyordu, kulağında metronomun şirin tıkırtısı vardı. Sıra ona gelmek üzereydi, kıpır kıpırdı heyecandan içi. Merak ediyordu; acaba nasıl bir deşifre parçası yazılıydı tahtada. Hangi notalara basacaktı öğretmeni, zor olacak mıydı? Sınavdan çıkan herkesin yüzü gülüyordu. Acaba gerçekten kolay mıydı? Geçebilir miydi bu sınavı?

Kendisinden bir önceki çocuğun adı okundu, sakince içeri girdi sarışın çocuk. Kız kafasını uzatmıştı kapı açıldığı anda, jüriyi görebilmek için. Çok güler yüzlü değillerdi ama ne zararı olabiliirdi ki, burada önemli olan onun vereceği cevaplar, söyleyeceği notalardı. Hiç aklına gelemezdi o anda, o korku halinde; içeridekilerin aslında sınavını nasıl etkileyebileceğini.

Kapı açıldı, sarışın çocuk gülümseyerek dışarı çıktı. “Çok kolaydı endişelenme,” dedi.

Kız rahatlamıştı sarışın çocuğun söylediği üzerine. Bir süre bekledi, kendini hazır hissettiğinde kapıyı açtı, solfej hocasına

gülümsedi ve içeri girdi.

Ne etrafına bakabiliyordu, ne konuşabiliyordu. Adını bile unutmuştu anında. Beyaz tahtaya baktı, tahtada yazanı bile anlayamadı. Önce eski ahşap piyanonun yanına geçti, arkasını dönüp durdu. O sırada jüriyi inceleme fırsatı buldu. Arka sırada iki kadın görebiliyordu, çaylarını yudumluyor poğaça yiyorlardı. Öğle vakti yaklaşmıştı, saatlerce aynı odada oturup sınav değerlendirmek sıkıcı ve yorucu olabiliirdi ama doğru muydu içeride birisi sınav olurken, heyecandan tir tir titrerken arkada oturup yemek yemek ve konuşmak? Onun canı çekmez miydi? Dikkati dağılmaz mıydı? Korkuyla odayı incelemekte olan onlar olsalardı, kızın yerinde; o odadan kaçmak istemezler miydi? En ön sırada oturan güler yüzlü, kırmızı suratlı, hafif tombul adam gibi sakın sakın durup gülümseyemezler miydi? Güleç adamın yanında oturan zarif kadın gibi olsalar ne kaybederlerdi? Konservatuvardan mezun olurken zorlanmış, acı çekmiş olmaları aynı acıyı başkalarının da çekmesini mi gerektirirdi? Demek ki buymuş sanatçı olmak. Bencillik...

Tam piyanonun karşısında oturan asık suratlı, kısa boylu kadın, konservatuvarın sahibi; sanatın, müziğin yaratıcısı edasıyla kızı süzmekteydi. Önünde dosyalar ve kâğıtlar vardı. Kıza ismini sordu, kız kekeleyerek söyledi ismini. Sonra anında piyanodan bir ses geldi, kız hâlâ titriyordu. Duymamıştı bile sesi. O asık suratlı kadın, “Söylesene kızım!” diye bağırdı, kız ancak fark etmişti sınavın başlamış olduğunu. Arka sıralardan “Cık, cık, cık...” sesleri geliyordu. Bitseydi de kurtulsalardı,

yemeğe gitselerdi. Sanki onlardı heyecandan ölmek üzere gibiyken sınav olmak zorunda olanlar. Midesinde bir yumruk etkisiyle bir daha tekrarlamalarını istedi. “Fa,” dedi biraz düşündükten sonra. Bir sese daha bastı öğretmeni. La diyeydi bu ses biliyordu, çok emindi ama söyleyemedi bile. Yutkundu, gözlerini kapattı, görmek istemiyordu içerdikleri. Bir hata yaparsa buruşturulacak dudakları görmek istemiyordu.

Bitmek bilmeyen kulak deneme sınavının ardından kızıdan tahtadaki kısa parçaları deşifre etmesi istendi. Parçaya bakarken bir yandan da sesleri doğru bilip bilemediğini düşünüyordu; o kadar da kötü geçmemişti, başlangıç dışında.

Piyanoda başlayan eşlikle beraber üç dörtlük ölçüyle saymaya ve tahtada yazılı olan notaları teker teker söylemeye başladı. Kalbinden gelen küt küt sesi o en arka sırada oturan ve Nehir’in bugün giydiği eteğin ne kadar çirkin olduğunu tartışan iki kadın bile duyabilirdi. Heyecanı hiç azalmamıştı. Arkadan gelen sesleri dinlerken bir minik hata yaptı, o kısa boylu kadın kalktı yerinden, kızın başına dikildi. “Bir yıl boyunca ne öğrendin burada, hiçbir şey bilmiyorsun sen.” dedi, aşağılayarak.

Kızın yaptığı diğer hataların sonunda o hassas sanatçı kulakları daha fazlasını kaldıramaz gibi olunca öfkeleni. “Çık dışarı, zaten söyleyemiyorsun bile.”

Titremekte olan kızın gözleri dolmuştu, arkasını döndü. Kapının kulbunu bile göremiyordu o sırada, ama tek istediği bu odadan çıkmaktı, kaçmak istiyordu. Bu bir kâbus olmalıydı. Çimdiklenerek uyanmak

istiyordu, hiçbir şey olmamış gibi.

Ne yazık ki kimse çimdiklemedi onu. Biraz daha akıllı olabilseydi, hâkim olabilseydi kendine ve kontrol edebilseydi heyecanını kırmızı suratlı güleç adam, “Bırakın kalsın, biraz daha denesin aslında biliyor sadece biraz heyecanlı,” dediğinde umudunu yitirmez bir daha denerdi. Tahtadaki ikinci deşifre parçası çok daha kolaydı, toparlanabilseydi kolayca yapabilir, baraj puanını geçebilirdi en azından. Gülümseyerek çıkardı o da sınav salonundan, tıpkı o sarışın çocuk ve diğer tüm arkadaşları gibi. İki ay sonra geri döner, sınav sonuçlarının yazdığı listede heyecanla adını arardı. Adını karşısında “Geçti” yazısını görür, arkadaşlarını arardı. O sene hangi sınıfta olduğunu öğrenir, dua ederdi o tombul adamın öğrencisi olabilmek için.

Hele bir kendini toparlayabilseydi, her şey çok daha farklı olurdu. Önüne çıkan bu engeli aşabilirdi. Hayal kurabilirdi tekrar. “Beni engellediler ama ben yılmadım, pes etmedim, devam ettim,” diyebilirdi.

Ne yazık ki her konservatuvar konusu açıldığında “keşke” demek dışında yapabileceği hiçbir şey yok. O bu konuda kaybetti, heyecanına (ve konservatuvarın sanatçılarına) yenildi. Her şey farklı olabilirdi şimdi; ne yazık ki değil. Belki tekrar deneyebilir konservatuvara girmeyi, belki aşabilir engelini...

Geldim, Gördüm, Yendim, Merve San

Geldim, Gördüm, Yendim

Yoğun bakım odasının steril beyazlığına gözlerini açan yaşlı adam nerede olduğunu anlamadan baktı, sonra tekrar yoğun bir rüyanın içine daldı...

On üç yaşındaydı. Artık kesin kararını vermiş, köyünden Safranbolu'ya giden altı saatlik yola vurmuştu kendini. Yanında bir iki parça çamaşır, üç tane yufka ekmek, elma ve cevizden oluşan çıkını ile yeni bir geleceğe yürüyordu. Babasının kendisi için biçtiği ırgatlıktan kendi hür iradesi ile kurtulup öğretmen olmayı kafasına koymuştu. Kastamonu'daki köy enstitüsüne gidecek, orada okuyacak her şeyi öğrenecekti. Bunun için her şeyi, hatta evden kaçmayı göze almıştı.

...Serin yoğun bakım odası o gün yürürken yüzüne vuran rüzgâr gibi serinletiyordu. Artık yolun sonuna varmış olan yaşlı adam, doktorların çabası ve ailesinin isteğine rağmen kaçınılmaz sona doğru ilerliyordu. Son saatleri çetin hayatının yol ayrımını anımsayarak (rüyada tekrar yaşayarak) geçiyordu.

Bir süredir orta ikiye başlayan arkadaşlarının kitaplarından onların derslerini takip etmeye çalışıyordu. Sosyal Bilgiler, Türkçe, Vatandaşlık neyse de Matematik ve Tabiat Bilgisi biraz anlaşılmazdı. Dersleri unutmaması için sınıfa girmesine izin veren köy öğretmeni başlangıçta orta bir sorularına sabır ve ilgiyle cevap verdiyse de artık bunalmaya başlamıştı; kendi dersini işlemesine engel olduğunu düşündüğü için onu derslere almıyordu. Bu da zaten harekete geçmesinde en önemli etkenlerden biriydi. Ağabeyi Sadık on dört yaşında evlenip fabrikada çıraklığa başlayınca babası onu da okutmamaya, evlendirip tarlada çalıştırmaya karar vermişti. Her yeni bilgiyi susuz toprağın suyu içmesi gibi içen Ahmet, bundan çok ama çok rahatsız olmuştu. Babasının ikisini aynı kefeye koyması da gururuna dokunuyordu.

... Yoğun bakımın kapısı açıldı. Adaşı Dr. Ahmet Bey içeri girdi. Durumda değişiklik olmadığını görüp dışarı çıktı. Öğretmen Ahmet Bey gözlerini açmadı. Çıkan yorgun doktorun

özel ilgisi boşuna değildi. Kendi kaderini değiştiren öğretmen Ahmet Bey, dersliğin, lojmanın olmadığı köyde eliyle sınıf ve lojman inşa edip pek çok çocuğu Ahmet gibi eğitim saflarına katmıştı.

Çocukluktan yeni yeni çıkmakta olan Ahmet, toprak yol boyunca yürürken ara sıra böğürtlen topluyor, kimi zaman da karşısına çıkan sincapları kovalıyordu. Bir yandan da planını gözden geçiriyordu.

- Safranbolu'ya varayım, Kıranköy'de Sütçü Ramazan Amca'ya giderim. 'Beni yanına yamak al' derim; 'Burada kalır, ne iş verirsen yaparım.' Sonra 'paramı biriktirir, hiç harcamam' diye düşündü. 'Zamanı gelince de Köy Enstitüsü'ne gider kaydımı yaptırırım. Nasılsa parasız yatılı. Ona da laf etmez ya babam! Okuyacağım, öğretmen olacağım. Takım elbise giyeceğim. Herkes bana saygı duyacak.'

Hafif bahar havası öten kuşlar ve serin rüzgâr içini açıyor, yeşilin tam olgunlaşmamış rengi, çiçekten meyveye dönmekte olan ağaçlar tam da onun hayatının dönüm noktasıyla örtüşüyor gibiydi. Uzun, upuzun yol bittiğinde Kıranköy'de Ramazan Efendi'nin yanında yorgun bitkin değil, kararlı, azimli ve cin gibi bir çocuk vardı. Ramazan Efendi olan biteni akşam tarhana çorbalarını kaşıklarlarken anlattırdı Ahmet'e. Karısına bir döşek sermesini söyledi.

- Sabah ola hayrola oğlum, gel benimle çalış, sonra bakalım neler olacak.

Ertesi sabah süt sağmakla işe başladı. Güğümleri tek tek at arabasına yükledi, daha güneş yeni yeni yükselirken. Sonra ustasıyla yola koyuldular. Ustası ne söylese yerine getirdi.

İtaatkâr ve azimli; amacına ulaşmak için kararlıydı ve her adımını ince ince hesaplıyordu.

Bir hafta boyunca her gün ustasının gösterdiği işleri yaptı. Sütleri sağdı, yoğurt mayaladı, güğümleri yıkadı, hayvanları ve ağılı temizledi. Hem Ramazan Efendi hem de karısı pek seviyorlardı Ahmet'i. Derken bir hafta sonra sütleri dağıtmayı bitirip eve döndükten sonra güğümleri yıkarken içeriden tanıdık bir ses duydu. Babasının sesi miydi ne? Tabii bekliyordu bunu. Babası bir hafta boyunca oğlunun gidebileceği her yeri aramış, onu bulmak için gitmediği yer kalmamıştı. En nihayet arkadaşı Sütçü Ramazan Efendi'ye sormaya geldiğinde oğlunu orada buldu. Ramazan Efendi'nin karısı ayrıran getirdi, bir kâse. Onu içti Mustafa Efendi. Uzun yoldan ve aramalardan sonra oğlunu bulmuş olmak kadar iyi geldi ayrıran da. Konuştular iki adam uzun uzadıya. Bir zaman sonra Ramazan Efendi, Ahmet'in yanına gitti. "Hadi git babanın elini öp. Seni mektebe gönderecek. Okuyup adam olunca gel elimi öpmeye. Anlat bana öğrendiklerini."

Ahmet hiç yüzüne bakmadan gitti babasının yanına. Utandığından ya da yüzü tutmadığından değil, ters bir şey söyler, yine bozuşurlar diye. Öptü elini başına koydu. Önünde durdu. Babası:

- Müsaadenizle biz artık kalkalım, deyince bir koşu gidip iki parça eşyasını aldı. Yatsı ezanından sonra köye vardıklarında babası onun içinde yanan ateşi anlamış, imtihana girmesine izin vermesi gerektiğine karar vermişti. İmtihan verirse gider okur, yoksa gelir işlerin başında kendisiyle çalışırdı. Bir oğlu fabrikada, öbürü tarlada, kız zaten çoktan

evlenmiş çoluk çocuğa karışmıştı.

Ahmet imtihan zamanına dek heyecanla yaşadı. Başardı ve Kastamonu Köy Enstitüsü'nde okumaya hak kazandı. Tatillerde yol parası denkleştirip eve gidebilmek için hamallık yaptı, yük taşıdı, ama asla gocunmadı. Giydi takım elbisesini ve kravatını. Mezun olduğunda ilk iş Ramazan Efendi'nin elini öpmeye gitti. Tüm öğrencilerine iyiyi, güzeli ve imkânsız diye bir şeyin olmadığını aşıladı. "Ben köyden çıkıp, bu çocuk halimle babama direnip öğretmen olabildiysem, sizler de hedeflerinize ulaşabilirsiniz."

...Tatlı bir uyuşukluk her yanını sararken artık yeni hedeflerin peşinden koşacak gücü olmadığını hissetti. Sanki durmak ve dinlenmek zamanı gelmişti. Sadece okulda öğrenciler arasında değil hayatının her anında, yolda yürürken, pazarda alışveriş yaparken, evde ve her yerde, daima öğretmen olmanın vakarıyla davranması öğretilmişti ve o da buna uygun yaşadı. İstediyse ve başardı.

- Artık sıra arkadan gelenlerin olmalı. Bayrağı huzur içinde teslim etmeli ve dünyadan ayrılmayı bilmeli.

Vücudu sanki bu mesajı almışçasına akciğerlerine son nefesi aldı ve bıraktı. Eşine acı haberi verdiklerinde metanetle dinledi ve dedi ki:

-Rahmetli ne cevval adamdı, tuttuğunu koparırdı. Öldüyse, artık kendisi istediği içindir. Nur içinde yatsın.

Kız ve Engel, Merve Deniz Aslan

Kız ve Engel

O gün gerçekten de hava çok soğuktu, rüzgârlı ve yağmurlu...

Anlatacağım hikâyeyi ben değil de, yıllar yıllar önce, bir gün büyüüp benim bedenim olacak bedende misafir olan küçük bir kız çocuğu yaşamış. Şimdi anlatıyor olsa da anlaşılan bu anıyı uzun süre içinde taşıdı. Benim değişimle bir “sevgi hikâyesi” bu. Ama bu sefer tersten söylenilmiş olacak, ebeveynlerin çocuklarına karşı duydukları sınırsız sevgiden ziyade, küçüğün hissettiği sevginin hikâyesi. Neden şimdi diye sorarsanız, ben de basitçe açıklayacak olursam derim ki, artık taşımak yerine, bazı şeyleri söylemenin zamanı geldi. Öyle şeyler ki, insan söylemek için doğru zamanı kollasa da o an gelmek bilmez. Güneşli günlerde, hayatının olması gerektiği gibi olduğunu, şükredecek çok, yakınacak pek az konun olduğunu düşündüğün nadir, değerli anlar, bozulmamaları için sessizliğe mahkûm olurlar. Olan bitenin gözünde büyüdüğü, neşeni

(nerede bıraktıysan artık) bir türlü bulamadığın, soğuk günlerde de kelimeler dudaklarından dökülmek istemezler.

Evet, gerçekten de bir çocuğun anne babasına her şey için ne kadar minnettar olduğunu söyleyebileceği doğru an belki de hiç gelmez; olsa olsa yıllar sonra, ebeveynlerin yaşlılığında, çocuğun, kendi çocukluğunda onların yaptığı fedakârlıkları yapma zamanı gelince, vefasını gösterme şansı olur ya da onların kendisi için umut ettikleri hayatı yaşamaya, gerçekleştiremedikleri hayalleri olmaya çalıştığında onların kendisi için ne çok şey ifade ettiğini göstermiş olduğunu düşünebilir. Hiç olmazsa, eve her dönüşünde dudaklarındaki kocaman gülümsemeyle, bakışlarla, ortak geçmiş anıldığında yüzünde beliren dalgın ifadeyle sevgisini yeteri kadar anlattığına ikna olur; ama ne olursa olsun dünya üzerinde var olabilecek en temiz, en katışıksız sevgi ilişkisinde (çocukla ailesi arasındaki

ilişkide) bile, hisler çoğu zaman kelimelerle ifade edilmez. Kelimeler yıllar sonra, belki de bir duygu boşalması anında dışa vurulana dek kalplerde kilitli dururlar. İnsanlar onların ağırlığını yılarca içlerinde öyle bir azimle taşırlar ki, “Allah Allah, kelimelerle sevginin ne alıp veremediği varmış?” diye sorarsın. Aralarında yıpratıcı engeller vardır. Karşıdakine aslında kim olduğunu, neler hissettiğini söyleyebileceğin kelimelerin yokluğu...

İşte bu engeli bu küçük kız aşmaya çalışacak. Yine de bu onun için düşündüğünüz kadar kolay değil! Sakın çabasını da küçümsemeyin. Öncelikle eskiden olmuş bir olayı hatırlaması gerekecek (hoş bu noktada çok da merhamete ihtiyacı yok nasıl olsa en küçük kalp vuruşuna dek her anı hatırlıyor). Sonra bunu yüreklere dokunacak kadar güzel anlatması gerek, sonuçta bu olay onunkine bir kez dokunup iz bırakmış; ama madem bir kez bu engelle çarpışmak göze alındı, sonuna dek gidilmesi gerek.

Küçük kız neşeliydi; çünkü dışarıda bardaktan boşanırcasına yağmur yağıyordu. Sular pencerenin camlarına hızlıca vuruyor, sonra da tasasızca, aşağı çerçeveye dek camın üzerinde süzülüyorlardı. Hatta bazen iki, üç damla, arkalarında belli belirsiz izler bırakarak, kayarken birleşiyor, tek bir büyük damla oluvererek gözden kayboluyordu. Bu damlaların kendi yollarını bulup geldikleri hızda gitmelerini izlemek, kâh durarak kâh yoldan saparak, beklenmedik hareketlerde bulunmalarını gözlemlemek öylesine zevklidir ki, kız buna

akşama dek devam edebilirdi, kıpırtısız, gözleri hevesle gökyüzüne dikilmiş. Bu anı daha da mükemmelleştirebilecek tek olay yağmurun kara dönmesi olabilirdi. Kar yağarken gökyüzüne bakmak benzersiz bir zevktir! Karlar beyazdan çok kahverengi görünür. O yaşta bu siyahlı-beyazlı karışım, dünyayı yemek üzere olan devin serptiği karabiber-tuz gibi görünürdü kıza. Her ne kadar devin iştahı endişe verici de olsa karın dansını izlemeye değer... Elini buz gibi cama değdirir, soğuğu hisseder. Saate göz atar, uzun çubuk birin üzerinde, diğeryse epey uzakta. Babanın eve gelişi saatiyse kısa çubuğun tamamen aşağıda olduğu zamandır. Birdenbire kızcağızın içini tarifi zor bir hüznün kaplar çünkü yağmurda sıırıslık olup evde günlerce hasta yattığı zamanlar aklına gelmiştir. Çektiği ağırları pek hatırlamıyordu ama yanı başından ayrılmayan annesinin endişeli bakışları aklından çıkmıyordu doğrusu. Şimdiyse babasının eve yağmurda gelmesi hem babanın ateşinin çıkması demek hem de annenin üzümlü çorba pişirmesi demekti. Ama hemen sonra aklına harika bir fikir gelir: babasının şemsiyesini alıp lojmanın giriş kapısında babasını karşılamak için bekleyecektir. Hem de ne muhteşem fikir! Elbette diğer babalar, elinde kocaman şemsiyesi kapının yanına oturmuş sabırla bekleyen bu küçük kızın babasını kıskanacaklar, “Keşke bizim kızlarımız da gelselerdi de bizler de ıslanmasaydık. Bu kızın babası gerçekten çok şanslı!” diyeceklerdi. Küçük kız hemen bu düşüncesini annesine açıp onun da onayını aldı:

“Aferin akıllı kızıma. Nasıl da güzel düşünmüşsün, baban da çok sevinecektir.” Bundan sonra dakikalar uyuşuklukla yuvarlanır, koltuklara gömülüp gevezelik ederler. Pencereyi açıp havanın hâlâ yağışlı olup olmadığını kontrol ederler, baş köşeye kurulup geçip gitmeyi akıllarına getirmeden ev sahibinin hoşgörüsünü zorlarlar, en sonunda da çekip giderler. Dakikalar böyle yılışıkça akıp giderken, kız da sıkıntıyla resimli kitaplarını karıştırır, yatağını bir daha düzeltir, kardeşiyle oyun oynar, kitapları pastel boyayla karaladığı için azarlar onu biraz. Sonra ona nasıl yıldız çizileceğini öğretmeye merak sarar, ama kardeşi bir türlü çizgileri köşelerden geçirmeyi beceremez, kızın da ilgisi dağılır bir süre sonra. Anne mutfakta yemek hazırlamakla meşguldür. Patlıcanları iyice yıkayıp özenle soyar. Soğanları ince ince doğrayıp tencereye atar, sonra da kızarmaya bırakır. Üzerlerine salça da ekleyince ev mis gibi “yemek” kokmaya başlar. Ancak evlerde duyulabilecek bir kokudur bu. En şık lokantaların mutfaklarına da girsene, bir gün kendi evini kurup aynı yemeği kendi mutfağında da pişirsen benzerini asla bulamayacak olduğun sıcacık, yumuşacık, ev kokusu üzerine sinmiş bir kokudur. İnsanı teskin eden, güvende olduğunu fısıldayan bir havası vardır. Anne soyduğu ve iri iri doğradığı patatesleri de patlıcanlarla beraber tencereye yerleştirip kaynar su boşaltır üstlerine. Kapağı kapatınca ellerini önlüğüne silerek kızına döner, gülümser: “Haydi zaman geldi, baban on beş dakikaya nizamiye girişine gelir. Şemsiyeyi de al, ama sıkı

tut canım, dışarıda çok rüzgâr var.” Böylece annenin mantosunu giydirip atkıyla sarıp sarmaladığı kız, elinde babasının kocaman siyah şemsiyesi, yola koyulur.

Yağmur yüzüne ısrarla, usul usul vurur, rüzgârsa daha acımasızdır; en ufak boşluklara dolar, kulaklarda uğuldar, insanın içine işler de öyle üşütür.

Gökyüzü parlak gri tonda, is rengi dağınık bulutlarla süslüdür. Bulutların rengi, kışın bacadan çıkan dumanla kararan beyaz okul duvarını andırıyordur. Kız tüm gücüyle demir aksamı iterek şemsiyeyi düzeltir, kocaman siyah bir kalkan yağmurda çiçek açar. Şimdi kızın tek merak ettiği, gerçekten elde şemsiye varken rüzgârın insanı havaya kaldırıp uzak diyarlara sürükleyip sürükleyemeyeceğidir. Ama korkup geri çekilmenin değil, atılıp cesur olmanın vaktidir. Etrafta hiç çocuk olmadığını gururla fark eder, “Hepsi de sıcak evlerine koşmuşlar hemen” diyerek dudak бүker ve adımlar birbirini takip eder. “Bir, iki, üç, dört... beş... altı... yedi?” Tam her şey olabilecek en iyi şekilde giderken, sinirli bir rüzgâr darbesi her şeyi mahveder. Kallesiz rüzgâr, oynayacak başka çocuk mu kalmadı şehirde! Şemsiye birdenbire ters döner, ağır adımlarla zar zor yürüyen kız savrulur, dönüp de elindeki karmakarışık yığına bakakalır. Bir iki cılız çabıyla kırığı düzeltiyim derken güçsüz kolları iki yana düşer, yere çömelip ağlamaya başlar. Gözyaşları soğumuş yanaklarını yakar, camın üzerinde süzülen damlalar gibi, sıcak yaşlar çenesine iner. O kadar hevesle beklenen karşılaşmayı

gerçekleştiremeyecek olması ama aynı zamanda babasının şemsiyesini kırmış olduğu gerçeği, şu rüzgârlı havada, bütün dünyada başarısızlığı ve küçük kızdan başkası yokmuş gibi görünürken, omuzlarına fazla ağır gelmiştir. Döküntünün ucundan tutup sürükleye sürükleye eve döner. Annesi kapıyı açıp kızcağızını, yanı başında kumaş yığınının ama her şeyden çok kızarmış gözlerini görünce annece bir içgüdüyle olan biteni anlar, kendi şemsiyesini kızın eline tutuşturur ve ekler:

-Haydi, acele edersen baban dönmeden önce kapıya ulaşma şansın hâlâ var.

-Ama anne, ya şemsiyesini kırdım diye bana kızarsa, diye mızıklandı kız.

-Baban seni görünce öyle sevinecek ki, emin ol sana kızmayacaktır.

Süngüsü düşmüş, yine de “yenilmemiş” kız gerisin geri apartmandan çıkar. Bu da bozulur korkusuyla şemsiyeyi açmaz, yağmuru bırakır saçlarını ıslatsın, e şemsiyeden de önemli değil ya.

Adımları saymaya bile fırsat bulamadan koşu koşa kapıya gelir, şemsiyesini özenle açar, rüzgâra karşı korunaklı bir köşeye geçer ve sanki hiç sorun yokmuşçasına yüzüne şirin bir gülümseme kondurarak beklemeye koyulur.

Sular pıtır pıtır mavi parmaklıklara çarpar, demirden sekerek yerdeki sığ birikintilerle bir olur. Kapının dışında kalan dünya alabildiğine çok insan ve doğal olarak alabildiğine çok gürültüyle doludur. Çocuklarını elinden tutmuş sürükleyen anneler, ıslanmamak için koşuşup dükkânlara sığınanlar, hazırlıksız yakalanmış

talihsizler, soğuğa karşı birbirine sokulmuş sevgililer, ellerinde işe yaramaz şemsiyelerle benzer felaketlere uğramış kimseler ve yağmuru kabullenmiş gamsızlar bulanıklaşan görüntünün içinde yüzüyorlardı. Sanki yağmur sesini rahatsız etmemek isterlermişçesine kimse konuşmuyor, doğa saygıyla yağmurun işini bitirmesini bekliyordu.

Bilmiyoruz hangi nedenle, baba o gün olması gerekenden yarım saat daha geç çıkmıştır işten, ancak neyseki yağmur şiddetinden bir şey kaybetmeden devam etmektedir. İşyerinin servisi kapının önünde durur, baba elindeki kâğıtlara göz gezdirdiğinden, zaten epeyce de buğulanmış olan camdan dışarı bakmadığından, heyecanla bekleyen kırmızı şemsiyeli kızı henüz fark etmemiştir. Kapılar açılınca yığınla üniformalı erkek servisten iner, kız hızlıca hepsine göz gezdirir. Birkaç sene önce olsa kişileri tam ayıramaz, her üniformalı gördüğü adamın dizlerine “Baba!” diye sarılırdı. Ama artık büyümüştü, böyle aptallıklara pabuç bırakamazdı, utanırdı sonra. Zaten annesi bu davranışından bahsederken gülmüş, kafasını okşayarak, “Pek küçüktü daha canım, farkı anlayamıyordu,” demişti. Şimdi büyümüş kocaman kız olmuşken yanılmamak için her inenin yüzünü dikkatle inceliyordu ki en sonunda kendi babasını da gördü. Hızlı hızlı elini salladı, babasının onu gördüğünde yüzünde belirecek şaşkınlık ve sonra da sevinç ifadesi bin tane şemsiyeye ya da saatlerce yağmurda kalmaya değerdi. Ne de olsa bu akşam eve ıslanmadan dönen tek baba, onunki olacaktı...

O zaman kızı sokağa çıkmaya iten sevgi, zaman geçip kız büyüyünce bir gıdım dahi eksilmemiş; aksine geçen yılların getirdiği anılarla sevgi derinleşmiş, dipsiz bir kuyu oluvermiş. Çünkü kızını kucağına alan, diğer eliyle de şemsiyeyi tutan baba ıslanmadan eve girmiştir, o sırada göğsüne yaslanmış kız çocuğuydu ayrı bir varlıktan çok onun bir parçasıdır sadece. Böylece ayrı kaldıklarında bile her zaman birbirlerini özlerler; ama asla gerçek anlamda ayrı kalmazlarmış.

Bu da böyle bir hikâye... Ve evet, rüzgârda şemsiye açarken hâlâ çok dikkat ediyorum.

Babam, Berk Ermer

Babam

Yeşil gözleri doğan güneşe daldı, masmavi denize ve üstündeki balıkçı teknelerine. Dudaklarının üstünden akan bir iki damla yaş çenesinden damladı. Kos'ta saat sabah dördtü. Bunun çok da farkında değildi aslında. Buraya, dört yıl önce her şeye yeniden başlamak için gelmişti. Her zaman orada yaşamak istemişti zaten. Şu son birkaç gündür geçmişini düşünüyordu. Her şeyin üstünden tam dört yıl geçmesine rağmen hâlâ aynı duyguyu taşıyordu; sanki tam göğüs kafesinde bir yumruk vardı ve bu hiçbir zaman gitmeyecekti. Hâlâ o akşamı ayrıntılarıyla hatırlayabiliyordu.

Yürüyordu. Tam bir saattir ama o bunun pek de farkında değildi. Beyoğlu'nun kalabalık sokaklarında yavaş yavaş yürüyordu. Tam karşıya doğru bakıyordu ama aslında hiçbir şey görmüyordu. Yağmur yağıyordu; ama o bunun farkında değildi. Islanıyordu. İnsanlar ellerinde şemsiyeler bir yerlere koşturuyordu. Onun omuzlarına çarpa çarpa. Farkında değildi.

Gözlerinden iplik gibi yaşlar boşalıyor ama o ağlamıyordu. Sanki bu bir refleksti; üzülmünce insan, hissedince yumruğu göğsünde oluşan. O çılgın kalabalığın içindeydi ama aslına çok uzakta. Ruhu başka bir yerlerde hıçkırığa hıçkırığa ağlıyordu. Duyguları... Bilmiyordu ne hissettiğini; korku, üzüntü, özlem, eksik, yorgunluk? Saçı dağınıktı, ıslaktı, gözlerindeki kalem akıyordu ve çantasını zar zor elinde tutuyordu. Sonra sanki bir şeyler hatırlar gibi bir dakika duraksadı. Beş adım geri yürüyüp dar bir sokağa girdi. Saat, bu sokaklarda, tek başına yürümek için geçti. Ama dedim ya; farkında değildi.

Biraz yürüdükten sonra eski taş bir binanın önünde durdu. Uzun uzun izledi binayı. Gözyaşları hâlâ akmaya devam ediyordu. Buraya en son İtalyan Lisesi'nden mezun olduktan sonra gelmişti. Aslında kendini suçlu hissetmemek için böyle söylüyordu; aslında evi "terk etmişti". Sonra kapıya yöneldi. Bir süre

çantasında evin anahtarını aradı. Bu sırada apartmanın zemin katından orta yaşlı bir adam aceleyle merdivenleri çıktı ve kapıyı açtı. Tam gözlerinin içine bakarak;

-Hoş gelmişsiniz Sevim Hanım.

Hüzünlü bir sesle cevap verdi:

-Hoş bulduk, Rasim Efendi. İyi misin? Nasıl çocuklar? Görüşmeyeli çok uzun zaman oldu.

-Ellerinden öperler.

Bir süre hiç konuşmadan durdular. Sanki bir şey var konuşacakları ama korkuyorlar konuşmaya ikisi de. Sonra Rasim Efendi:

-Eve geldiniz herhalde. Açayım evi isterseniz, bende bir anahtar olacaktı.

-Çok iyi olur, Rasim Efendi.

Birlikte yamuk ve aşınmış mermer merdivenleri çıktılar. Üç kat çıktıktan sonra ahşap kapılı bir dairenin önünde durdular. İkisini de koyu bir sessizlik kapladı; uzun uzun kapıya baktılar. Sonra Rasim kapının sıkıca kitlenmiş kilidini açarak:

-Buyurun. Bir ihtiyacınız olursa sesleniverin, hemen gelirim.

-Sağ ol Rasim Efendi.

Sevim kapıdan sessizce girdi. Kapıyı kapattı. İçerisi kapkaranlıktı. Yanındaki küçük sehpanın üstündeki küçük masa lambasını yaktı. Yine bir süre sadece durdu. Derin bir nefes aldı. Bir anda tüm hatıralarını içinde hissetti. İlerledi. Ahşap büfenin üstündeki fotoğraflara baktı. Bir tanesinde çok güzel bir kadın ve çok yakışıklı bir erkek el ele tutuşmuştu. Belli ki eskiydi fotoğraf; siyah-beyazdı. Yanında yine bir siyah-beyaz fotoğraf vardı ama bu sefer bir adam ve

bir bebek vardı; yaklaşık bir yaşında. İkisi de o kadar içten gülüyorlardı ki... Bir anda yüzünde acı bir tebessüm oluşuverdi. Diğer bir fotoğraf ise yaşlı bir adamdı, çok yaşlı. Eski bir koltukta oturmuş, dizlerinde ekoseli bir battaniye. O içten gülümseme yine o suratla... Uzun süre baktı bu fotoğraflara çok uzun süre. Gözyaşları devam ediyordu. Ama bunların içinde dikkatini çeken başka bir fotoğraf vardı. 13-14 yaşlarında; üstünde okul forması olan bir kız ve onun yanında elini sıkıca tutan bir adam vardı. Arkada bir tabela vardı; üstünde "Liceo Italiano" yazıyordu. Yine o gülümseme... Arkasını döndü ve antika eşyalarla dolu büyük salona baktı. Gözleri daldı yine; dolu dolu oldu. Sonra o fotoğraftaki o rengi solmuş, camın kenarındaki koltuğu gördü. Oturdu. Yanındaki masa ilaçlar, gözlükler ve kitaplarla doluydu. Bir kitap dikkatini çekti. Kitap; Cemal Süreya'nın *Sevda Sözleri* adlı şiir kitabıydı. İlk sayfasını açtı. İçinde "Canım babacım, seni çok seviyorum! Her zaman yanımda ol... Kızın Sevim, 12 Mart 1995" yazıyordu. Bunu okuduktan sonra bir anda hıçkıra hıçkıra ağlamaya başladı.

Bir süre bağıra bağıra ağladıktan sonra, çekmeceleri ve vazoların içini aramaya başladı. Eski bir çini vazonun içinden bir paket Marlboro sigara çıkarttı. Titreyen elleriyle bir tane aldı, bir kibritle yaktı sigarayı. Sigarayı en son lise sonuncu sınıfta içmişti ve babasına yakalanmamak için paketi evdeki bir vazoya saklamıştı. Ve görünüşe göre orada hâlâ duruyordu. Sigarayı içine çekti ve öksürmeye başladı. Hem ağlıyor hem de öksürüyordu.

Sakinleştı. Devam etti içmeye sigarasını. Yağmur devam ediyordu. Şimşekler çakıyordu. Daha önce hiç bu kadar korkmamıştı bir şeyden. Dışarıya, yağmurlu sokaklara baktı; yalnız sokaklara, aynı kendisi gibi...

Sabah kendini aynı koltukta uyurken buldu. Dışarıda hâlâ yağmur yağıyordu. Kalktı. Aynaya baktı. Saçlarını topladı, gözlerini sildi. Tüm yüzü şişmişti ağlamaktan. Uzun süre kendine baktı. Duygusuz bir ifadeyle. Ama o akşam bir şeyi anlamıştı. O bu eve aitti. Kendi evine. Sanki o gece, evi terk ettiği gece, ruhunu o evde bırakıp, çıktı. Babasının evine. Şu an yanında olmayan ve hiçbir zaman onun yanında olamayacak olan.

Kos'ta sabah saat altı olmuştu. O akşamı bir daha hatırladı, dört yıldır her gece hatırladığı gibi. Tam dört yıldır o akşamki acıyla yaşamıştı. Ne biraz fazla, ne biraz eksik. Aynı o akşamki gibi. O akşama kadar kendini suçlamamıştı babasını hiç ziyarete gitmediği için. Babası ne zaman arasa ya bir işi olur ya da o konuşmak istemezdi. Ama onun tek söylediği "Kızım seni çok özledim. Senin yüzünü unuttum valla. Bir gün gel yanıma; bir yüzünü göreyim benim güzel kızım"dı. Şimdi kendi hatalarının farkına varmıştı. Hayatta ona her şeyi veren, gözünden sakınan ve onu çok seven babasına ne kadar vefasızlık ettiğini. Hele o birkaç aylıkken annesinin ölümünden sonra... Babası onun için hem bir anne, hem bir baba, hem de vazgeçilmez bir arkadaş olmuştu. Ama gençlik çağı işte... Asilik yaşları. Kim bilir babası en son saniyelerinde onun hakkında ne düşünmüştür?

Aklından tüm bu çatışmalar geçerken bir

şeyin farkına vardı. Artık bu acıyı üstünden atmalıydı. Bu sanki bir kavanozun içinde sıkışmak gibiydi onun için. Yepyeni bir sayfa açmak istiyordu hayatında; yeni bir hayat. Artık babasını iyi anılarla hatırlayıp onu "eski" hayatının en güzel parçası olarak kalbinde tutmak. En güzel ve en özel olan... Eline bir şiir kitabı aldı. Okumaya başladı.

Hey, Sen!, Eda Zallak

Hey, Sen!

Açtım telefonu, sustun. Yazarım o zaman ben de, böylece cevap vermeyişin sıkamaz canımı.

Madem konuşmayacaktın, neden aradın? Sinirimi bozmak mıydı tek amacın? Zaten bugünkü sessizliğin aklımı kurcalarken, bu acı çektirmeye devam etme çabası neden? Bütün gün kaçtın benden. Dolaplarımız yan yana olmasına rağmen görmedim yüzünü, gördüğümdeyse sustun, kaçırdın gözlerini. Ama suçluluk duygusu değildi sebebi, belli kızmıştın bana, bir şey vardı aklında ve suçlusu bendim sana göre. Ne kadar aza indirmeye uğraşsak, kaçarı yok, bakacağız yüz yüze. Koskoca dünyada bile nerelerde karşılaşıyor insanlar, biz kaşık kadar lisede mi kaçacağız birbirimizden?

Bilmiyorum nedenini, şu soğukluğun sebebini anlayamıyorum. Sen de yardımcı olmuyorsun. Biz konuşurduk, benim en büyük övünç kaynağımdı bu. Ne olursa olsun engeller aşıldı konuşarak. Ama şimdi susuyorsun sen.

Hissediyorum az çok huzursuzluğunu, önceleri rahatsız etmeyen şeylerden rahatsız oluyorsun. Geçen gün teneffüste, dolaba yürürken konuşup birlikte güldüğüm çocuğa attığın bakışları görmediğimi sanma. Yeni tanışmadım ki ben onunla, neredeyse 10 yıllık arkadaşım sayılır. Yani seninle tanıştığım günden beri konuşuruz biz, sen şimdi başladın sorun etmeye.

Ne değişti peki? Eskiden olmayan ne var ki şimdi ya da nedir o zamanlar olup da şimdi eksilen? Hiç. Sevgimizin azalması değil açılan yaraları kanatan, gözümüzün açılması. Sahnenin ışıklarından kamaşan gözlerimizin tekrar algılamaya başlaması zaman aldı sadece. Geçen zaman içinde tanıdık birbirimizi, hoşumuza gidenin ötesini öğrendik. Duymak istediklerimize doyunca, geri kalanına da kulak verdik. Rahatsız etmeye başladı o pembeliğin gölgesinde kalan siyahlıklar. Hayat, her türlü hayali bir yerinden tutup engellediği gibi, bir hayal kadar güzel olan seni de elbet çekip

alacaktı benden. Alıp başka bir şehre, başka bir okula götürmese, başkalarını sokacaktı zaten araya, bir şeyler çıkacaktı bir yerlerden, biliyordum aslında. Benim bunu bilişim o kadar rahatsız etmişti ki seni başlarda, sana söylemeyeyim derken ben bile unutmuşum. Daha önceki incinişlerimden kanıma karışan “Anı yaşa!” felsefesini derinlere itip, dalmışım pembe panjurlu ev hayallerine. Şu çocuklukla yetişkinlik arasında sıkışıp kalmış, büyümek için savaş veren halimin yanında hayatın yüzleşmeye mecbur kalınan zorluklarının getirdiği olgunlukla hayal kurmaya veda etmişim oysaki ben. Yıkılan her hayal daha çok can acıyordu çünkü ve hayat can acıtmaktan oldukça zevk alıyordu.

Çözüm bulunan her sorun, yenisine kapı açıyordu sanki. Huzur bozacak yeni bir zehir sızıyordu kapının eşiğinden. Sevgilim vardı benim, buydu asıl sorun. Benim için bitmiş de olsa bir ilişkim vardı, artık son verilmesi gereken. Bitti. Peki, gerçekten bu muydu asıl sorun? Birkaç ay önce yeni bir okula gelmenin heyecanıyla gönlünü sana kaptıran en yakın arkadaşımın benimle konuşmuyor oluşu nedendi o zaman? Ya da beni tanımadan önce kur yaptığın yakın bir arkadaşına seni anlatamıyor oluşum çok mu hoştu? Atlatıldı bunlar da zamanla. Zaman sınav zamanı, ama benim aklım derslerimde değil, bu yüzden “Eve geldiğim an başlayıp en az 3 saat süren telefon konuşmalarını daha aza mı indirsek?” sorusunun sorulma vakti. Yaratılan pembe dünyadan çıkıp permütasyon hesaplarına,

Descartes’ın ahlak anlayışına dönmek kolay değildi, ikisinin arasındaki dengeyi sağlamak ise neredeyse imkânsız. Sorundu bu hatırlarsan; iyi öğrencileriz ikimiz de, belirli hedeflerimiz var. Okuldan sonra tiyatro provası bahaneleriyle eve dönmeyip bahçede film izleyerek alınmıyordu yüksek notlar ve böyle ulaşılmıyordu o hedeflere. Notlar ivmeli olarak azalmaya başlayınca beş karış havada olan aklımızdan geçti “ayırılım yollarımızı” demek ama arada bitti sınavlar, öyle ya da böyle. Yaz tatili geldi, artık rahatız sandık. Sınavlar yok, eski sevgililer yok, annen telefon faturalarına kızmak için seni aradığında evde bulamayacak. Ama atalarımız ne güzel söylemiş: “Gözden ırak, gönülden ırak.” Aramıza giren milyonlarca kilometre ve 12 saatlik saat farkı ilk somut engeldi mutluluğumuza; Sen Amerika’da yaz okulunda, ben Büyükada’da gündüzleri uykuda, geceleri sokakta. Bu sefer sesini duymak yok, sıcaklığını hissetmek yok. Buna dayanamazdım işte, bitmişti bu sefer, o kadar inandırmıştım ki kendimi. Sen gidince uzaklara, etrafımdaki pembe bulutlar birer birer açılıp eski gerçekçiliğim gün ışığına çıkıyordu sanki. Zaten bitmek için başlamıştık, belliydi. Lise aşkıydı sadece; birkaç kaçamak, bir okyanusu taşıracak kadar gözyaşı, hiç bitmez sanılan sarılmalar, tadı sonsuza kadar dudaklarında kalacağına gönülden inanılan sıcacık öpücükler ve kaçınılmaz son. Aşılan her engel yoracaktı, sonunda yattığı yerden kalkacak gücü kalmayana kadar.

Bitti sanılan her şey bitmezmiş aslında,

gittiğine inanılan geri gelebilirmiş, bunu gördük. Yine o engellere karşı koymaktan yorgun düşen bünye, dayanılmaz bakışlara da karşı koyamadı. Okul başlayıp fark edince yokluğunun bıraktığı boşluğu ve bu farkındalık karşılıklı olunca, olmadı, bu sefer de birbirimize karşı koyamadık. Yeter miydi birkaç sevgili, birkaç sınav, “birkaç” kilometre bizim aşkımızı yere yatırmaya? Yetmezmiş, biz yoruldu sanırken güçlenmiş aslında aramızdaki, her ne ise. Daha zorlarına karşı gelmeyi öğrenmiş geçen zamanda.

Evet, güçlendik belki, ama hayat geri kalır mı aynı hızla devam etti can acıtmaya, daha sert vurdu bu sefer. Geçti çünkü pembe günler, geride kaldı. Ne kadar istesek dönemedik artık. Yaz girdi araya sonuçta, ister istemez farklı hayatlar yaşandı. İlk buluşmamızda hiçbir şey olmamış gibi gülüştük, ama buruk bir gülümsemeydi, altında yatanlar öyle yenilir yutulur gibi değildi. Ne sen rahat durmuştun kampta, ne de ben konuşmadığımız zamanda seni beklemiştim çünkü. Görmezden gelmesi en zor olan hayatın gerçekleri vurmasıymış yüzüne, ne zaman acıdı ki şimdi acısın, çekinmeden vurdu. Tam mutluyuz artık derken başladı gözlerimiz açılmaya. Olanları öğrendik ikimiz de, tahmin edildiği gibi, kolay olmadı sindirmesi. Ben daha anlayışlıydım senden, ama sen haftalarca durup durup keyfimi kaçırdın hesap sorarcasına kurulan cümlelerle. Eskilere takılmaya başladık bu sefer, şimdiye kadar görmeyip yeni olanların yardımıyla fark ettiklerimizi kurcalamaya başladık: eski sevgililer, daha eskiler, en eskileri. Hayat mıydı

bunları önümüze koyan, yoksa biz miydik huzurlu olmayı yadırgayıp daha derinleri deşen?

Durup düşününce, biz ne çok şeye karşı koymuşuz, ne çoğunu atlatmışız engellerin. Belki de o engellermiş bizi bugünlere getiren, gün geçtikçe “sen ve ben”i “biz” yapan ve bunun içgüdüsel olarak fark edilmesiymiş belki de o engelleri yaratan. Hayat koymazsa önümüze biz yaratmışız. Sorun yaratmayı sevmişiz çünkü, değişen hiçbir şey yokken bile huzursuzluk çıkarmışız kendimize. O büyümeyi reddeden halimle öyle bir dalga geçmiş ki hayat, fark ettirmeden alıştırmış bizi engel aşmaya, o engelleri hedef haline getirmeye.

Değişmedi aslında bir şey. Hayır, azalmadı sevgimiz. Sadece hayatın çıkardığı engeller tükenince, öğretilen dersi hemen içselleştirmeye programlı olan biz, hayatın verdiği dersi kendi yaşamımıza uyguladık: Sorun yarattık.

İzin ver, önümüze sunulan engelleri aştıktan sonra, kendi yarattıklarımıza takılmayalım. İzin ver, birlikte aşalım bunları da. Ben arıyorum bu sefer, aç telefonu, konuşalım. Derdimiz ne ise, birlikte çözelim. Başka türlü aşılmaz bu engeller.

Sağol!, Eda Öznel

Sağol!

On dört yılda bir insanın başına gelebilecek talihsizlikler toplam olarak kaç taneyse, bunların tam olarak üç tam onda biri Osman'ın başına gelmişti. Kendinden önce ve sonra doğan bütün kardeşleri birbirinden farklı doğal, sosyal, ekonomik ve psikolojik "afetlerde" hayatlarını kaybetmişlerdi. O bunu daha bilmiyordu ama tam altı yıl sonra babasını da kaybedecekti. O zaman farklı bir şehirde yaşayan farklı bir insan olacaktı. Ama bugün Osman, hayatında ilk kez babasının ona emanet ettiği sürüyü başkasına emanet ederek "kaçacaktı". Okula kaçacaktı hem de. Hani devamlı olarak giderse ailesinin bölüşülemeyen işlerini yapamayacağı yere. Dışarıdan bakınca üçten fazla odası yokmuş gibi görünen basık binanın içini ilk kez o gün görecekti.

İçeri girdi. Öğretmen onu görmezden gelip anlatmaya devam etti. Osman sınıfı bir baştan bir başa yürüdü. Yürürken gömleğini düzeltti. Gidip en arkaya oturdu. Sıralar ona yer

vermiyor, adeta Osman üstlerine oturmasın diye inatla daralıyorlardı. Daralsınlardı. O kadar kolay değildi Karacagil'in oğlunu yıldırma. O değil miydi lise çağında ilkokula başlayan? Yirmi birinci yüzyıla yarım asır kala Gümüşhane'nin köylerinde, kasabalarında çocuklarını okula göndermeyip de jandarma tarafından tutuklanmayan aile yokken, kendi babası soruşturulmamıştı bile. Zengin değillerdi, ama köylerinde nüfuzlulardı. Bu yüzden onun okula gitmemesi yasaldı. Yasalar bunu kabul ederdi. Ama Osman etmezdi. On dört yaşına gelip de kendi aklıyla düşünmeye başlayınca, geleceğini kendi kendine çizmek zorunda olduğunu, ne çizmesi, kazımak zorunda olduğunu anlamıştı. Şanslıydı o. Yedi yaşında hatim indirmişti. Belli ki akıllı bir çocuktü.

Osman, gömleğini son bir kez kontrol etti. Kitapları kolunda yataktan çıkı. Erzurum'un soğuğuyla buz kesmiş taşların üstünde yürüyerek sınıfına doğru yola çıktı.

Elleri titriyordu. Buz gibi Erzurum soğuğuyla değil, anasının büyük ihtimalle muhtara yazdırmış olduğu mektupta yazarların soğukluğuyla. Yirmi yılı aşkın süredir elini öpüp çatısının altında yaşadığı, sürüsünü otlatıp ineklerini sağdığı adam, son nefesini vermişti. En azından muhtarın el yazısının acımasız çirkinliğinin anlattığı buydu. Ama onun ellerini bu titretmemişti. Üstünde çatı, emrinde sürü, midesinde süt olmasın, Osman yaşardı. Elleri titremişti, çünkü onun damarlarında kan, dolaşmaya devam ediyordu. Aynı kan, Gümüşhane’de bir “cesedin” damarlarında kurumaya yüz tutmuştu. Ağlamadı. Yas tutmadı bile. Şimdi o, son altı yıldır yaptığı gibi sınıfına gidiyordu. İlk günden bu yana sınıfı değişmişti, okulu değişmişti, dersleri değişmişti, öğretmenleri değişmişti, yaşadığı şehir bile değişmişti; ama o hep gömleğini düzeltti. Çünkü hep insanların kendisine bakmasına sebep olmuştu. Bunu isteyerek yapmazdı. Ondaki “cevher”di insanlara baktıran. Bir zamanlar evlat sayısı kadar cenaze kaldırmış olan bir adam böyle derdi. Babası böyle derdi. En azından damarlarındaki kanın kuruduğu güne kadar. Osman’ın ailesini gölgesinde koruyan ağaç kuruyana kadar. Artık kimsenin bunu diyemeyeceğini bilmenin verdiği öfkeyle Osman sınıfına yürüdü. Anasını yalnız bırakmış olmanın verdiği utançla Osman sınıfına doğru yürüdü. Az sonra söyleceklerini birkaç kere prova etmiş olmanın verdiği inançla Osman sınıfına doğru yürüdü. Erzurum’un buz kesmiş mermer koridorlarında adım sesleri yankılanırken bir

daha bu sesi hiç duymayacağını biliyordu.

Sınıfın kapısına gelince durdu. Kapı tokmağını çevirmeden önce küçük pencereden sınıfa baktı. Herkes tahtaya bakıyordu. Sınıfa girmek, tahtanın önünden geçmek demekti. Osman gömleğini düzeltti. Sınıfa girdi. Tüm gözler ondaydı. Yine. Prova ettiği cümleleri arka arkaya sıraladı. Gideceğini söyledi. Gitmeliydi. Bir yerlerde onun gölgesine muhtaç otlar yaşam mücadelesi veriyordu. “Belki de köklerime dönüyorum,” diye düşündü. “Hiç ait olmadığım bir yerdeyim şu an.” Sonra arkasına dönmeden önce son bir kez sınıfa baktı. Anlamayan bakışlar onu izliyordu. Bir an eli gömlek yenlerine, kravatının düğümüne gidecek gibi oldu. Sonra durdu. Artık buna gerek yoktu. O, gölge etmeye gidiyordu. Çünkü güneş otları yakardı. Yanan otlar ölürdü.

Cenaze evine girdiğinde, onu ağıt yakan kadın sesleri karşıladı. İçinde büyüdüğü evin adı şimdi cenaze eviydi. Büyük ihtimalle içinde yaşayıp, çocuk sahibi olup, hayatını bitireceği evin adı şimdi cenaze eviydi. İç odaya gidip babasının tespihini buldu. Ona korkarak dokundu. Tespih kırmızı bir cevherden yapılmış, iyi bir el işçiliği idi. Şimdi küçük bir odada amaçsızca yatıyordu. Evet, bir zamanlar birilerinin hayatında bir değişiklik yaratmıştı, ama hayattaki önemi bir kişiyle sınırlıydı ve o kişinin gidişi tespihin öneminin gitmesi demekti. Osman bunu düşündü. Babası gidince o da bu tespih gibi cevherden, değersiz bir taş mı dönüşmüştü? Bir gün otlar kuruyunca, yalnız bir ağaç mı olacaktı? Bu evin kaderi bu muydu?

Osman, hızlı adımlarla koridoru aştı. O tanıdık yankı susmak bilmiyordu. Kapının önüne gelince üstünü başını kontrol etti. Kapı tokmağını çevirdi. Sınıfa girdi. Tüm gözler ondaydı. Yine. Cevherinin parıltısı herkesi aydınlatıyordu. Bu sefer uzunca bir süre aydınlatmaya devam edecekti. “Günaydın,” dedi. Cevap gecikmedi. “Sağol!”

Efsun Gözlükleri, Senem Gençoğlu

Efsun Gözlükleri

O aşılması zor, bazen yorucu, bazen sıkıcı, kimi zaman da caydırıcı olanlardan... Engeller, bazen de insanı insan olmaktan çıkaran, taşı toprağa kstren, bulutu gökyüzünden ayıran, renklerin kardeşliğini bozan, deveyle cceyi düşman eden, kuşu ağaçtan atan engeller. Yürürken ayağımıza takılan, kstğmz, darıldığımız, yadırgadığımız o yalan vaatler...

—Emine kalk hadi kızım!

Kıvrana kıvrana gerindim, doğrudum bir yılan edasıyla; sinsi ama estetik bir hareketle kalktım. Yine çok karanlık bir gün başladı. Sabah olmuyor benim dünyamda. Ebedi gece hayatı yaşıyorum, bir yarasa gibi karanlıkta doğuyorum ben de. O anneannemin elleriyle bir kenarına iğne oyası işlenmiş yastığın izi ıkmiş yüzüme. Dokundum, parmak uçlarıma gelen o emeğin terini hissettim. Hasta, yorgun ama ümitle işlenmiş bir emek.

Annem tekrar seslendi mutfaktan.

— Emine! Hadi kızım, bak çayın soğudu.

Pembe tablolardan çıkıp normal hayatıma geri döndüm. Eskiden yanımdan ayrılmayan kardeşime artık ihtiyacım yok. Kendim de hareket edebiliyorum. Masaya oturttu annem. Bir parça köy ekmeğinin üzerine bol tereyağı sürmüş, elime verdi. Bir ısıruk almıştım ki kapı alındı. Seslerden anladığıma göre annemin kahvaltıya davet ettiği dedemdi gelen. Birlikte yaptık kahvaltımızı. Sonra annemle dedem eskileri dillendirmeye başladı. Dedem sözüne, “Kurt kocayınca köpeklerin maskarası olurmuş,” diye başladı. Bu sözden yine kuzenimin “dalgalarına” kızdığını anlıyordum. Sonra sıra bana geldi; benimle olan anılarına. Dedemin bana döndüğünü hissettiğimde ben, kanaryam Limon’un şarkılarına eşlik etmekteydim.

— Hatırladın mı? Seninle İzmir’de Kordonboyu’nda dolaşıp sohbet ederdik,” dedi, dedem.

—Hatırlamaz mıyım dede! Hiç unutmadım ki! Kordonboyu’nun başında başladı

sohbetimiz. Onun anneannemle kavgaları, benim ablamla itişmelerim. O, bana meydandaki saat kulesini anlatırdı. Ben de dinler, hayal ederdim. Sonra kararırđı yine her şey. Neyse, bir keresinde ben ablamın gömleğini izinsiz giydim diye, ablam apartmanın kapısına kadar gömleğini çıkartmam için koşturmuştu beni. Ben bunları anlatırken dedem bana gülüyordu. Daha sonra ben ona gülmeye başladım. Onun ağarmış bıyıklarının altından dökölürken sözcükler, ben kulağımı ona verir, gülerdim anlattıklarına öylece. Bütün kordon boyunca kokuları duyulan kızların arkasından hayran hayran bakardı dedem. Çapkın dedem. Sonra o başladırđı anlatmaya. “Dün anneannen söylenip durdu yine. Başımı şişirdi. Neymiş çok sigara içiyormuşum! Sana ne be kardeşim. Kısacık ömrüm kalmış. Sana mı kaldı dünya. Bırak yaşayayım,” derdi. Ne kadar kızsalar da birbirlerini çok sevdiklerini bilirdim ben. Sadece dedemi dinlemezdim. Anneannemi de az dinlemedim hani. Hatta o bir keresinde, “Biz gençken, dedenle karşı karşıyaydı evlerimiz. E, o zamanlar kızla erkeğin, o flört mü ne diyorsunuz siz, işte o olmazdı köy yerinde öyle. Deden sabahları kalkar odun kırardı evin önünde. Ben de sırf onu daha rahat görebilmek için evin önündeki ceviz ağacının dallarını kesmiştim. Böylece aralarındaki en büyük görme engeli de kalkmıştı. Ama benim ebedi engelim hiç kalkmadı. Doktorlar ne kadar pembe tablolar çizse de ben gerçeği görecektim kadar büyümüşüm. Ama annemler büyümek istemiyordu anlaşılan. O doktordan bu doktora

koşturduk.

On yaşıdaydım, ablamla koşuşturup duruyorduk evin içinde. Arkamdan öyle hızlı koşuyordu ki tazı gibi maşallah! Tam soluğum kesilmeye başlamışken bir sığınak aramıştım evin içinde. Mutfağa daldım bir hışımla. Oraya her girdiğimde ayağımın altında kayan halı ile birlikte kapağı açık unutulmuş, annemin temizlik malzemelerini koyduğı dolabın içine kafamı soktum. Önce hafif bir çarpma yaşadım; ama sonra çarpmanın etkisiyle anneannemin kapağını açık bıraktığı çamaşır suyu gözlerime boşaldı. Ablam önce ne yapacağını bilemez çaresiz bir şekilde bana baktı, sonrasını ben görmedim, göremedim. Acılar içinde kıvrılırken annem geldi. Hastane bizim eve uzak biraz. Oraya gidene kadar her şey olmuştu zaten. Ben artık beyazı siyahtan ayıramaz olmuşum. Annemi, babamı ailemedekilerin yüzünü unuttum.

Kapandı gözlerim ebediyen ve zamanın komutanı daldı asırlık uykulara.

Kelebekler uçmuyor artık
Öldü her biri gözlerimde
İnandığım masalların her birini unutturken
ben

Görüntüler karardı.
Renkler unutuldu, yüzler unutuldu,
Hayaller, aşklar, su verdiğim çiçekler bile
Sallandığı salıncaktan düştü bez bebek
Hatıralar eski filmlere döndü
Dünyaya göz kırpmayı unuttu insanlar
Karanlık gecelerin kucağında uyuyakaldılar...

Uzun İnce Bir Yol, Larissa Araz

Uzun İnce Bir Yol

“Uzun ince bir yoldayım gidiyorum gündüz gece...”

Dünya hancı, ben yolcu, sırtımda çantam, elimde sopam, derviş misali dere tepe demeden yolları arşınıyorum.

Ayaklarım benim rehberim, o nereye isterse ben oraya gidiyorum, rüzgâra kapılmış yaprak misali. Gözlerim ise bir kartal gibi etrafı en ince ayrıntısına kadar gözlüyor.

Birden ufukta gözüme bir şehrin silueti çarptı. Gözlerimi kısarak baktım daha iyi ayırt edebilmek için. Güneşin altında altın gibi parlıyordu. Gözlerimi alamadım. O esnada bir rüzgâr esti, adımı fısıldadı. Galiba serap görmeye başladım diye düşünmeye başladım. Şehir beni çağırıyordu. “Gel küçük yabancı, seni bekliyorum. Burada, senin başarılarının, mutluluğunun anahtarı saklı.” Bir arzu fırtınası içimi doldurdu ve o şehre ulaşabilmek için önümdeki tüm engelleri aşmalıyım. Belki bu şehir, (Şahgri Lay) ölümsüzlerin şehri olan tüm

hırs ve kötü niyetlerden arınmış bilgelerin mekânıydı. O’na ulaşmak zorundayım.

Dünyadaki bütün güzelliklerin, mutluluğun ve maneviyatın bu şehirde olduğunu düşünerek ona doğru gidiyorum. Ama ben yürüdükçe sanki şehir benden uzaklaşıyordu. Yakıcı güneş bir yandan yüzüme kumları savuran şiddetli rüzgâr nefesimi kesiyor ama yılmıyordum. O’na ulaşacaktım. Kendimi bir an çölde, sevgilisi Leyla’ya kavuşmak için yürüyen Mecnun’a benzettim. Yürümeye devam. Ayaklarıma dolan kumlar yürümemi engelliyordu. Çok yoruldu. Biraz dinlenmek için bir ağacın dibine oturdum. Oturup düşünürken bir karıncanın duvara doğru yürüdüğünü gördüm. Karınca bulduğu küçük bir arpa tanesini ağzına alıp duvara tırmanmaya çabalıyordu. İlk çabası daha işin başındayken boşa çıktı. Sonra tekrar denedi; duvarı yarılamışken tekrar aşağı yuvarlandı ağzındaki arpayla birlikte. Kimi zaman duvarın daha altındayken, kimi zaman da duvarın

ortasındaymışken kimi zaman da tam duvarın sonuna vardığı bir anda aşağı düşüyordu. Ama karınca devam ediyordu duvara tırmanmaya. Yılmadan, kararlılıkla ve sabırla... Zavallı karıncacık o cüssesiyle defalarca denedi ve nihayet kendini duvarın öteki yanına atmayı başardı. Onu izlerken aklıma Alfred Souza'nın sözü geldi: "Sonunda anladım ki tüm engeller hayatın ta kendisiydi ve bu engeller benim hayatımdı." Engeller, bize verilmiş bir hediye belki de. Birden gökyüzü siyah oldu. Başımı kaldırdım. Tepemde bir ejderha uçuyordu. Hemen bir kayanın arkasına saklandım. Ejderha süzülüp yakınımda bir yerde durdu. Kalbim korkudan deli gibi çarpıyordu. Ejder birden konuşmaya başladı, "Burada ne arıyorsun, kimsin sen?" Kekeleyerek, "Uzak diyarlardan geldim, garip bir yolcuyum şehrinizi gördüm ve oraya ulaşmaya çalışıyorum." Bunun üzerine ejderha, "Bak sen! O şehre öyle herkes giremez. Orası hayatın pınarıdır. Havasında bilgelik, suyunda şifa vardır." Ama ben gitmek istiyorum deyince Ejder, "Oraya gitmek için kişinin geçmesi gereken zorlu engeller vardır. Buna hazır mısın?" diye sordu. O an içimi bir korku sardı: Ya başaramazsam. Sonra düşündüm başarısızlığın en büyük engeli baştan pes etmektir. Madem bu yola baş koydum benim önümde hiçbir engel duramazdı. Başımı kaldırdım ve ejderin gözlerinin içine baktım. "Ben varım," dedim. Ejder, gözlerimin içine baktı ve "Gazan mübarek olsun küçük kız!" dedi. Sonra aniden bir girdabın içinde sürüklenmeye başladım. Ne tutunacak bir dal,

ne de bir taş vardı. Bir ses duydum. "Yabancı, duydum ki benim şehriye gelmek istersin!" "Evet" diye cevapladım. Ses tekrar sordu, "Emin misin? Bak daha çok gençsin, gel vazgeç bu işten, başaramazsan çok üzülürsün." Ama ben inatla hayır dedim. "Gerçek başarı, başarısız olma korkusunu yenmektir!" diye söyleyince Ses, "Peki yabancı, o zaman sana üç soru soracağım bana doğru cevap verirsen içeridesin yoksa geldiğin yere gidersin," diye gürledi. Kabul ettim.

Şiddetli bir rüzgâr esti, kumlar gözümü açmamı engelliyordu, ağzımın içine de kum taneleri dolmuştu.

Gök gürlemesini andıran ses sordu, "Yolunun üstüne bir kaya var, o kayayı aşp ilerisinde duran ağacın en tepesinde duran meyveyi al ve bana getir."

O sırada gözüme kalın bir dal çarptı onu kayanın altına koydum ve kayayı oynatmaya çalıştım ama gücüm yetmedi. Bunun üzerine kayanın etrafında dolanmaya başladım belki bir yerinden sıyrılıp geçebilirdim veya üstüne çıkıp oradan ağaca ulaşabilirdim ama nafile. Bir an ümitsizliğe kapıldım ama anneannemin sesi geldi uzaklardan, "Küçük kızım hemen pes etme, düşün ve bak göreceksin ki her engelin mutlaka bir boş yanı vardır. Kayaya dokun." Hemen anneannemin dediğini yaptım kayaya dokundum sanki tebeşirden yapılmıştı, elimde yalnızca küçük bir çakı vardı başladım kayayı oymaya. Az zamanda kayanın ortasında kocaman bir delik açıldı ve ağaca ulaştım. Sırt çantamı yere bıraktım ve ağaca tırmanmaya

başladım. En tepeye geldiğimde meyveyi dikkatlice cebime koydum ve aşağıya inmeye başladım. O sırada bir kartal ağacın tepesinde belirdi, “Yabancı, o elma benimdir sen nasıl bana sormadan onu almaya kalkarsın?” Ben de hikâyemi anlattım ve Ses’e bu meyveyi götürmezsem şehrimde ulaşamayacağımı söyledim. Kartal, tiz bir ses çıkardı ve bana yardımcı olacağını söyleyip beni sırtına aldı aşağıya inmeme yardım etti. Akşam olmak üzereydi, hemen koşarak Ses’e meyveyi verdim.

Ses, “Evlat, birinci soruyu geçtin. Aferin şimdi biraz dinlen,” diye gürlledi ve meyveyi bana verdi. Bir an meyveyi alıp dişlemek istedim ama o an aklıma anneannem geldi. Ne de olsa, bu meyveyi onun sayesinde kazanmıştım onun hakkıydı. Aldım ve çantamın içine koydum.

Ses tekrar geldi, “Evlat ikinci soruya hazır mısın?” diye sordu. Ben, “Evet,” diye cevap verdim. “Bu nehrin adı başarısızlıktır ama onun içinde bir çiçek var ki ona ümit diyoruz. Onu al ve getir bana!”

Bu sefer işimin çok zor olduğunu düşündüm. Nehrin suyu bulanıktı ve ayağımı onun içine uzatmaya korkuyordum. İçinde ise insan yüzleri vardı başarısızlığa uğramış ve kendine olan inançlarını yitirmişlerin sesleri yankılanıyordu. Ya ben de onlar gibi olursam diye düşünmeye başladığım sırada çok tanıdık bir ses kulaklarımı tıkamamı söyledi. “Sadece yüreğinin sesini dinle, sakın denemeden başaramayacağını asla söyleme, hatırla Thomas Edison ampulü keşfederken defalarca başarısızlığa uğradı ama ümidini hiç yitirmedi, başarısızlığın kendisine

verilmiş bir armağan olduğunu düşündü. Hatırlıyor musun, Pandora’nın kutusu açıldığında içeride yalnızca ümit kalmıştı. Sakın ümidini yitirme! Ben senin, o çiçeği alabileceğine eminim. At adımını göreceksin ki senin, yapabilirim, başarabilirim düşüncenle o nehir ortadan ayrılacak. Sen yeter ki kendine olan inancını ve güvenini asla yitirme. Unutma, Tagore’un da dediği gibi, “Yıldızlar ateşböceği sanılmaktan korkmazlar.” Sen de bir yıldız ol ve nehrin o karanlık, engellerle dolu sularını geç! Işığın sürekli seninle olsun, yolunu aydınlatsın.” Ses’in bana verdiği destekle birden kollarımın kanat şekline döndüğünü hissettim ve nehrin suları üstünde uçabiliyordum. Aşağıda, başarısız olma korkusu içinde kabuğuna çekilmiş insanlar vardı ve ellerini uzatıp beni yakalamaya çalışıyorlardı, kendi girdaplarına çekmek için. Sonunda nehrin ortasında bulunan eşsiz güzellikteki çiçeğe ulaştım ve bir an onu koparmaya kıyamadım, o anda çiçek dillendi, “Merak etme ben senin ümidinim, her canlının bir ümidi vardır ama gelip araması lazım, çünkü uzak bir hedefimdir ben. Bu yüzden hep benim peşimde koşarlar yorulmadan. Çünkü hayatı sevdiren benim. Bir at arabası için at ne ise, bir motor için benzin ne ise, insan için de ben oyum. Arabayı nasıl at çekiyorsa insanı da ümit, yani ben götürürüm. Benzin nasıl motorun enerji kaynağı ise ben de insan için yaşam kaynağıyım. Ben öyle bir tohumum ki, beni bir kalbe atıp, biraz suladınız mı tıpkı arsız otlar gibi çabucak yeşeriririm; hele ki hayallerle beslenen, bereketli bir tarla ise orada yalnız

yeşermekle kalmam, dallanıp budaklanırım.”

Akşam olmadan Ses’e çiçeği sundum. Çok memnun olmuştu, “Aferin sana küçük kız,” dedi. Bu arada çiçeği bana geri verdi. Çiçeği mataramın içine yerleştirdim. Bunu, bana yol gösteren meleğime verecektim.

Sabah Ses tekrar geldi, “Küçük kız, ilk iki isteğimi yerine getirdin sıra sonuncuda. Bana mutluluğun anahtarını bul ve getir,” dedi. Şaşıırıp kalmıştım. Ama mutluluğun anahtarı olmazdı ki. Yüzümü avuçlarımin arasına aldım, kara kara düşünmeye başladım. Nerede bulunurdu acaba mutluluğun anahtarı. Masallardaki gibi Kaf Dağı’nda mı yoksa kötü cadının şatosunda mı? Nereye gideceğimi ne yapacağımı bilmiyordum...

Oturdum bir taşın üstüne, çıkardım flütümü başladım çalmaya. Nağmeler yayıldıkça kendimi evimdeymiş gibi hissettim. Canım evim, nasıl da burnumda tütüyordu. Annemi, teyzemi ve anneannemi ne çok özlemiştim. Keşke onların yanında olsaydım. Annemin sesini duyar gibi oldum. “Kızım, mutluluğu ne dağda, ne taşta, ne de yerde ara. O, senin yüreğinde. Yeter ki iste ve gör.”

O an düşündüm: Mutluluk, bir şeye bağlı olmadan yürüebilmek, nefes alabilmek, suyu içebilmek, görebilmek, bakabilmek, hissedebilmek, tadabilmek, sevmek ve sevelebilmektir. Mutluluk küçük bir çocuğa uzatılan şekerin onun gözlerinde oluşturduğu pırıltılardır. Mutluluk yere düşen bir kişiye uzatılan eldir. Mutluluk, tadı tuzu yerinde olan bir yemeği keyfiyle yiyebilmektir. Mutluluk, minik bir

elin uzattığı çiçektir. Mutluluk, yılların yorgunu, elleri öpülesi bir annenin şefkatli dokunuşudur. Mutluluk; hatırlamaktır, hatırlanmaktır. Mutluluk, sabahın ilk ışıklarında kuşların civıltılarını duyabilmektir. Mutluluk, engellere rağmen başarıya ulaştığımızda hissettiğimiz hazdır. Mutluluk sevdiklerinle birlikte olabilmek, onlardan uzak bile olsanız seslerini yüreğinizde duyabilmektir.

Ben mutluydum çünkü beni seven ve sevdiğim bir ailem vardı. İşte benim için mutluluk buydu.

Ben, mutluluğum dedim ve o anda altın bir anahtar gökyüzünden avuçlarımin içine düştü.

Ses’e gittim, “İşte, mutluluğun anahtarı,” dedim.

Ses güldü: “Aferin küçük bilge kız. Senden istediğim şeyleri bana getirdin. Peki ya şehre girmene izin vermezsem gene mutlu olur musun?” Derin bir nefes aldıktan sonra yanıtladım, “Tabii ki üzülürüm. Benden istenileni yaptım, şimdi de siz vadinizi tutmalısınız. Ama izin vermiyorum dersiniz ben de bir tecrübe yaşadığımı ve tüm engellere karşın ailemin ve sevdiklerinin her an sevgisinin ve desteğinin benimle olduğunu bilmenin mutluluğunu tatmış oldum.”

Bunu üzerine Ses bana anahtarı uzattı. Ben de hemen çantama koydum. “Aferin, küçük kız şehrimde girebilirsin...” dedi. “Ancak son bir sorum var sana,” diye devam etti, “Verdiğim meyve, çiçeği ve anahtarı neden çantana koydun? Onlar senin hakkındı.” “Bilgelik meyvesini anneannemin, ümit çiçeğini koruyucu

perim ve verdiğiniz anahtarı da annem sayesinde kazandım. Bunlar onların hakkı,” diye cevapladım.

Artık sırtımda çantam, bir elimde sopam, diğer elimde de anahtarla sevgili şehrime doğru bir komutan edasıyla gidiyordum...